

Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	2021EL16FFPR007
Τίτλος στα αγγλικά	Kentriki Makedonia
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Κεντρική Μακεδονία
Έκδοση	1.2
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2021
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL52 - Κεντρική Μακεδονία EL521 - Ημαθία EL522 - Θεσσαλονίκη EL523 - Κιλκίς EL524 - Πέλλα EL525 - Πιερία EL526 - Σέρρες EL527 - Χαλκιδική
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής	15
Πίνακας 1	25
2. Προτεραιότητες.....	51
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας	51
2.1.1. Προτεραιότητα: 01. Παραγωγικός ανταγωνιστικός μετασχηματισμός της Κεντρικής Μακεδονίας.....	51
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ).....	51
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	51
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	51
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	53
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+. ..	54
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	54
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	54
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	55
2.1.1.1.2. Δείκτες	55
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	55
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	56
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	56
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	56
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	57
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	58
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	58
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	58
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)	59
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	59
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	59
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	61
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+. ..	61
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	61
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	61
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	62
2.1.1.1.2. Δείκτες	62
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	62
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	63
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	63
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	63
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	63
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	64

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	64
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	64
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).....	65
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	65
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	65
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	67
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	67
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	68
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	68
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	68
2.1.1.1.2. Δείκτες	69
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	69
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	69
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	70
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	70
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	71
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	71
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	71
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	71
2.1.1. Προτεραιότητα: 02. Στήριξη της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης στην Κεντρική Μακεδονία	72
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)	72
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	72
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	72
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	74
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	74
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	75
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	75
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	75
2.1.1.1.2. Δείκτες	75
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	76
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	76
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	76
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	76
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	77
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	77
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	77

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	77
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)	78
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	78
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	78
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	81
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	81
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	81
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	82
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	82
2.1.1.1.2. Δείκτες	82
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	82
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	83
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	83
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	83
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	84
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	84
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	84
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	84
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ).....	85
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	85
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	85
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	87
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	88
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	88
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	88
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	88
2.1.1.1.2. Δείκτες	89
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	89
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	89
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	90
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	90
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	90
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	91
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	91
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	91
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ).....	92

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	92
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	92
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	94
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	94
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	94
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	95
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	95
2.1.1.1.2. Δείκτες	95
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	95
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	96
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	96
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	96
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	96
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	96
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	97
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	97
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)	98
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	98
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	98
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	100
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	100
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	100
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	100
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	100
2.1.1.1.2. Δείκτες	101
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	101
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	101
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	101
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	101
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	102
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	102
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	102
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	102
2.1.1. Προτεραιότητα: 03. Εξασφάλιση της διασυνδεσιμότητας της Κεντρικής Μακεδονίας	103
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ).....	103
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	103

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	103
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	105
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	105
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	105
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	105
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	106
2.1.1.1.2. Δείκτες	106
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	106
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	106
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	107
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	107
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	107
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	107
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	107
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	107
2.1.1. Προτεραιότητα: 04Α. Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία – Παρέμβαση του ΕΤΠΑ	109
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)	109
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	109
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	109
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	112
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	112
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	113
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	113
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	113
2.1.1.1.2. Δείκτες	113
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	113
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	114
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	114
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	114
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	114
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	114
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	115
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	115
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της	

πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)	116
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	116
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	116
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	119
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	119
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	120
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	120
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	120
2.1.1.1.2. Δείκτες	120
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	120
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	121
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	121
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	121
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	121
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	122
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	122
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	122
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)	123
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	123
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	123
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	126
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	126
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	126
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	126
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	127
2.1.1.1.2. Δείκτες	127
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	127
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	127
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	128
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	128
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	128
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	128
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	129
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	129
2.1.1. Προτεραιότητα: 04B. Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία – Παρέμβαση του ΕΚΤ+.....	130

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+).....	130
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	130
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	130
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	131
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	132
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	132
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	132
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	132
2.1.1.1.2. Δείκτες	133
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	133
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	133
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	134
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	134
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	134
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	134
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	135
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	135
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων (ΕΚΤ+).....	136
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	136
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	136
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	137
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	137
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	137
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	138
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	138
2.1.1.1.2. Δείκτες	138
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	138
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	138
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	139
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	139
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	139
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	139
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	139

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	140
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+).....	141
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	141
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	141
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	142
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	143
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	143
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	143
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	143
2.1.1.1.2. Δείκτες	144
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	144
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	144
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	144
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	144
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	145
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	145
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	145
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	145
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτούσων ομάδων (ΕΚΤ+).....	146
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	146
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	146
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	147
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	147
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	148
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	148
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	148
2.1.1.1.1.2. Δείκτες	148
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	148
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	149
2.1.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	149
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	149
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	149

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	150
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	150
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ.....	150
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)	151
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	151
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	151
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	152
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	152
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	153
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	153
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	153
2.1.1.1.2. Δείκτες	153
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	153
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	154
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... 154	
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	154
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	154
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	154
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	155
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ.....	155
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+).....	156
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	156
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	156
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	158
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	158
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	159
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	159
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	159
2.1.1.1.2. Δείκτες	159
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	159
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	160
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... 160	
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	160
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	160
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	161
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	161

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	161
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)	162
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	162
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	162
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	165
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	166
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	166
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	166
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	166
2.1.1.1.2. Δείκτες	167
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	167
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	167
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	168
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	168
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	169
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	169
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	169
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	169
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (ΕΚΤ+)	171
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	171
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	171
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	173
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	173
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	173
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	174
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	174
2.1.1.1.2. Δείκτες	174
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	174
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	174
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	175

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	175
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	175
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	175
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	176
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	176
2.1.1. Προτεραιότητα: 05. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία	177
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ).....	177
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	177
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	177
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	180
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	180
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	181
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	181
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	181
2.1.1.1.2. Δείκτες	182
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	182
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	182
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης... ..	183
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	183
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	183
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	184
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	184
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	184
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	185
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	185
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:.....	185
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	188
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	188
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	188
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	188
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	189
2.1.1.1.2. Δείκτες	189
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	190
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	190

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης...	190
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	190
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	190
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	191
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	191
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	191
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας	192
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 06Α.	
Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	192
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	192
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	192
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	194
2.2.1.2. Δείκτες	194
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	194
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	194
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	194
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	195
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	195
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 06Β.	
Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	196
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	196
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ.....	196
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	198
2.2.1.2. Δείκτες	198
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	198
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	198
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	198
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	199
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	199
3. Σχέδιο χρηματοδότησης.....	200
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1).....	200
Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)	200
Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνοπτικά)	200
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU.....	201
Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)	201
Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)	201
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση.....	201
Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)	201
Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)	202
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση.....	202
3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1).....	202
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση .	202
Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος).....	202
Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος).....	202
3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1).....	203

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτές μεταφορές (κατανομή ανά έτος)	203
Πίνακας 20Β: Επιστρεπτές μεταφορές* (συνοπτικά)	203
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος	204
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος	204
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση	205
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση ...	205
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι	207
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	245
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος	245
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή...	245
6. Εταιρική σχέση	246
7. Επικοινωνία και προβολή	249
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	252
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	252
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	253
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων.....	253
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης	254
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	254
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)	254
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.....	254
3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.....	254
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες....	254
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.	255
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες	256
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων.....	256
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης	257
Προσάρτημα 3: Κατάλογος σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας με χρονοδιάγραμμα.....	258
ΕΓΓΡΑΦΑ.....	259

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

Κύριες αναπτυξιακές προκλήσεις

Εξωγενείς παράγοντες όπως η βιαιότητα της ύφεσης 2009-2014, η αναιμική μεγέθυνση του 2015-2019, η υγειονομική κρίση, επέφεραν υποχώρηση στους αναπτυξιακούς δείκτες έτσι ώστε η Κ. Μακεδονία να έχει σήμερα να αντιμετωπίσει προκλήσεις που μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

Η θέση της Κεντρικής Μακεδονίας στο ευρωπαϊκό και εθνικό περιβάλλον

Η Κεντρική Μακεδονία, μεγαλύτερη σε έκταση και δεύτερη σε πληθυσμό και οικονομική δραστηριότητα Περιφέρεια της χώρας, με σημαντικούς φυσικούς πόρους, αξιόλογη πρόοδο στο δίκτυο κοινωνικών και μεταφορικών υποδομών, εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές και ανθρώπινο δυναμικό, βελτιούμενες υποδομές ΤΠΕ, διαχρονικά σημαντική μεταποίηση, πρώτη θέση μεταξύ των Περιφερειών στις τουριστικές επισκέψεις και δεύτερη στις διανυκτερεύσεις και με το δεύτερο σημαντικότο στη χώρα αστικό κέντρο, σε προνομιακή για τις διεθνείς μεταφορές και για τη χωροθέτηση προωθητικών υπηρεσιών γεωγραφική θέση, πέτυχε να φθάσει το 2009 σε κ.κ. ΑΕΠ στο 70 % του μ.ο. της ΕΕ από 58% το 1986.

Λόγω των εξωγενών παραγόντων και παρά την αναπτυξιακή προσπάθεια, η θέση της στο ευρωπαϊκό περιβάλλον υποχώρησε στην τελευταία δεκαετία, με αποτέλεσμα να απαιτείται, μέσα στον εντεινόμενο ανταγωνισμό, ισχυρή πρόσθετη προσπάθεια για να ανακάμψει από την κρίση και να επανεκκινήσει την αναπτυξιακή της πορεία. Ως οικονομικό μέγεθος, αντιπροσωπεύει το 2019 0,18% του ΑΕΠ της Ε.Ε. σε σύγκριση με 0,30% το 2009. Το κ.κ. ΑΕΠ υποχώρησε ως προς τις 10 πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες από 36% το 2009 σε 26% το 2019.

Η θέση της στη χώρα παραμένει σταθερή: εμφάνισε μέση (7η) επίδοση σε μείωση ΑΕΠ το 2009-19 αλλά μετά την πολύ κακή πορεία στην περίοδο 2009-14, το ΑΕΠ της παραμένει στο 29% ως προς της Αττικής και το μερίδιό της στο συνολικό της χώρας επανήλθε στο 13,7%.

Ο στόχος για καθοριστικό ρόλο στη ΝΑ Ευρώπη παραμένει και η αναβάθμιση της θέσης της αναμένεται όταν ολοκληρωθούν οι υλοποιούμενες υποδομές (αεροδρόμιο, λιμάνι Θεσσαλονίκης, σιδηροδρομικός άξονας ΒΝ, πύκνωση ενδο-περιφερειακού οδικού δικτύου, Ζώνη Καινοτομίας) και με ισχυρή προσπάθεια ώστε η επιχειρηματική δράση στον βαλκανικό χώρο να στηριχθεί περισσότερο στη δημιουργία δυναμικών κλάδων υπηρεσιών και στις επωφελείς για την Περιφέρεια επενδύσεις και λιγότερο στη διαμετακομιστική ζήτηση στη Θεσσαλονίκη και στην τουριστική σε Πιερία – Χαλκιδική.

Στασιμότητα στην παραγωγικότητα, μείωση επένδυσης, διατήρηση εξωστρέφειας

Η συνολική παραγωγικότητα αυξήθηκε ελαφρά, παραμένοντας στην 4η θέση μεταξύ των Περιφερειών. Η ετήσια μεταβολή της παραγωγικότητας της εργασίας σημείωσε διακυμάνσεις (-4,8 έως +1,15%) που δείχνουν έλλειψη σταθερότητας στην παραγωγική δομή. Εξήγηση δίνει η αποεπένδυση: στη διάρκεια της κρίσης σημειώθηκε μείωση ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά 60,7%. Σημαντικοί παράγοντες ήταν η διάρθρωση του επιχειρηματικού τομέα, η μη προσέλκυση ξένων επενδύσεων (το 2003-2015 η επίδοση ήταν από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη), η στασιμότητα στο ισοζύγιο ίδρυσης επιχειρήσεων έντασης ΕΤΑ και η αρνητική διάρθρωση ανά κατηγορία έντασης εξειδίκευσης.

Η πορεία των εξαγωγών παραμένει σταθερή σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Η κλαδική διάρθρωση τους μένει σταθερή, με σημαντικότερους τους κλάδους τροφίμων, κλωστοϋφαντουργίας-ένδυσης, χημικών-πλαστικών.

Μια παραγωγική οικονομία με ατέλειες κατά τομέα

Η οικονομία της Περιφέρειας έχει παραγωγικότερο χαρακτήρα από ό,τι η οικονομία της χώρας, με υψηλό δείκτη χωροθέτησης στη μεταποίηση (1,35), υψηλό δείκτη εξειδίκευσης σε γεωργία (1,9), κλάδους έντασης εργασίας (1,8) και κλάδους εξειδικευμένων υπηρεσιών (1,4) και σημαντική διαφοροποίηση κλάδων (19 από τους 38 είναι παρόντες).

Η μεταποίηση, σημαντικότερη ως ΑΕΠ στην Περιφέρεια από ό,τι στο σύνολο της χώρας, διερχόταν ήδη προ κρίσης φάση επιβράδυνσης (μείωση απασχόλησης 6,1% στον δευτερογενή τομέα στην τελευταία δεκαετία). Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) είναι μεσαίας έντασης στον τουρισμό (12% συμβολή στο ΑΕΠ - 7,6% στην απασχόληση) και κυριαρχείται από το προϊόν «ήλιος+ θάλασσα» για το οποίο διαθέτει μικρό συγκριτικό πλεονέκτημα ενώ οι νέες μορφές τουρισμού αναπτύσσονται αργά με αποτέλεσμα η μονοδραστηριότητα να είναι κυρίαρχη, να προκύπτουν ζητήματα φέρουσας ικανότητας και να καθυστερούν η ένταξη διεθνούς εμβέλειας πόρων (αρχαιολογικοί, εμβληματικά στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος) στο συνολικό προϊόν, η δημιουργία τουριστικών προορισμών, η επέκταση της περιόδου και η αύξηση της δαπάνης ανά επίσκεψη.

Παρά κάποια ενθαρρυντικά αποτελέσματα, η ασθενής ανάπτυξη υπηρεσιών καινοτομίας και υποστήριξης επιχειρήσεων είναι βασικό πρόβλημα στερώντας την παραγωγική βάση από προωθητικούς παράγοντες. Η εκπαίδευση-έρευνα αναπτύσσεται σταδιακά.

Η γεωργία, σημαντική σε χρήση γης, απασχόληση (252% επί του μ.ο. της Ε.Ε.) και μερίδιο στο ΑΕΠ (361%), δεν είναι (με ευρωπαϊκά κριτήρια) ιδιαίτερα δυναμική. Η κτηνοτροφία αναπτύσσεται σε σύνδεση με τη γαλακτοβιομηχανία.

Δυσμενής δημογραφία, υποχώρηση της απασχόλησης και μέσοι κοινωνικοί δείκτες

Απόρροια των παραπάνω είναι η μείωση πληθυσμού πάνω από τον εθνικό μ.ο. σε 22 από τους 38 Δήμους. Ο δείκτης καθαρής μετανάστευσης είναι χαμηλός με αρνητικό ρυθμό μεταβολής, ενώ ο πληθυσμός είναι εξαιρετικά γερασμένος.

Το ποσοστό απασχόλησης ανακάμπτει αργά μετά το 2014 αλλά η ανεργία εξακολουθεί να είναι σε υψηλά επίπεδα (18,5% στο γ' τρίμηνο 2020 έναντι 16,2% του εθνικού μ.ο.). Ανησυχητικός είναι ο δείκτης των νέων εκτός αγοράς εργασίας ή/και εκπαίδευσης (16,1% - υψηλότερος κατά 2 μονάδες του εθνικού μ.ο.). Η τάση μείωσης της ανεργίας το 2015-19 ανακόπηκε το 2020 λόγω της πανδημίας. Συγκριτικά με την Αττική, το μέσο οικογενειακό εισόδημα βάσει φορολογικών δηλώσεων είναι λιγότερο από το μισό. Το ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας είναι 21,7 % (Ελλάδα 17,7 %). Το 2018 υπήρξαν 178.792 ωφελούμενοι κοινωνικών δομών στην ΚΜ (10% πληθυσμού). Το EU SILC (2018) κατέγραψε ότι το 10,9% του πληθυσμού της ΠΚΜ δεν επισκέφτηκαν τον γιατρό, ενώ χρειάστηκε. Σημαντικές ελλείψεις παρατηρούνται στο σύστημα πρωτοβάθμιας υγείας (συμπεριλαμβανομένων των Κέντρων Υγείας), άλλα και στην τριτοβάθμια, η οποία καλύπτει υπερπεριφερειακές ανάγκες. Το 22,3% του πληθυσμού της Περιφέρειας ηλικίας >16 ετών, αντιμετωπίζουν περιορισμούς ή δυσκολίες στις καθημερινές δραστηριότητες λόγω μακροχρόνιου προβλήματος υγείας. Εξ αυτών, 135.974 άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρή αναπηρία (8,6% πληθυσμού) και 215.323 άτομα αναφέρουν μέτριους περιορισμούς (13,7% του πληθυσμού). Επιπρόσθετα, το 37,3 % των ατόμων με σοβαρή αναπηρία βρίσκονται στο φάσμα της φτώχειας ή/και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Στην εκπαίδευση οι ανάγκες εστιάζουν τόσο στην βελτίωση της καθολικής προσβασιμότητας (συμπεριλαμβανομένης της τηλεεκπαίδευσης), όσο και στην καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων και την εξυπηρέτηση αναγκών σε υποδομές και εξοπλισμό για την μετάβαση σε ένα νέο αναβαθμισμένο σχολείο.

Πολλοί από τους περίπου 17.000 Ρομά της ΠΚΜ διαμένουν σε καταυλισμούς και συνολικά ο πληθυσμός τους πλήττεται από υψηλό αναλφαβητισμό/ σχολική διαρροή, ανεργία - φτώχεια, εξαρτήσεις και ψυχικές διαταραχές. Οι ροές προσφύγων και μεταναστών αυξήθηκαν μετά το 2015, (περίπου 14.000 το 2020) και δημιουργούνται αυξανόμενα προβλήματα ενσωμάτωσης.

Τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή, προβλήματα στην προστασία του περιβάλλοντος

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) και το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών, κύριες απειλές κινδύνου είναι οι πλημμύρες, η

διάβρωση των ακτών η ευαισθησία των πόλεων σε υψηλές θερμοκρασίες και οι δασικές πυρκαγιές. Η Περιφέρεια στο σύνολό της θεωρείται σεισμογενής και ο παράκτιος χώρος κατά τόπους ευάλωτος σε tsunami. Τεχνολογικοί κίνδυνοι περιορίζονται σε περιοχές εγκατάστασης συναφών δραστηριοτήτων και αντιμετωπίζονται επαρκώς στο πλαίσιο της σχετικής νομοθεσίας.

Υπάρχει σημαντική πρόοδος ως προς την εφαρμογή της ΟΠΝ, ωστόσο σημαντικοί αποδέκτες όπως ο Θερμαϊκός κόλπος δεν διαθέτουν ακόμα την επιθυμητή χημική και οικολογική κατάσταση. Υπάρχουν 105 οικισμοί Α', Β', Γ' προτεραιότητας εκ των οποίων 55 διαθέτουν ολοκληρωμένες υποδομές διαχείρισης λυμάτων, ενώ σε άλλους 41 αναμένεται να ολοκληρωθούν οι υποδομές στο πλαίσιο του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 και με εθνικούς πόρους. Σημαντικός λόγος υποβάθμισης υπογείων υδάτων ιδιαίτερα στην παράκτια ζώνη είναι η υπερκατανάλωση υδρευτικών πόρων λόγω απωλειών, που ενίοτε ξεπερνούν το 30% σε παλαιά δίκτυα.

Το χαμηλό περιφερειακό ποσοστό αποβλήτων που εκτρέπονται από την ταφή οφείλεται κυρίως σε ελλείψεις απαραίτητων υποδομών που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη συστημάτων χωριστής διαλογής και αποτελεσματικής ανάκτησης (ΜΕΒΑ).

Η ΠΚΜ διαθέτει μοναδικό οικοπολιτιστικό απόθεμα και η διατήρηση και ανάδειξή του καθορίζει την ποιότητα ζωής και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Διαθέτει περισσότερες από 45 περιοχές NATURA 2000 (33,8% της έκτασης της) και 4 Εθνικά Πάρκα. Κύρια προβλήματα του αστικού περιβάλλοντος είναι η υψηλή ατμοσφαιρική ρύπανση σε όλες τις πόλεις άνω των 50.000 κατοίκων. Οφείλεται κυρίως στην κυκλοφορία των οχημάτων, εν μέρει σε κλιματικούς και φυσικούς παράγοντες, καθώς και στην ποσοτική και ποιοτική έλλειψη πράσινων υποδομών. Η βελτίωση της βιώσιμης κινητικότητας προωθείται μέσα από την υλοποίηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) και αποτελεί προτεραιότητα για τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα στο πλαίσιο ολοκληρωμένου χωρικά σχεδιασμού. Η ΠΚΜ είναι πρωτοπόρος στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές: 3η στην Ελλάδα στην αιολική το 2018, 1η στην ηλιακή, σημαντική ως προς τη βιομάζα. Διαθέτει ωστόσο ένα ιδιαίτερα ενεργοβόρο κτιριακό απόθεμα λόγω έλλειψης ιδιαίτερων προβλέψεων ενεργειακής αποδοτικότητας στις παλαιές κατασκευές.

Ισχυρή μητροπολιτικότητα και ενδοπεριφερειακές ανισότητες

Η Κεντρική Μακεδονία χαρακτηρίζεται από μειούμενες αλλά επίμονες χωρικές ανισότητες υπό την κυριαρχία της ΜΕ Θεσσαλονίκης όπου συγκεντρώνει το 59% του πληθυσμού, 64% του ΑΕΠ, 69% του δευτερογενούς τομέα, 75% της χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας, 81% των επαγγελματικών – επιστημονικών – τεχνικών – διοικητικών υπηρεσιών. Οι άλλες ΠΕ παράγουν 3,5 έως 7% του συνολικού ΑΕΠ η καθεμία αλλά αντιστάθηκαν καλύτερα στην κρίση, υπέστησαν σημαντική μείωση το 2009-19 αλλά μικρότερη της Θεσσαλονίκης (-29%).

Η αστικότητα είναι υψηλή (με έντονη συγκέντρωση στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (46%). Οι πόλεις παρουσιάζουν έλλειμμα σε πράσινες υποδομές, πυκνή δόμηση, συσσώρευση ατμοσφαιρικών ρύπων, αύξηση έκθεσης πληθυσμού στον θόρυβο. Η εξειδικευμένη χωρικά παρέμβαση είναι αναγκαία και προβλέπεται και από το Χωροταξικό Σχέδιο κατά αναπτυξιακές ενότητες με βάση ειδικά χαρακτηριστικά (εισόδημα, έκθεση σε κίνδυνο φτώχειας, γήρανση κ.α.).

Στρατηγικοί στόχοι

Η Κεντρική Μακεδονία έχει ανάγκη από παραγωγικό, ανταγωνιστικό, αειφορικό επαναμετασχηματισμό για να εξασφαλιστούν η αντιστροφή των συνεπειών της κρίσης, η κοινωνική και χωρική συνοχή και η σημαίνουσα θέση της στον διεθνή χώρο. Ως στρατηγικοί στόχοι υιοθετούνται οι εξής:

- Υποστήριξη της παραγωγικής ανασυγκρότησης με αναβάθμιση προς κλάδους και προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας διεθνών προοπτικών, αξιοποίηση καινοτομίας για αύξηση της παραγωγικότητας
- Απεξάρτηση του τουρισμού από τη διεθνή συγκυρία με επικέντρωση σε υψηλής ποιότητας ζήτηση, διεύρυνση προϊόντος, άμβλυνση εποχικότητας, σύνδεση τουριστικής βιομηχανίας, πολιτισμού και εναλλακτικού τουρισμού

- Ανάπτυξη συνεργιών πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα
- Αντιμετώπιση των δυσμενών κοινωνικών και δημογραφικών συνθηκών, μείωση χρόνιας ανεργίας και υποαπασχόλησης, αναβάθμιση ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών βασισμένων στη γνώση, κάλυψη αναγκών σε υποδομές και υπηρεσίες παιδείας, υγείας, καταπολέμησης φτώχειας και αποκλεισμού
- Εξασφάλιση μόνιμων μέσων προστασίας του περιβάλλοντος και αντιμετώπισης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, ρύθμιση συγκρούσεων στις χρήσεις γης
- Αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Θεσσαλονίκης, ανάπτυξη συνδυασμένων μεταφορών, εκσυγχρονισμός υποδομών, αναβάθμιση στον ενεργειακό χάρτη μέσω μεγάλων ενεργειακών έργων και αξιοποίησής τους με συμπληρωματικές υπηρεσίες.

Επενδυτικές ανάγκες

ΣΠ1:

1. Στήριξη του μετασχηματισμού της οικονομίας προς την επιχειρηματικότητα έντασης γνώσης: ενίσχυση δεσμών συνεργασίας παικτών του οικοσυστήματος καινοτομίας, στόχευση κλάδων για τη βιώσιμη ανάπτυξη
2. Επιτάχυνση ψηφιακού μετασχηματισμού επιχειρήσεων και δημοσίου. Μετατόπιση επενδύσεων σε ψηφιακά εργαλεία 4ης βιομηχανικής επανάστασης με παρεμβάσεις στην προσφορά και την απορρόφηση ΤΠΕ
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με διαρκή προσαρμογή στις νέες διεθνείς συνθήκες παραγωγής και εμπορίας. Μετασχηματισμός των επιχειρήσεων με υιοθέτηση περισσότερο βιώσιμων, αποδοτικών και πράσινων επιχειρηματικών μοντέλων
4. Ενίσχυση της διαχειριστικής και επιχειρησιακής ικανότητας των περιφερειακών δομών υποστήριξης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

ΣΠ2:

1. Υποστήριξη της ενεργειακής μετάβασης και ενίσχυση της περιφερειακής συνεισφοράς στους στόχους του ΕΣΕΚ
2. Στοχευμένη, βάσει τρωτότητας, αντιμετώπιση καταστροφών που οφείλονται σε κλιματικούς και μη κινδύνους. Επίτευξη των στόχων βιώσιμης διαχείρισης υδάτων και αποτελεσματικότερη χρήση υδάτινων πόρων
3. Προαγωγή της κυκλικής οικονομίας στο σύστημα διαχείρισης αστικών απορριμμάτων
4. Αναβάθμιση και ανάδειξη αστικών – περιαστικών πράσινων επιφανειών και των υπηρεσιών που προσφέρουν στην ποιότητα και ανθεκτικότητα του βιοτικού επιπέδου.

ΣΠ 3:

1. Συμβολή στην βελτίωση ασφάλειας, ανθεκτικότητας και βιωσιμότητας του περιφερειακού οδικού δικτύου μέσα από την στοχευμένη παρέμβαση σε τμήματα του δικτύου που παρουσιάζουν δυσλειτουργία και κατά συνέπεια προκαλούν αρνητικές εξωτερικότητες

ΣΠ 4:

1. Ενίσχυση των κοινωνικών περιφερειακών και τοπικών δομών, αναβάθμιση και επέκταση λειτουργιών και υπηρεσιών, αύξηση κάλυψης και αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών
2. Εστίαση σε ειδικές ομάδες και υποστήριξη της υλοποίησης των στόχων των Εθνικών Σχεδίων

Δράσης σε ομάδες όπως οι Ρομά, τα άτομα με αναπηρία, καθώς και τα παιδιά από μειονεκτούσες ομάδες (στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»)

3. Υποστήριξη του μετασχηματισμού του συστήματος εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης, σε επίπεδο υποδομών και εξοπλισμού
4. Υποστήριξη της εθνικής στρατηγικής πρωτοβάθμιας υγείας
5. Προαγωγή του βιώσιμου τουρισμού στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδιασμού και ένταξη πολιτισμού και δημιουργικής βιομηχανίας στο οικονομικό σύστημα, επένδυση στον ποιοτικό τουρισμό για άτομα με αναπηρίες και στον ασημένιο τουρισμό
6. Προστασία, ανάδειξη και προβολή πολιτιστικού αποθέματος, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της προσβασιμότητας από όλους
7. Στρατηγική στροφή στην αποϊδρυματοποίηση και υποστήριξή της σύμφωνα με την UNCRPD, με την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας, εξατομικευμένων, κοινοτικών και οικογενειακών υπηρεσιών.

ΣΠ 5:

1. Ολοκληρωμένη κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική και πολιτιστική ανάπτυξη στη λειτουργική μητροπολιτική περιοχή Θεσσαλονίκης και σύνδεση της αστικής με την ημιαστική περιοχή
2. Ολοκληρωμένη κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική, πολιτιστική ανάπτυξη και προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας στα πρωτεύοντα αστικά κέντρα
3. Προώθηση της Βιώσιμης Κινητικότητας στην βάση των ΣΒΑΚ στην Θεσσαλονίκη και τις πόλεις άνω των 50.000 κατοίκων
4. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε αγροτικές και παράκτιες περιοχές με ειδικά χαρακτηριστικά που τις καθιστούν δυνητικούς πόλους ανάπτυξης
5. Προώθηση στόχων της Γαλάζιας Ανάπτυξης καταρχήν με παρακολούθηση - αξιολόγηση - σχεδιασμό και ακολούθως με ανάληψη πρωτοβουλιών αξιοποίησης των θαλάσσιων και παράκτιων πόρων.

Η ΕΥΔ θα ενθαρρύνει μέσω των προσκλήσεων τους Δικαιούχους να ενσωματώνουν περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια καθώς και κίνητρα καινοτομίας σύμφωνα με την ισχύουσα Εθνική Στρατηγική Δημοσίων Συμβάσεων, όπου είναι εφικτό.

Αφορά όλους τους ΣΠ: "Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση'). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής *UN CRPD*, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη

στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα."

Προτεραιότητες

Οι Προτεραιότητες διαμορφώνονται ως ακολούθως, σε αντιστοιχία με τους Στόχους Πολιτικής 2021-2027:

1. Παραγωγικός ανταγωνιστικός μετασχηματισμός της Κεντρικής Μακεδονίας - ΣΠ1
2. Στήριξη της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης στην Κεντρική Μακεδονία - ΣΠ2
3. Εξασφάλιση της διασυνδεσιμότητας της Κεντρικής Μακεδονίας - ΣΠ3
- 4Α. Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία - Παρέμβαση του ΕΤΠΑ/ΣΠ4
- 4Β. Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία - Παρέμβαση του ΕΚΤ+/ΣΠ4
5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία - ΣΠ 5
- 6Α. Τεχνική Βοήθεια - ΕΤΠΑ
- 6Β. Τεχνική Βοήθεια - ΕΚΤ+

Συνέργεια μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+

Άμεσες συνέργειες μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ αναμένονται στην Εκπαίδευση, την Υγεία και τις Κοινωνικές Υποδομές. Στην Εκπαίδευση το Πρόγραμμα ΠΚΜ θα υποστηρίξει από την πλευρά του ΕΤΠΑ υποδομές και εξοπλισμό για ένα σύγχρονο, ασφαλές και χωρίς αποκλεισμούς σύστημα σε όλες τις βαθμίδες, ενώ το ΕΚΤ+ θα υποστηρίξει την εξατομικευμένη υποστήριξη ωφελούμενων από ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες (όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών και Ρομά). Στην Υγεία, λαμβάνοντας υπόψη και την εμβέλεια κάλυψης αναγκών του συστήματος που υπερβαίνει τα γεωγραφικά όρια της Περιφέρειας, το ΕΤΠΑ θα επικεντρωθεί σε εξοπλισμό όλων των βαθμίδων με εστίαση στην Πρωτοβάθμια. Αντίστοιχα το ΕΚΤ+ θα εστιάσει κυρίως στην προσβασιμότητα σε υπηρεσίες υγείας ευπαθών και ευάλωτων ομάδων στην Πρωτοβάθμια περίθαλψη και τις κοινωνικές δομές.

Έμμεσες συνέργειες αναμένονται στον τομέα του Πολιτισμού, του Τουρισμού και της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας με επίκεντρο την ανάπτυξη της Ασημένιας και της Πράσινης Οικονομίας.

Συμπληρωματικότητα, διαχωρισμός και συνέργεια με άλλες μορφές στήριξης και Πρωτοβουλίες της Ε.Ε.

Το Πρόγραμμα ΠΚΜ θα υλοποιηθεί σε συμπληρωματικότητα, συνέργεια και συνεργασία με άλλες μορφές στήριξης των ΕΔΕΤ και Εθνικών πόρων. Στο πλαίσιο αυτό οι Δράσεις του θα διαχωριστούν από δράσεις άλλων Προγραμμάτων κατά περίπτωση βάσει του είδους των επιλέξιμων πράξεων, του ύψους του προϋπολογισμού, ή/και του τύπου των δικαιούχων από γραμμές χρηματοδότησης συναφών πράξεων, σύμφωνα με τις αρχές και τα κριτήρια που περιγράφονται αναλυτικά για κάθε Ειδικό Στόχο του παρόντος Προγραμματικού Εγγράφου ή κριτηρίων που θα καθοριστούν σε εθνικό επίπεδο κατά την εξειδίκευση των Προγραμμάτων.

Στον ΣΠ1, το Πρόγραμμα ΠΚΜ θα χρηματοδοτήσει τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές που δεν συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο Ερευνητικών Υποδομών. Παράλληλα το ΠΑΝΕΚ αναμένεται να στηρίξει Δράσεις προώθησης της Ε&Τ οριζόντιου χαρακτήρα, που συνδέονται με την εξυπηρέτηση στόχων και προτεραιοτήτων εθνικής κλίμακας καθώς και των προτεραιοτήτων σε Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, δράσεις υψηλού σχετικά προϋπολογισμού οι οποίες, εάν και περιφερειακής εμβέλειας, δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν από τους πόρους του Προγράμματος ή/και δια-περιφερειακές δράσεις. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ θα στηρίξει στοχευμένες ενισχύσεις ΜΜΕ, που θα εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση (απόληξεις) της Εθνικής S3 και των οποίων η ανάγκη ενίσχυσης προκύπτει από την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.

Στον ΣΠ 2, δράσεις που εντάσσονται στους ΕΣ 4ii και 4iii καθώς και περαιτέρω μέτρα εξοικονόμησης (πλην μεταβατικών) για κατοικίες και επιχειρήσεις θα υλοποιηθούν από άλλα μέσα (Πρόγραμμα ΠΕΚΑ, Ελλάδα 2.0).

Το Πρόγραμμα Πολιτική Προστασία 2021-2027 θα επικεντρωθεί κύρια στις φάσεις ετοιμότητας, της ανταπόκρισης και της βραχείας αποκατάστασης, στον εξοπλισμό των Σωμάτων πολιτικής προστασίας, την εκπαίδευση, την ψηφιοποίηση και τον συντονισμό. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ θα χρηματοδοτήσει παρεμβάσεις για την πρόληψη των κινδύνων (π.χ. αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα), προωθώντας και υιοθετώντας όπου είναι εφικτό προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα, και εξοπλισμό για την αντιμετώπιση κινδύνων σε ΟΤΑ. Αντίστοιχα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας σε υδατικά σώματα αρμοδιότητας ΥΠΕΝ θα υλοποιηθούν από το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το οποίο θα αναλάβει δράσεις αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ & ΣΔΚΠΛ και μέτρων εφαρμογής τους, το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό, καθώς και το σύνολο των δράσεων που αφορούν την υποστήριξη διαχείρισης περιοχών NATURA 2000. Επίσης θα χρηματοδοτηθεί το σύνολο των δράσεων Κυκλικής Οικονομίας, πλην Πράσινων Σημείων και Πράσινων Γωνιών καθώς και την ολοκλήρωση των έργων διαχείρισης λυμάτων που έχουν ήδη ενταχθεί στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020. Στον τομέα της αστικής κινητικότητας, κύρια συνεισφορά του Προγράμματος ΠΕΚΑ είναι η ολοκλήρωση του Μετρό Θεσσαλονίκης και η συνέχιση των επεκτάσεών του, καθώς και δράσεις ποιότητας ατμόσφαιρας – θορύβου. Λοιπές δράσεις αστικής κινητικότητας που περιλαμβάνονται στα ΣΒΑΚ δύνανται να υλοποιηθούν στο Πρόγραμμα ΠΚΜ αποκλειστικά στο πλαίσιο του ΣΠ5.

Στον ΣΠ 3, το Πρόγραμμα ΥΠΜ 2021-2027 και το ΤΑΑ θα υποστηρίξουν την αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου, διαπεριφερειακές συνδέσεις και το Εθνικό Σχέδιο οδικής ασφάλειας, ενώ το Πρόγραμμα ΠΚΜ θα επικεντρωθεί σε «σημειακές» παρεμβάσεις που στοχεύουν στην βελτίωση της λειτουργικότητας, της βιωσιμότητας και της ασφάλειας του υφιστάμενου δικτύου.

Στον ΣΠ 4, συμπληρωματικότητα υπάρχει με το Πρόγραμμα ΑΔΚΣ 2021-2027 το οποίο, θα υλοποιήσει δράσεις ΕΚΤ+ για απασχόληση, εκπαίδευση και δια βίου μάθηση και Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στήριξη (ΕΒΥΣ). Επίσης, οι δράσεις που αφορούν σε μετανάστες και αιτούντες άσυλο, θα δράσουν συμπληρωματικά με αυτές του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ),. Συνέργειες με το ERASMUS+ θα αναπτυχθούν μέσα από το ΑΔΚΣ 2021-27.

Στον ΣΠ 5, οι συνέργειες στο πλαίσιο των ΟΧΕ θα προσδιοριστούν στο στάδιο εκπόνησης/επικαιροποίησης των σχετικών Στρατηγικών. Ιδιαίτερα στις μη αστικές ΟΧΕ αναμένεται να αναπτυχθούν συνέργειες με τα ΤΑΠΤοΚ του ΠΑΑ και του ΠΑΥ. Ο διαχωρισμός των πράξεων θα υλοποιηθεί βάσει τυπολογίας και μεγέθους προϋπολογισμού.

Προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες και να διασφαλιστεί ο έγκαιρος σχεδιασμός των προτεραιοτήτων του Προγράμματος που έχουν συμπληρωματικότητα με σχετικές συνιστώσες/μέτρα του ΤΑΑ, η ΓΔ Στρατηγικής και Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ θα εκπονεί σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού των συμπληρωματικοτήτων μεταξύ του ΤΑΑ

και του Προγράμματος.

Η Έκθεση θα δίνει τη δυνατότητα στη ΔΑ να βελτιώσει τον σχεδιασμό του προγραμματισμού εργασιών του Προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη τα έργα και τα αποτελέσματα του ΤΑΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη αντίστοιχης σειράς συμπληρωματικών ενεργειών στο Πρόγραμμα. Στόχος είναι οι συμπληρωματικότητες να αφορούν σωστά σχεδιασμένες και χωρίς επικαλύψεις παράλληλες δράσεις ή διαδοχικές ενέργειες που εξυπηρετούν τη στοχοθεσία του Προγράμματος.

Η Έκθεση θα κοινοποιείται και θα παρουσιάζεται στις συνεδριάσεις της ετήσιας αναθεώρησης και στις επιτροπές παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται.

Συνέργειες με το HORIZON αναμένεται να αναπτυχθούν στο πλαίσιο κυρίως δράσεων των ΣΠ1 και ΣΠ2 (ενέργεια, κυκλική οικονομία) καθώς και στον ΣΠ5 σε θέματα βιώσιμης και έξυπνης κινητικότητας.

Διδάγματα από την προηγούμενη πείρα, προκλήσεις ως προς τη διοικητική ικανότητα και τη διακυβέρνηση και μέτρα απλοποίησης

Στον ΣΠ 1, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων συνδέονταν άμεσα με την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (S3). Δεδομένου πως στο σύνολό τους τόσο οι φορείς σχεδιασμού και υλοποίησης όσο και οι ίδιοι οι δικαιούχοι δεν ήταν εξοικειωμένοι με το πνεύμα και τις απαιτήσεις της Στρατηγικής προέκυψε σειρά ζητημάτων που σχετίζονται με συντονισμό και την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης των παρεμβάσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται: ασαφές πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης, έλλειμμα στο συντονισμό των περιφερειακών οργάνων με τα αντίστοιχα εθνικά (ΠΣΕΚ με ΕΣΕΚ), δυσκολία στην κινητοποίηση και δέσμευση των επιχειρήσεων στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Επιπλέον η ενεργοποίηση του ΘΣ 2 καθυστέρησε από εξωγενείς παράγοντες (καθυστερημένη έγκριση Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής, κατανομή των πόρων για ΤΠΕ σε πολλαπλά προγράμματα, κλπ.), ενώ οι δράσεις ενίσχυσης επιχειρηματικότητας καθυστέρησαν λόγω θεμάτων στην επιλογή ΕΦΔ Κρατικών Ενισχύσεων και στην λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ).

Τα θέματα με τον ΕΦΕΠΑΕ που οδήγησαν σε καθυστερήσεις έχουν επιλυθεί, ενώ το νέο αναβαθμισμένο ΠΣΚΕ αναμένεται να αντιμετωπίσει συντονισμένα τις ανάγκες του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο των προσπαθειών για αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση της S3, η ΠΚΜ δημιούργησε, το 2018, τον Μηχανισμό Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας – OneStopLiaisonOffice (OSLO), υπό τον συντονισμό της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας. Ο Μηχανισμός συνεισφέρει αποτελεσματικά στην παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης των παρεμβάσεων της RIS3, αποτελώντας σημείο αναφοράς για την συστηματική συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των σχετικών δεδομένων υλοποίησης. Έχει κρίσιμο ρόλο στην ενημέρωση, κινητοποίηση και προσέλκυση των εκπροσώπων της τριπλής έλικας σε διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης σε καινοτόμα πεδία. Τέλος ο Μηχανισμός κατάφερε να προωθήσει ισχυρές συνεργασίες μεταξύ των μελών του οικοσυστήματος έρευνας-καινοτομίας-επιχειρηματικότητας και να συντελέσει στην εισαγωγή τους σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.

Τα παραπάνω αναδεικνύουν τον Μηχανισμό σε καλή πρακτική, αποδεικνύουν τον ισχυρό θεσμικό του ρόλο και την ικανότητά του να συμβάλει αποτελεσματικά στη διαχείριση της RIS3 στην επόμενη Περίοδο 2021-2027.

Στις κατηγορίες δράσεων του ΣΠ 2, κύριο πρόβλημα την περίοδο 2014-2020 υπήρξε η καθυστέρηση στην ενεργοποίηση των προσκλήσεων και την ωρίμανση των έργων, η οποία προκλήθηκε, κατά περίπτωση από έναν συνδυασμό αιτιών, όπως η καθυστέρηση εκπλήρωσης εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων, η θέσπιση νέου ΚΕΝΑΚ, η αλλαγή στο νομικό πλαίσιο ωρίμανσης - δημοπράτησης μελετών και έργων. Δυσκολίες εντοπίστηκαν στην ωρίμανση και επίβλεψη σύνθετων έργων από δικαιούχους. Ιδιαίτερα στον τομέα της κλιματικής αλλαγής διαγνώστηκε αδυναμία ωρίμανσης λόγω πολυπλοκότητας του αδειοδοτικού πλαισίου με αποτέλεσμα περιορισμό των πόρων στα αρχικά εντασσόμενα έργα και μεταφορά τους για κάλυψη άλλων αναγκών. Σε ορισμένους τομείς όπως η διαχείριση λυμάτων παρατηρείται αδυναμία υποστήριξης της λειτουργικότητας των υποδομών από «μικρούς» δικαιούχους.

Στον ΣΠ 4, πληθώρα κοινωνικών δράσεων υλοποιήθηκαν με σημαντική επιτυχία. Παραδείγματα είναι οι δράσεις εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, οι δράσεις λειτουργίας κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας, δομές αστέγων κ.α.) και ενίσχυσης ατόμων ευπαθών ομάδων πληθυσμού. Στον τομέα της κοινωνικής ένταξης, σημαντικό αντίκτυπο είχαν οι δράσεις κατά της φτώχειας και οι δράσεις υποστήριξης ΑμεΑ.

Στον τομέα παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ, βασική δράση αποτέλεσε η λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY). Επίσης, το ΕΠ ΠΚΜ 2014-2020 μέσω του ΕΚΤ, χρηματοδότησε δράσεις για την άμεση αντιμετώπιση της πανδημίας. Όσον αφορά στις αδυναμίες υλοποίησης δράσεων, αυτές εστιάζονται κυρίως στις δράσεις βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης των Ρομά για τις οποίες δεν ολοκληρώθηκαν τα προαπαιτούμενα έργα υποδομής (εκτός πλαισίου του ΕΠ ΠΚΜ).

Το 2021 υλοποιήθηκε μελέτη αξιολόγησης των κυριότερων κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας, Δομές Αστέγων, Κέντρα Δημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας ατόμων με αναπηρία, Δομές παροχής βασικών αγαθών και Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων) που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΠ ΠΚΜ 2014-2020. Η αποτίμηση της προστιθέμενης αξίας των παρεμβάσεων συνολικά κρίνεται ιδιαίτερα θετική. Κρίσιμο θέμα που αναδείχθηκε είναι η ανάγκη για καλύτερη δικτύωση (σε τεχνικό και γεωγραφικο-πληροφοριακό επίπεδο) των διαφορετικών δομών ώστε να είναι κοινός ο τρόπος αποτύπωσης των ωφελομένων που εξυπηρετούνται.

Επίσης, πολύ σημαντική ήταν η μελέτη που εκπονήθηκε (το 2019) σε εθνικό επίπεδο για την αξιολόγηση των δομών υποστήριξης θυμάτων βίας, η οποία ανέδειξε την αναγκαιότητα των δομών αυτών και τις πραγματικές ανάγκες που αυτές καλύπτουν, επισημαίνοντας το πόσο σημαντικό είναι να συνεχιστεί η λειτουργία τους.

Η συνέχιση της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας καθώς και η υλοποίηση δράσεων capacity building για τους φορείς που σχετίζονται με δράσεις ΕΚΤ+, θα συμβάλουν στην καλύτερη προετοιμασία στοχευμένων παρεμβάσεων στον ΣΠ4.

Στον ΣΠ 5, η προσέγγιση ήταν φιλόδοξη σε προϋπολογισμό, πεδία παρέμβασης και επενδυτικές προτεραιότητες, καλύπτοντας την αστική περιοχή Θεσσαλονίκης και άλλες 6 πόλεις άνω των 10.000 κατοίκων. Οι καθυστερήσεις σχετίζονται αφενός με την μακρά περίοδο σχεδιασμού των κατευθύνσεων σε ευρωπαϊκό κι εθνικό επίπεδο, την μακρά περίοδο σχεδιασμού των Στρατηγικών και δημιουργίας εκ του μηδενός των απαιτούμενων δομών/οργάνων παρακολούθησης/συντονισμού των Στρατηγικών, την χαμηλή ωριμότητα των προτεινόμενων δράσεων στα Επιχειρησιακά Σχέδια των Αστικών Αρχών και την φέρουσα ικανότητα υλοποίησης δράσεων των δικαιούχων. Σημαντικό κεκτημένο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 είναι η λειτουργία ενός μοντέλου αστικού προγραμματισμού και διακυβέρνησης στη Θεσσαλονίκη και η ικανότητα που δημιουργήθηκε με την έναρξη του Παρατηρητηρίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Στα λοιπά αστικά κέντρα η υλοποίηση είναι πιο καθυστερημένη και υπάρχει ανάγκη να στηριχθούν οι δυνατότητες ωρίμανσης, διαχείρισης και επίβλεψης έργων των δήμων.

Ο μετριασμός των προβλημάτων κατά την υλοποίηση των δράσεων της περιόδου 2014-2020 θα αντιμετωπιστεί πρωτίστως μέσα από τα μέτρα που περιγράφονται και έχουν εγκριθεί στο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2021-2027. Σε Περιφερειακό επίπεδο οι διαδικασίες μετριασμού περιλαμβάνουν: α) την εξασφάλιση της αδιάκοπης λειτουργίας δομών (OSLO, αστικές αρχές) β) την περαιτέρω υποστήριξη της ενδυνάμωσης των δικαιούχων, γ) την ετοιμότητα της ΔΑ για την μετάβαση.

Συνάφεια με τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές

Η Περιφέρεια διαθέτει διεθνούς σημασίας λιμάνι, κόμβο για ανάπτυξη πολυτροπικών μεταφορών στον Διευρωπαϊκό Άξονα Αν. Μεσογείου, αναπτυγμένες ζώνες υδατοκαλλιέργειας και τον μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο της χώρας, ερευνητικές υποδομές, προορισμούς παράκτιου τουρισμού και υγροτοπικά

και ορεινά οικοσυστήματα. Υπάρχει ισχυρή συνάφεια μεταξύ αναπτυξιακού προτύπου της νέας προσέγγισης για την Γαλάζια Οικονομία COM(2021)240 f και των Πυλώνων της EUSAIR και θα την εκμεταλλευτεί με χωρικές πολιτικές για Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης, την ανάπτυξη στρατηγικών για Γαλάζια Ανάπτυξη και την ενίσχυση του ρόλου της ως πρωτεύουσα εμπορική και οικονομική πύλη για τα κράτη των Δυτικών Βαλκανίων.

Συνάφεια με Εθνικές και Ευρωπαϊκές Πολιτικές

Οι 20 αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων ενσωματώνονται με την τήρηση του συνόλου τους σε επίπεδο σχεδιασμού και μέσων και εξειδικεύονται μέσω της προώθησης της εφαρμογής επιμέρους αρχών που συνδέονται με Ειδικούς Στόχους του ΕΚΤ+. Οι δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο της ΕΣΚΕ, του Εθνικού Πλαισίου Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση (σχέδιο), του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, της Ευρωπαϊκής Πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» (CG) καθώς και του υπό έγκριση Εθνικού Σχεδίου Δράσης, έχοντας λάβει υπόψη στοιχεία και δεδομένα στο επίπεδο της Περιφέρειας. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ θα στηρίξει, μεταξύ άλλων, την χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, την κατάρτιση και δια βίου μάθηση, το δικαίωμα των παιδιών σε οικονομικά προσιτή και καλή προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, την ένταξη ατόμων με αναπηρία (σε συνάφεια με την CG), ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και φροντίδα για στέγαση και πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες στους αστέγους, την κοινωνική ένταξη ατόμων που αντιμετωπίζουν φτώχεια, κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικό αποκλεισμό. Οι πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ υλοποιούνται σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία περιλαμβάνει στόχους για καθαρή ενέργεια, βιώσιμη βιομηχανία, οικοδόμηση και ανακαίνιση, βιώσιμη κινητικότητα, βιοποικιλότητα, πρωτοβουλία «από το αγρόκτημα στο πιρούνι» και εξάλειψη ρύπανσης. Οι στόχοι αυτοί ενσωματώνονται χωρικά και θεματικά σε όλες τις Προτεραιότητες του Προγράμματος. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις. Θα υιοθετήσει επίσης την αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στο σύνολο των παρεμβάσεων του, οι οποίες θα αξιολογηθούν ως προς αυτό από την Εθνική Αρχή Συντονισμού.

Η διασφάλιση της ισότητας ευκαιριών, της ένταξης και της καταπολέμησης κάθε μορφής διακρίσεων καθώς και η διασφάλιση της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ διατρέχει οριζόντια το Πρόγραμμα, σύμφωνα με το άρθρο 9 «Οριζόντιες αρχές» του ΚΚΔ.

Τέλος, θα διασφαλιστεί πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα και θα τηρείται η οδηγία Open Data Directive (Directive (EU)2019/1024).

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</p>	<p>Η Περιφέρεια αποτελεί τον 2ο σημαντικότερο πόλο Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) της χώρας και παρουσιάζει αύξηση στις δαπάνες Ε&Α ως % του ΑΕΠ στην περίοδο 2015-2018. Η αύξηση όμως δεν προέρχεται από ιδιωτικές επενδύσεις (οι οποίες μειώνονται σε μεγάλο βαθμό στο ίδιο διάστημα) αλλά από δημόσιους ακαδημαϊκούς/ ερευνητικούς φορείς. Οι τελευταίοι κατέχουν την 2η θέση πανελλαδικά στη απασχόληση ερευνητών. Ο συνδυασμός αυτών των σημείων οδηγεί στη διαπίστωση ότι υπάρχει σχετικά περιορισμένη ύπαρξη ιδιωτικών υποδομών και ανθρώπινων πόρων Ε&Α στην Περιφέρεια, με συνεπακόλουθη μειωμένη συνεισφορά τους στην περιφερειακή οικονομία. Η ΠΚΜ, αν και είναι καλά τοποθετημένη στο εθνικό σύστημα καινοτομίας ως προς την προσφορά γνώσης και τους ανθρώπινους πόρους του δημόσιου ακαδημαϊκού/ερευνητικού τομέα, εμφανίζει σημαντική απόκλιση από τα ευρωπαϊκά δεδομένα και δεν έχει ακόμα καταφέρει να μετασχηματίσει τα θετικά χαρακτηριστικά ΕΤΑΚ της, σε οικονομικούς πόρους και διεθνή ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Τέλος ο αριθμός δικτύων συνεργασίας και συστάδων μεταξύ επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων και ερευνητικών κέντρων πρέπει να εκληφθεί μάλλον ως περιορισμένος, όπως και η συμμετοχή τους σε διεθνή καινοτομικά ή παραγωγικά δίκτυα και αλυσίδες αξίας με λίγες φωτεινές εξαιρέσεις. Οι</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν στην συνοπτική διατύπωση των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση εφαρμοσμένης έρευνας από τους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς σε πεδία αξιοποιήσιμα για τις ανάγκες της περιφερειακής οικονομίας με προτεραιότητα στους κλάδους RIS3. • Ενδυνάμωση ικανοτήτων εκμετάλλευσης της προσφερόμενης γνώσης για την παραγωγή προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών. • Ενίσχυση κοινών ερευνητικών προσπαθειών επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών ή ερευνητικών φορέων για εισαγωγή όλων των μορφών καινοτομίας. • Ενίσχυση της διοικητικής και επιχειρησιακής ικανότητας των περιφερειακών δομών υποστήριξης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της περιφέρειας
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές</p>	<p>Η παραγωγικότητα κατά μέσο όρο των τομέων της οικονομίας της ΠΚΜ είναι χαμηλή (κατά κεφαλή παραγόμενο προϊόν σε σχέση με τους αντίστοιχους δείκτες της ΕΕ) και μια από τις αιτίες θεωρείται η χαμηλή διείσδυση και αξιοποίηση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις. Οι ΤΠΕ αποτελούν έναν αναγνωρισμένο κλάδο οριζόντιας υποστήριξης με ύπαρξη κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων στην ΠΚΜ κυρίως στην παροχή υπηρεσιών και λογισμικού γενικών επιχειρηματικών διαδικασιών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας των κλάδων που υποστηρίζουν. Παρά το μέγεθός του ο κλάδος δεν δραστηριοποιείται ιδιαίτερα σε εξειδικευμένες περιοχές γνώσης, οι οποίες αναμένεται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στις τεχνολογίες του μέλλοντος. Γενικά, υπάρχει σημαντικό περιθώριο για εφαρμογή τεχνολογικών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>καινοτομιών, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση νέων εργαλείων ΤΠΕ και σημαντικών εφαρμογών που εν δυνάμει αφορούν σε μεγάλο μέρος των παραγωγικών τομέων. Οι παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν στην συνοπτική διατύπωση των ακόλουθων αναπτυξιακών προτεραιοτήτων για την Περιφέρεια:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση των καινοτόμων επιχειρήσεων ΤΠΕ (σκέλος προσφοράς ΤΠΕ) που αναπτύσσουν και εμπορεύονται προϊόντα και υπηρεσίες σε τομείς με ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης (τεχνητή νοημοσύνη, αυτόνομα «έξυπνα» ρομπότ, ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων, επαυξημένη και εικονική πραγματικότητα, IoT, ή/και 3D Printing). • Υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων βελτίωσης παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητάς τους από τις επιχειρήσεις (σκέλος ζήτησης ΤΠΕ). • Επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού επιχειρησιακών πρακτικών και τομέα παροχής υπηρεσιών από το δημόσιο προς πολίτες και επιχειρήσεις.
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων</p>	<p>Η ΠΚΜ αντιμετωπίζει κρίσιμα ζητήματα ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας και διαρθρωτικές αδυναμίες καθώς παρατηρείται διαχρονική υποχώρηση των παραγωγικών κλάδων μεταποίησης, γεωργίας και κατασκευών και χαμηλό βαθμός άμεσων ξένων επενδύσεων. Η οικονομία στηρίζεται σε ΜΜΕ παραδοσιακών κυρίως κλάδων με χαμηλή παραγωγικότητα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα. Για τις επιχειρήσεις μέσης και υψηλής έντασης Ε&Α (τυπολογία ΟΟΣΑ) η αναλογία στο σύνολο νέων ιδρύσεων την περίοδο 2014-2018 παρουσιάζει εύρος 3,5%-4,25%. Γνωρίζοντας το μεγάλο βαθμό</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>θνησιμότητας των NEET συμπεραίνει κανείς την ανάγκη υιοθέτησης στοχευμένων μέσων στήριξης για τις επιχειρήσεις. Η Περιφέρεια παρουσίασε τη μεγαλύτερη αναλογία καινοτόμων ΜΜΕ ως προς το σύνολο των επιχειρήσεων μεταξύ των Ελληνικών περιφερειών στην περίοδο 2016-2018. Είναι 5η σε δαπάνες καινοτομίας, ενώ με βάση το ποσοστό ΜΜΕ που συνεργάζονται με τρίτους για ανάπτυξη καινοτομιών η θέση της είναι η 6η. Ο συνδυασμός των παραπάνω δείχνει ότι οι επιχειρήσεις είναι διατεθειμένες να καινοτομήσουν χωρίς ιδιαίτερα μεγάλη επένδυση και χωρίς να προστρέξουν σε υποστήριξη τρίτων. Παράλληλα, απουσιάζουν σημαντικοί συνεργατικοί σχηματισμοί που μπορούν να συνεισφέρουν στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας και τοποθέτηση σε διεθνείς αλυσίδες αξίας. Οι διαπιστώσεις οδηγούν στη διατύπωση των ακόλουθων προτεραιοτήτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση και διαφοροποίηση των εμποδωμένων κλάδων παραγωγής και παροχής υπηρεσιών με στόχο την αναβάθμιση της ικανότητάς τους προς όφελος της περιφερειακής οικονομίας. • Επίτευξη κατάλληλων συνεργειών που θα οδηγήσουν σε ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας της διείσδυσης σε διεθνείς αλυσίδες αξίας, τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την υιοθέτηση δράσεων κυκλικής οικονομίας. • Δημιουργία ικανών οριζόντιων δομών με στόχο τη διέγερση και υποστήριξη του συνόλου των ΜΜΕ.
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της</p>	<p>RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου</p>	<p>Η ΠΚΜ (ΕΛΣΤΑΤ 2011) διαθέτει περίπου 600.000 κτίρια (14,6% χώρας) εκ των οποίων το 56,1% είχε δομηθεί πριν το 1981, το 81,5% πριν το 1995 και το 93,8% πριν το 2000. Σε αυτά</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>		<p>περιλαμβάνονται 2.888 σχολικά κτίρια και 287 κτίρια υπηρεσιών υγείας. Τα κτίρια προ του 2000 διαθέτουν ελάχιστες ή καθόλου προδιαγραφές ενεργειακής αποδοτικότητας. Η επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ απαιτεί συνολική και συντονισμένη χρηματοδοτική προσπάθεια. Στο πλαίσιο αυτό το ΠεΠ ΚΜ 2021-2027 θα συμβάλει, σε διαρκή συντονισμό με τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Προγραμματικής Περιόδου, υποστηρίζοντας επενδύσεις για την ενεργειακή ανακαίνιση και την ενίσχυση της ενεργειακής αποδοτικότητας δημοσίων και ιδιωτικών κτιρίων. Στο πλαίσιο του διαχωρισμού το ΠεΠ ΚΜ θα υποστηρίξει την υλοποίηση των επενδύσεων ενεργειακής εξοικονόμησης κατοικιών για το έτος 2021-2022 (έργο phased), ως μεταβατικό μέσο για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</p>	<p>Η Κεντρική Μακεδονία ανήκει σε μια ιδιαίτερα ευάλωτη κλιματική ζώνη, με υψηλή τρωτότητα και ευαισθησία, η οποία περιλαμβάνει και μη κλιματικούς κινδύνους (σεισμούς – τσουνάμι). Τα τελευταία έτη παρατηρούνται καταστροφές με απώλεια ζώων και μεγάλο υλικό κόστος (2005, 2007, 2019). Το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ - 2021) αναγνωρίζει σημαντικούς κινδύνους από την κλιματική αλλαγή σε όλους τους τομείς. Ως μεγάλης πιθανότητας εμφάνισης επιπτώσεων βραχυπρόθεσμου ή μεσοπρόθεσμου ορίζοντα αναγνωρίζει: την αύξηση κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς, καταστροφής δασικών εκτάσεων, απώλειας ενδιαιτημάτων, υποβάθμισης του εδαφικού πόρου, εισβολής ξενικών ειδών, μείωση της αλιευτικής παραγωγής, της τροφοδοσίας του</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>νερού των υδροφόρων οριζόντων. Επίσης, την αύξηση της έντασης των βροχοπτώσεων και των πλημμυρών που θα προκαλέσουν τραυματισμούς, θανάτους και καταστροφή περιουσίας και υποδομών, την ερημοποίηση, διάβρωση ακτών - καταστροφές παράκτιων υποδομών, υποβάθμιση αισθητικής του τοπίου, μείωση της θερμικής άνεσης στις πόλεις / επέκταση του φαινομένου Αστικής Θερμικής Νησίδας, πρόκληση μερικών ή ολικών καταστροφών σε ευαίσθητα ιστορικά μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους. Το ΠεΠ ΚΜ θα υποστηρίξει την προσαρμογή της Περιφέρειας στην Κλιματική Αλλαγή και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της, διττά σε συνέργεια με τα άλλα συμπληρωματικά μέσα. Στο πλαίσιο της επικουρικότητας θα ενισχύσει δομές και μηχανισμούς πολιτικής προστασίας τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, οι οποίοι ως τομέα αρμοδιότητας έχουν την αντιμετώπιση και επέμβαση έναντι των φυσικών (κλιματικών και μη) και τεχνολογικών καταστροφών. Παράλληλα θα υποστηρίξει τοπικές δράσεις για την βελτίωση της πρόληψης, εστιάζοντας κυρίως στους κινδύνους πλημμύρας και διάβρωσης των ακτών κατ' εφαρμογή και προτεραιοποίηση των προτεινόμενων δράσεων από τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας των ΛΑΠ της Περιφέρειας και του ΠεΣΠΚΑ.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων</p>	<p>RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού</p>	<p>Η Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται κατάντη των λεκανών απορροής τριών μεγάλων ποταμών (εκ των οποίων δύο διασυνοριακοί). Τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα ποιότητας και επάρκειας, κυρίως στην παράκτια ζώνη. Το μεγαλύτερο μέρος των</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>		<p>υπογείων υδάτων χαρακτηρίζεται ότι χρήζει προστασίας, αντιμετωπίζει προβλήματα ρύπανσης (υψηλές συγκεντρώσεις νιτρικών γεωργικής και αστικής προέλευσης), υφαλμύρυνσης λόγω υπεράντλησης σε χαμηλής δυναμικότητας υδροφορείς, αλλά και κατά τόπους προβλήματα φυσικής υποβάθμισης (αρσενικό). Η κλιματική αλλαγή και ο περιορισμός των «παραγωγικών» βροχοπτώσεων απειλεί περαιτέρω την επάρκεια και την ποιότητα των υδάτινων πόρων. Η ποιότητα των υδάτων επηρεάζεται καθοριστικά από τις ανθρωπογενείς χρήσεις. Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν προκύψει νέες απαιτήσεις αναφορικά με την οδηγία 91/271/ΕΚ σε σχέση με την ανάγκη κάλυψης οικισμών Γ' προτεραιότητας με δίκτυα ακαθάρτων, ενώ σημαντικό μέρος των ΕΕΛ είναι παλαιάς τεχνολογίας με ελάχιστη ενεργειακή αποδοτικότητα και κίνδυνο απαξίωσης του εξοπλισμού που μπορεί να τις θέσει εκτός λειτουργίας. Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, τα ακόλουθα σημεία αποτελούν συνοπτικά τις αναπτυξιακές προτεραιότητες για την Περιφέρεια:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η παροχή πόσιμου ύδατος σε όλους και η εξασφάλιση της ποιότητας και της ποσότητας ύδατος για τις οικιστικές περιοχές σύμφωνα με τις νέες προδιαγραφές που θέτει η Οδηγία ΕΕ 2020/2184 και ταυτόχρονα η βελτίωση της βιώσιμης χρήσης των υδάτων και ο περιορισμός της σπατάλης. - Η προστασία των υδατικών πόρων από κάθε μορφή ρύπανσης και ιδιαίτερα από την ρύπανση που προκαλούν οι αστικές λειτουργίες.
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και</p>	<p>RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους</p>	<p>Η Κεντρική Μακεδονία υστερεί στην επίτευξη των ποσοτικών στόχων βιώσιμης διαχείρισης των</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>οικονομία</p>	<p>στερεών απορριμμάτων. Η υστέρηση οφείλεται εν μέρει στην έλλειψη υποδομών για το μητροπολιτικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης (υπό κατασκευή, χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027) και στην ανάγκη αναδιάρθρωσης του συστήματος συλλογής και διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ). Η επίτευξη των στόχων για το 2030 απαιτεί την αύξηση του διαχωρισμού στην πηγή, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του πληθυσμού άλλα και την ενίσχυση των τοπικών υποδομών ΔσΠ για ρεύματα ογκωδών ΑΣΑ που δεν καλύπτονται από συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης. Το 2018 εκπονήθηκε η Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία, ενώ το 2021 εξειδικεύτηκε το σχέδιο δράσης γι' αυτήν, που περιλαμβάνει παρεμβάσεις διαχειριστικού και οργανωτικού κυρίως χαρακτήρα που θα επιτρέψουν σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες που προσφέρει η κυκλική οικονομία. Οι θεσμικές και οι οριζόντιες δράσεις για την μετάβαση στην Κυκλική Οικονομία θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΚΑ) 2021-2027. Οι κύριες ελλείψεις της Περιφέρειας σε υποδομές (ΜΕΑ, ΜΕΒΑ Θεσσαλονίκης) θα καλυφθούν από το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027. Το Πρόγραμμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας θα υποστηρίξει έργα που στοχεύουν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος διαχείρισης που αναπτύσσεται μέσω του ΠΕΣΔΑ (όπως προβλέπεται να αναθεωρηθεί για την επίτευξη των στόχων του νέου ΕΣΔΑ). Για τον στόχο αυτό και επειδή η χρηματοδότηση των υποδομών και της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αναδιάρθρωσης του συστήματος συλλογής στους οικισμούς θα χρηματοδοτηθεί από άλλα μέσα, θα εστιάσει στην ανάπτυξη του δικτύου πράσινων σημείων ή και άλλων υποδομών ενίσχυσης της ΔσΠ σε τοπικό επίπεδο.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης</p>	<p>Η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει ένα δίκτυο μικρών πόλεων (από 10.000 ως 50.000 κατοίκους) και κωμοπόλεων (μεταξύ 5.000 – 10.000). Τα οικιστικά αυτά κέντρα από την μία αποτελούν (ευάλωτο) τμήμα του περιφερειακού οικονομικού συστήματος με κατά περίπτωση σημαντικό ρόλο σε τομείς όπως η αγροδιατροφή, ο τουρισμός και οι υπηρεσίες μεταφορών, η υγεία, και η δημόσια διοίκηση. Οι οικισμοί αυτοί υστερούν σε ποιότητα πράσινων χώρων και υποδομών με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούν όσο μπορούν τις δυνατότητες που μπορούν να προσφέρουν για να συγκρατήσουν / προσελκύσουν νέο πληθυσμό ως τόποι διαβίωσης και εργασίας. Το ΠεΠ ΚΜ θα υποστηρίξει επενδύσεις για την ενίσχυση συνδυασμένων παρεμβάσεων σε πράσινες υποδομές σε αυτή την κατηγορία αστικών κέντρων, στο πλαίσιο επίτευξης του στόχου 11.7 (παροχή προσβασιμότητας σε ασφαλείς και χωρίς αποκλεισμούς πράσινους και δημόσιους χώρους) του SDG 11. Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, τα ακόλουθα σημεία αποτελούν συνοπτικά τις αναπτυξιακές προτεραιότητες για την Περιφέρεια:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αναβάθμιση των πράσινων και μπλε επιφανειών και των υπηρεσιών που προσφέρουν στις μικρές πόλεις συμπεριλαμβανομένων και μέτρων για την μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου στην ευρύτερη περιοχή επιρροής - Βελτίωση της προσβασιμότητας για όλους και της

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ασφάλειας σε πράσινες υποδομές και πράσινους δημόσιους χώρους - Ενίσχυση – διαμόρφωση πράσινων διαδρόμων που συνδέουν το αστικό με το περιαστικό οικοσύστημα (π.χ. ρέματα). Οι παρεμβάσεις θα απευθύνονται κυρίως στις μικρές πόλεις ή/και πρωτεύουσες Περιφερειακών Ενοτήτων, αλλά και σε κωμοπόλεις σε τουριστικές περιοχές. Επισημαίνεται ότι ο ΕΣ2.vii στο Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 δεν θα περιλαμβάνει δράσεις προστασίας και διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος καθώς βάσει διαχωρισμού το σύνολο των αναγκών βιοποικιλότητας και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, όπως και η ανάπτυξη της βιο-οικονομίας θα αντιμετωπιστεί από άλλα μέσα (Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027, Ε.Σ.Α.Α.).</p>
<p>3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας</p>	<p>RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα</p>	<p>Η ανάπτυξη συνδυασμένων μεταφορών στην Κεντρική Μακεδονία είναι κεφαλαίωδους σημασία για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την αποτελεσματική περιβαλλοντική απόδοση. Υπάρχει σημαντικός όγκος έργων που βρίσκονται υπό υλοποίηση: διατροφικές συνδέσεις Θεσσαλονίκης και λιμανιού, ανάπτυξη του Σιδηρόδρομου προς συνοριακό σταθμό Προμαχώνα και Ανατολική Μακεδονία - Θράκη, αναβάθμιση του Λιμένα και του Αεροδρομίου. Τα έργα νέων μεταφορικών υποδομών και δικτύων Εθνικού – Διερωπαϊκού χαρακτήρα θα καλυφθούν από χρηματοδοτικούς μηχανισμούς και μέσα του ΕΠ ΥΜΕΤ 2021-27, του Ε.Σ.Α.Α., δάνεια ΕΤΕπ, ιδιωτικούς πόρους. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-27 θα εστιάσει στην κάλυψη ελλειπουσών οδικών συνδέσεων του περιφερειακού συστήματος με παρεμβάσεις που θα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		ενισχύουν την οδική ασφάλεια και μειώνουν την όχληση κατ' εφαρμογή των στόχων της Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών 2021-27 – Περιφερειακό Σκέλος: - Ολοκλήρωση συνδέσεων και ελλειπουσών οδικών τμημάτων περιφερειακών συνδέσεων παραγωγικών και αστικών κέντρων με υποδομές TEN-T. - Παρεμβάσεις σε άξονες με ζητήματα οδικής ασφάλειας ή υψηλό κορεσμό της υπάρχουσας υποδομής.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Η Παιδεία καλείται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος. Η ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας, η ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, η διαδραστική μάθηση και η εξατομικευμένη εκπαίδευση ορίζουν την σύγχρονη προσέγγιση. Ο μετασχηματισμός αυτός οφείλει να γίνει με την ισότιμη συμμετοχή όλων στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε η Παιδεία να αποτελέσει πραγματικό καταλύτη κοινωνικής κινητικότητας. Η ένταξη των παιδιών ηλικίας 4 ετών στην Α/βάθμια εκπαίδευση, η ύπαρξη μεγάλου αριθμού μισθωμένων ή παλαιών μονάδων που δεν ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες, η μη φιλική προς άτομα με αναπηρία σχολική υποδομή καθορίζουν τις κύριες ανάγκες που αφορούν την ανέγερση ή/και αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής. Οι ανάγκες αναβάθμισης και εμπλουτισμού του τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού, αναβάθμισης και επέκτασης των εσωτερικών δικτύων των σχολικών μονάδων, εμπλουτισμού του φορητού τεχνολογικού εξοπλισμού και η δημιουργία πιλοτικών Εργαστηρίων προσδιορίζονται ως στόχοι του Ψηφιακού μετασχηματισμού της

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>εκπαίδευσης και του νέου αναβαθμισμένου σχολείου. Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι κυριότερες ανάγκες αφορούν εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, κυρίως των εργαστηρίων, άλλα και τις ανάγκες υποστήριξης της προσβασιμότητας και της παροχής υπηρεσιών προς φοιτητές και διδάσκοντες με αναπηρία. Το ΠΕΠΚΜ διά του ΕΤΠΑ θα εστιάσει στην κάλυψη υποδομών και εξοπλισμού με έμφαση στα εξής: βελτίωση ποιότητας εξοπλισμού, άρση αποκλεισμού, ενίσχυση βιωματικής προσέγγισης και ψηφιακός μετασχηματισμός συστήματος στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης». Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, προτεραιότητα για την Περιφέρεια είναι η κάλυψη των κενών στις υποδομές και η ενίσχυση εξοπλισμού για ένα νέο σύστημα εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις βαθμίδες.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας</p>	<p>Το σύστημα υγείας της ΠΚΜ εξυπηρετεί τοπικές και υπερ-περιφερειακές ανάγκες. Αντιμετώπισε πρωτόγνωρη πίεση λόγω της πανδημίας COVID-19 που ανέδειξαν τις ανάγκες αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού. Οι κατάλληλες υποδομές και εξοπλισμοί Υγείας είναι σημαντικοί παράγοντες της ανθεκτικότητας και αποτελεσματικότητας, της εμπέδωσης αντίληψης ασφάλειας για τους πολίτες και παραμονής στον τόπο κατοικίας τους. Οι δομές της Περιφέρειας, παρά την ικανοποιητική χωρική κάλυψή τους και την συνεχή ενίσχυσή τους, συνεχίζουν να καταγράφουν ελλείψεις και ανάγκες σε όλες τις βαθμίδες Υγείας. Η ΠΚΜ εξακολουθεί να υστερεί σε κλίνες ανά 100.000 σε σχέση με την Ε.Ε., ενώ η ανάπτυξη του συστήματος</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) που περιλαμβάνει 330 μονάδες παρουσιάζει ελλείψεις σε εξοπλισμό. Στην Περιφέρεια και ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα, υπάρχουν μεγάλες ανάγκες σε υποδομές ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης και δομών για ΑμεΑ. Για τα άτομα με αναπηρίες ζητούμενο είναι η προαγωγή ενός κοινωνικού μοντέλου βάσει της Σύμβασης των Η.Ε. που προωθεί την ανεξάρτητη διαβίωση, την υποστήριξη της οικογενειακής φροντίδας και την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Βάσει των παραπάνω προτεραιότητες αποτελούν: - Η ενίσχυση της ΠΦΥ, η κάλυψη των αναγκών εξοπλισμού όλων των βαθμίδων, η επείγουσα προνοσοκομειακή φροντίδα, η έμφαση στην πρόληψη, στο πλαίσιο και της ενεργούς γήρανσης και αναγκών μακροχρόνιας φροντίδας, καθώς και η ενίσχυση της αποϊδρυματοποίησης και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. - Η ενίσχυση του συστήματος κοινωνικών δομών και δομών πρόνοιας.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία</p>	<p>Η αποτελεσματικότερη διασύνδεση της πολιτιστικής κληρονομιάς με την οικονομική ανάπτυξη μέσω του τουρισμού, της έρευνας στον πολιτισμό και τη δημιουργική οικονομία είναι στρατηγικής σημασίας για την ανάπτυξη της Περιφέρειας. Ο τουρισμός στην Κεντρική Μακεδονία είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος στην παράκτια ζώνη, στηρίζεται στην αξιοποίηση του φυσικού πλεονεκτήματος χωρίς ωστόσο να διασφαλίζει την βιώσιμη διαχείρισή του και να το αξιοποιεί προς όφελος της ανταγωνιστικότητας. Ελλείμματα παρατηρούνται σε ζητήματα παροχής υπηρεσιών ποιότητας, συγκρούσεων χρήσεων γης,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>περιβαλλοντικής προστασίας, βιώσιμης, χωρίς αποκλεισμούς και ασφαλούς κινητικότητας (εντός προορισμού). Οι δυσλειτουργίες αυτές στερούν την παραγωγή υψηλότερης προστιθέμενης αξίας στο τουριστικό προϊόν και προοπτική δημιουργίας νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας. Επιλογή για την ΠΚΜ είναι η ποιοτική ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών πλεονεκτημάτων, η οποία περιλαμβάνει πρωτίστως την βελτίωση της χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση στους τουριστικούς πόρους για όλες τις ομάδες του πληθυσμού και ιδιαίτερα για ηλικιωμένους (ασημένια οικονομία) και άτομα με αναπηρία. Η βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα του τουρισμού στηρίζεται επίσης στην διαφύλαξη και την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. Το ΠΕΠ ΚΜ 2021-2027 θα επενδύσει στην βιώσιμη, ανθεκτική και χωρίς αποκλεισμούς τουριστική ανάπτυξη και την προώθηση του πολιτισμού και της δημιουργικής οικονομίας, εστιάζοντας ειδικότερα: - στην οργάνωση του περιφερειακού τουριστικού προϊόντος, στην βελτίωση της προσβασιμότητας και της δυνατότητας συμμετοχής των ΑμΕΑ σε τουριστικές και πολιτιστικές υπηρεσίες - στην δημιουργία και ανάδειξη συνδέσεων τουρισμού - πολιτισμού και την ενσωμάτωση των πολιτιστικών πόρων και της κληρονομιάς στο τουριστικό προϊόν - στην υποστήριξη θεσμών και δομών παραγωγής σύγχρονου πολιτισμού και της δημιουργικής βιομηχανίας - στην δημιουργία και ανακαίνιση της ειδικής τουριστικής υποδομής.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού</p>	<p>ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα</p>	<p>Ο ρυθμός ανεργίας στην ΠΚΜ κατά την περίοδο της δημοσιονομικής κρίσης ανήλθε στο 30,2% και</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας·</p>	<p>εξακολουθεί να παραμένει υψηλός. Την τελευταία 5ετία η απασχόληση ανακάμπτει αργά αλλά εξακολουθεί να είναι σε χαμηλά επίπεδα, ιδίως σε σύγκριση με την ευρωπαϊκή εξέλιξη, ένδειξη της αποδυνάμωσης του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας. Ο δείκτης μακροχρόνιας ανεργίας είναι πολύ υψηλός γεγονός που σημαίνει ότι η ανεργία οφείλεται σε δομικούς πέρα από τους συγκυριακούς (οικονομική κρίση) παράγοντες. Επομένως, δύσκολα ή ευκαιριακά μόνο θα περιοριστεί αν δεν προχωρήσει η αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού με παράλληλη επανένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας μέσω μαζικής επανακατάρτισής τους και μέσω μηχανισμών που θα εξασφαλίζουν ευελιξία με ασφάλεια (flexicurity). Ανησυχητικός είναι ο δείκτης των νέων εκτός αγοράς εργασίας ή/και εκτός εκπαίδευσης (16,1% - υψηλότερος κατά 2 μονάδες του εθνικού δείκτη). Η ελαφριά ανάκαμψη της περιόδου 2015-2019 ανακόπηκε το 2020 λόγω της πανδημίας Το ποσοστό ανεργίας στην Κεντρική Μακεδονία το Β' Τρίμηνο του 2020 ανήλθε σε 18,8% έναντι 16,7% του εθνικού μέσου όρου, ενώ η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ενδέχεται να επιδεινώσει και πάλι την κοινωνική κατάσταση μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού και να αυξήσει την εισοδηματική ανισότητα και τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Τα ποσοστά αυτά αναμένεται να αυξηθούν λόγω της επιμήκυνσης της κρίσης και καθώς σταδιακά θα «αποσύρονται» μέτρα στήριξης θέσεων εργασίας. Στο σύνολο των ανέργων στην ΠΚΜ τον Ιούνιο του 2021, το 65% ήταν γυναίκες, το 34,6% 30-44 ετών, και το 45,4% δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι κυριότερες παρεμβάσεις για τόνωση της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		απασχόλησης, λόγω της καθολικότητας του ζητήματος, αναπτύσσονται σε εθνικό επίπεδο. Το Πρόγραμμα της ΠΚΜ θα δράσει συμπληρωματικά, εστιάζοντας στους άνεργους, μέσα από δράσεις κατάρτισης και προώθησης στην απασχόληση, ενισχύοντας άνεργους για να προχωρήσουν σε αυτοαπασχόληση ή/και επιδοτώντας νέες θέσεις εργασίας για άνεργους σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων	Η Κεντρική Μακεδονία παρουσιάζει ιδιαίτερα υψηλές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων στην απασχόληση. Ο σχετικός δείκτης (Gender employment gap) διαμορφώθηκε το 2019 σε 20,7% (από 26,7% το 2010). Η στήριξη των γυναικών στην εργασία και η μισθολογική και εργασιακή τους εξίσωση με του άνδρες είναι μια εθνική αδυναμία και θα αντιμετωπιστεί κυρίως από παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας τόσο στο πλαίσιο του ΕΣ 4γ, όσο και των γενικών μέτρων για την προώθηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 θα εστιάσει στην ενδυνάμωση γυναικών (κυρίως ευπαθών ομάδων) με στόχο την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων και την ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την	Ο στόχος της ευρωπαϊκής εγγύησης για το Παιδί, είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των παιδιών που έχουν ανάγκη σε μια σειρά βασικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την εκπαίδευση και φροντίδα στην πρώιμη παιδική ηλικία και τις σχολικές

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες	δραστηριότητες. Η ΠΚΜ, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΕΠ εμφανίζει σχετικά χαμηλή σχολική διαρροή σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης (κάτω του μ.ο. χώρας) σε επίπεδο γενικού πληθυσμού. Η σχολική διαρροή, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΠΕΣΚΕ εντοπίζεται κυρίως σε ειδικές κοινωνικές ομάδες με σαφή κοινωνικο-οικονομικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Στην προσχολική εκπαίδευση, οι δράσεις υποστήριξης ένταξης που υλοποιούνται περιλαμβάνουν οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια, έχουν ωστόσο μέχρι σήμερα οριζόντια μορφή και εφαρμογή. Σημαντικές ανάγκες εντοπίζονται σε σχέση με την ίση και ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση όλων των βαθμίδων, στα παιδιά με αναπηρία και τα παιδιά με ειδικές μαθησιακές ανάγκες. Μεγάλο μέρος των εκπαιδευτικών υποδομών όλων των βαθμίδων στερείται υποδομών προσβασιμότητας και ειδικού εξοπλισμού για ΑμεΑ (ΕΤΠΑ βλ. ΕΣ4.ii). Εκτός όμως από τη βελτίωση των υποδομών, απαιτείται η στήριξη των παιδιών αυτών σε επίπεδο εξατομικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης και συμβουλευτικής. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 θα υποστηρίξει τα παιδιά σε ανάγκη σε επίπεδο προσχολικής και σχολικής εκπαίδευσης καθώς και τους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέσω ειδικού εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού. Επίσης, θα ενισχυθούν Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., πρώην ΚΕ.ΣΥ.) με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για	Η νέα Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	ένταξη και τη μείωση της φτώχειας εκπονήθηκε το 2021 και έχει ως στόχο την ανάπτυξη μίας ολοκληρωμένης πολιτικής πρόληψης και καταπολέμησης του εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού, κυρίως των ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, που διαβιούν στην Ελλάδα. Στον τομέα της ενεργού ένταξης και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας, η δυνατότητα φύλαξης και απασχόληση παιδιών ηλικίας έως 4 ετών αποτελεί κύρια προϋπόθεση για την πρόσβαση και την παροχή ίσων ευκαιριών στην απασχόληση, ιδιαίτερα των μειονεκτουσών ομάδων και των οικογενειών με χαμηλό εισόδημα. Το 2016 (με βάση τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της ΠΚΜ), περίπου 15% των νοικοκυριών χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος στην ΠΚΜ αναφέρουν ότι θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν σε μεγαλύτερη έκταση οργανωμένες υπηρεσίες παιδικής φροντίδας αλλά δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα, ενώ για πάνω από το 50% των γυναικών ηλικίας 30-39 ετών οι λόγοι που δεν αναζητούν εργασία είναι επειδή φροντίζουν μικρά παιδιά ή εξαρτώμενους ενήλικες και για άλλους οικογενειακούς ή προσωπικούς λόγους. Το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες της ίδιας ηλικίας είναι 7%. Τα στατιστικά δεδομένα υποδεικνύουν ότι τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια στον τομέα της απασχόλησης με αποτέλεσμα να αποκλείονται από τη δυνατότητα της αξιοπρεπούς διαβίωσης και εργασίας. Στα άτομα με σοβαρή αναπηρία ηλικίας 16-64 ετών, ο δείκτης απασχόλησης φτάνει μόλις το 19,50%, ενώ στα άτομα με μέτρια αναπηρία φτάνει στο 38,70% Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		2027 θα υποστηρίξει την προώθηση της ενεργού ένταξης με έμφαση σε δράσεις που αφορούν άμεσα ή έμμεσα σε παιδιά, νέους αλλά και ενήλικες που επωμίζονται τη φροντίδα εξαρτώμενων παιδιών.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών	<p>Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βρίσκεται στη ροή του μεταναστευτικού διαδρόμου της Ανατολικής Μεσογείου, στον οποίο το 2019 καταγράφηκε η εισροή 83.333 προσφύγων και μεταναστών (59% του συνόλου των εισροών στην ΕΕ, FRONTEX 2020). Το 31% των μεταναστών και των προσφύγων ήταν από το Αφγανιστάν, το 26% από τη Συρία και το 9% από το Πακιστάν. Συνολικά, άνθρωποι από 113 διαφορετικές χώρες προέλευσης ανέφεραν ότι διέσχισαν παράνομα τα σύνορα της περιοχής. Ο αριθμός των διελεύσεων κορυφώθηκε το 2018 προσεγγίζοντας τα 880.000 άτομα. Από το 2020, λόγω της πανδημίας, οι ροές έχουν περιοριστεί, ωστόσο πλέον η ΠΚΜ βρίσκεται εντός της κύριας μεταναστευτικής διαδρομής προς την Ευρώπη. Παρά το γεγονός ότι η Περιφέρεια δεν είναι πρώτης υποδοχής, λόγω της θέσης της στα σύνορα και της μητροπολιτικότητας της παρουσιάζει μεγάλο αριθμό διαμενόντων αιτούντων για άσυλο που διαμένουν σε δομές, εστίες και ξενοδοχεία. Συνολικά τον 10/2020 στην Περιφέρεια διέμεναν 14.436 αιτούντες ασύλου εκ των οποίων οι 7.617 φιλοξενούνταν σε δομές, 4.481 σε εστίες και 2.338 σε ξενοδοχεία. Η ένταξη προσφύγων και μεταναστών απαιτεί την ύπαρξη ενός πλέγματος υπηρεσιών που θα βοηθήσουν τα άτομα αυτά σε επίπεδο επικοινωνίας, συνδιαλλαγής με το δημόσιο, διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, απογραφής και ένταξης τους στα οικονομικά, επαγγελματικά μητρώα και την</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		κοινωνική ασφάλιση. Μέσω της υποστήριξης αυτής θα εξασφαλίσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που θα τους δώσουν πρόσβαση στην εργασία, την περίθαλψη και σε λοιπές αστικές και κοινωνικές υπηρεσίες. Τα παραπάνω ακολουθούν το πλαίσιο που θέτει η Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη πολιτών τρίτων χωρών (αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου).
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην Κεντρική Μακεδονία ο πληθυσμός Ρομά εκτιμάται σε περίπου 14.500 άτομα, ή περίπου 0,76% του πληθυσμού της. Κύρια προβλήματα του πληθυσμού αυτού είναι: οι συνθήκες διαβίωσης σε πολλούς από τους οικισμούς Ρομά, η ύπαρξη στους οικισμούς πολλών οικογενειών που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας, η αυξημένη ανεργία, ο αναλφαβητισμός και ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ύπαρξη κενών στην αστικοδημοτική κατάσταση τα οποία δημιουργούν επιπλέον δυσκολίες ένταξης και πρόσβασης σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας. Το φαινόμενο της σχολικής διαρροής είναι πολύ έντονο καθώς ενώ τα παιδιά εγγράφονται στο νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό σχολείο, τα περισσότερα από αυτά (> 50%) εγκαταλείπουν από τις πρώτες τάξεις με αποτέλεσμα να στερούνται βασικών γνώσεων. Στον αντίποδα η παιδική εργασία αποτελεί συνηθισμένη πρακτική (προκαλείται ή επιδεινώνεται από την κακή οικονομική κατάσταση της οικογένειας). Επίσης υπάρχει μεγάλο ποσοστό αναλφάβητων ενηλίκων και κατά συνέπεια απουσία ύπαρξης δεξιοτήτων για επαγγελματικό προσανατολισμό και εξειδίκευση. Η πλειοψηφία των Ρομά της ΠΚΜ

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>διαμένει σε καταυλισμούς που στερούνται βασικών υποδομών (ύδρευση, αποχέτευση, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος). Στον τομέα της υγείας, κύρια προβλήματα είναι η έλλειψη πρόληψης (κενά στον εμβολιασμό, έλεγχος προβλημάτων γυναικολογικής φύσεως). Λόγω των παραπάνω οι Ρομά θεωρούνται ιδιαίτερα ευάλωτοι σε θέματα Ψυχικής Υγείας και συχνά οδηγούνται σε πράξεις παραβατικότητας ή/και εγκληματικότητας. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 θα υποστηρίξει δράσεις ενσωμάτωσης των Ρομά και καταπολέμησης του αποκλεισμού και της περιθωριοποίησής τους σε συμφωνία με τη νέα Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά, τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης (2021/C93/01) και του Νέου Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Πλαισίου για την Ένταξη, την Ισότητα και τη Συμμετοχή των Ρομά.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.</p>	<p>Το 2018 υπήρξαν 178.792 ωφελούμενοι κοινωνικών δομών στην Κ. Μακεδονία. Η Έρευνα (EU SILC) το 2018 κατέγραψε ότι το 10,9% του πληθυσμού της ΠΚΜ δεν επισκέφτηκαν τον γιατρό, ενώ χρειάστηκε. Έως και σήμερα, το σύστημα Δημόσιας Υγείας βασίζεται σε μεγάλο ποσοστό στην πρόσβαση στις δομές τριτοβάθμιας υγείας. Οι δομές πρωτοβάθμιας υγείας, όπως και η θεσμοθέτηση του οικογενειακού ιατρού είναι πρόσφατες παρεμβάσεις και αποτελέσματά τους θα κριθούν μέσα στο επόμενο διάστημα. Την περίοδο 2020 -2021, κατά την περίοδο της COVID-19 το Σύστημα Υγείας δέχθηκε επιπλέον πρωτόγνωρες πιέσεις, οι οποίες αντιμετωπίστηκαν μέσα και από την στήριξη του ΕΠ ΠΚΜ 2014-2020. Η οικονομική κρίση και η πανδημία φαίνεται να επηρεάζουν σαφώς την έμφυλη βία, την ψυχική</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>υγεία και τις εξαρτήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία της ΓΓΙΦΟΠ, συγκριτικά με τους δύο μήνες αναφοράς τον Απρίλιο 2020 παρατηρείται μια αύξηση σε ποσοστό 227,4% για τις κλήσεις που αφορούσαν «περιστατικά βίας» και αντίστοιχα 142% σε κλήσεις που αφορούσαν «την ενημέρωση». Το 22,3% του πληθυσμού της Περιφέρειας, ηλικίας >16 ετών, αντιμετωπίζει περιορισμούς ή δυσκολίες στις καθημερινές δραστηριότητες λόγω μακροχρόνιου προβλήματος υγείας. Εξ αυτών, 135.974 άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρή αναπηρία (8,6% πληθυσμού ΠΚΜ) και 215.323 άτομα αναφέρουν μέτριους περιορισμούς (13,7% πληθυσμού). Επιπρόσθετα, το 37,3 % των ατόμων με σοβαρή και το 32,0 % των ατόμων με μέτρια αναπηρία, ηλικίας >16 ετών, βρίσκονται στο φάσμα της φτώχειας ή/και του κοινωνικού αποκλεισμού. Δημογραφικά η ΠΚΜ αντιμετωπίζει σημαντικό πρόβλημα γήρανσης (ΔΓ >120) με αντίκτυπο στις ανάγκες του συστήματος υγείας και την απασχόληση. Οι πληθυσμιακές προβολές δείχνουν ότι το ποσοστό γήρανσης του πληθυσμού θα αυξηθεί την επόμενη δεκαετία. Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 θα χρηματοδοτήσει δράσεις με στόχο την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στον τομέα της Υγείας, τηςκοινωνικής φροντίδας και προστασίας, με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού λαμβάνοντας υπόψη του, μεταξύ άλλων, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025 (Μάρτιος 2021) και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΕΣΚΕ).</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων</p>	<p>Το ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις) στην ΠΚΜ είναι 21,7 % (Ελλάδα 17,7 %). Σε εθνικό επίπεδο ο κίνδυνος</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	των απόρων και των παιδιών	<p>φτώχειας είναι σημαντικά μεγαλύτερος στους ανέργους και ανέρχεται σε 45,2%, παρουσιάζοντας σημαντική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών (51,7% και 39,4% αντίστοιχα), στις μονογονεϊκές οικογένειες (25,6%) και στα ΑμεΑ (37,3%, ΕΣΑΜΕΑ 2019). Επίσης, ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικός αποκλεισμός είναι υψηλότερος στην περίπτωση των ατόμων ηλικίας 18-64 ετών (31,9%). Από τη μελέτη των δεικτών για τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού της Χώρας (ΕΛΣΤΑΤ, 2021) προκύπτει ότι η στέρηση βασικών αγαθών και υπηρεσιών, δεν αφορά μόνο τον φτωχό πληθυσμό, αλλά και μέρος του μη φτωχού πληθυσμού. Στο σύνολο του πληθυσμού το 50,4% δηλώνει αδυναμία κάλυψης εκτάκτων αναγκών (96,6% φτωχών – 49,5% μη φτωχών νοικοκυριών) ενώ το 53,5% αδυνατεί στην πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών (89,0% φτωχών – 45,9% μη φτωχών νοικοκυριών). Σημειώνεται ότι είναι σε ισχύ το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης) το οποίο έχει, μεταξύ άλλων, ως στόχους την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και τη διασφάλιση του δικαιώματος των παιδιών στην υγεία και στην εκπαίδευση. Μέσα από τις δράσεις του συγκεκριμένου ειδικού στόχου, θα υποστηριχθούν κυρίως οι άποροι/άστεγοι, τα παιδιά και οι έφηβοι σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.</p>
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και	Η Κεντρική Μακεδονία χαρακτηρίζεται από υψηλή πολικότητα στη Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης όπου συγκεντρώνεται 59% του πληθυσμού, 64% του ΑΕΠ, 69% του

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	<p>δευτερογενούς τομέα, 75% της χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας. Η κατά το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο «Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης» συγκεντρώνει 46% του πληθυσμού και η κατά τη μεθοδολογία ΟΟΣΑ/ΕΕ «Functional Urban Area» 49%, με σημαντικές ανισότητες εισοδήματος, απασχόλησης, παραγωγικού δυναμικού, με συγκέντρωση ευπαθών και ευάλωτων ομάδων, προβλήματα ρύπανσης, έλλειψης πρασίνου και τρωτότητας στην Κλιματική Αλλαγή, με κυκλοφοριακή συμφόρηση και άναρχη διάχυση του δομημένου χώρου και με συνεχώς διογκούμενες ανάγκες επένδυσης σε υποδομές λόγω της συνεχούς αστικής διάχυσης. Εκτός της Θεσσαλονίκης υπάρχουν δύο αστικά κέντρα με πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων, οι πόλεις των Σερρών και της Κατερίνης. Χαρακτηρίζονται από πυκνή δόμηση, κυκλοφοριακά προβλήματα, έλλειμμα σε ποιοτικές πράσινες υποδομές, γήρανση, ανεργία υψηλότερη από ότι στον υπαίθρο χώρο.</p> <p>Προτεραιότητα για το Πρόγραμμα είναι η υποστήριξη της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) στην Λειτουργική Αστική Περιοχή της Θεσσαλονίκης και στις πόλεις των Σερρών και της Κατερίνης (με βάση το 1ο κριτήριο επιλογής του ΕΣΠΑ) μέσα από αναθεωρημένες ως προς την στόχευση και τα χωρικά όρια Στρατηγικές ΒΑΑ. Στο πλαίσιο αυτό θα ενταχθούν και ενέργειες προώθησης της Βιώσιμης Αστικής και e-Κινητικότητας. Ανάγκες ως προς τις πράσινες υποδομές και την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου υφίστανται σε διάφορο βαθμό και στους οικισμούς μικρότερους των 50.000 κατοίκων και θα αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο του ΣΠ 2. Επιπλέον,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		θα ληφθεί υπόψη η πρωτοβουλία New European Bauhaus για συνδυασμό των αρχών της βιωσιμότητας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας με σκοπό την εξεύρεση προσβάσιμων, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων στις κλιματικές προκλήσεις.
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	Ο μη αστικός χώρος της ΠΚΜ περιλαμβάνει αναπτυξιακές ενότητες που αντιμετωπίζουν διαφοροποιημένες προκλήσεις αναγνωρισμένες και στο ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Στην περίοδο 2014-2020 δεν υλοποιήθηκαν αντίστοιχες ΟΧΕ. Με δεδομένη όμως τη στρατηγική, κανονιστική και χρηματοδοτική έμφαση στον ΣΠ 5 στη νέα περίοδο, κρίνεται σκόπιμο το Πρόγραμμα να υλοποιήσει χωρικές στρατηγικές (υπό μορφήν ΟΧΕ) σε εκείνες τις ενότητες όπου, αξιοποιώντας τους τοπικούς αλλά κρίσιμους για όλη την Περιφέρεια συχνά διεθνούς εμβέλειας πόρους, αναμένεται βάσιμα να προκύψει αυξημένο και τοπικό και ευρύτερο περιφερειακό ή και διαπεριφερειακό, αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ τέτοιες είναι περιοχές με θεματική ή/ και χωρική συνέχεια, δυνατότητα αξιοποίησης πλουτοπαραγωγικών πόρων και ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών (πολιτιστικών, τοπικής παραγωγής και βιώσιμης τουριστικής δραστηριότητας), δυνατότητα συνέργειας με άλλα μέσα πολιτικής (π.χ. σε περιοχές Natura 2000). Ειδική μέριμνα θα ληφθεί για αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και της κλιματικής αλλαγής και την αύξηση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας (Εδαφική Ατζέντα) ενώ οι στρατηγικές μπορούν να εντάσσονται και σε διαπεριφερειακές και

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>διασυνοριακές συνεργασίες ή να είναι θεματικές. Ορίζονται 2 περιοχές με σχετικά πλεονεκτήματα και δυνατότητα εκπλήρωσης των ενωσιακών κριτηρίων: (ι) η δυτική ορεινή-ημιορεινή ζώνη (ιι) η ανατολική ζώνη κατά μήκος της ακτής του Στρυμονικού κόλπου. Σε όλες θα εξασφαλιστεί ενεργός και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών αρχών στο σχεδιασμό και στη διακυβέρνηση, ενίσχυση τοπικών δικαιούχων με έμπυχο δυναμικό και τεχνογνωσία και η δημιουργία εταιρικής σχέσης μεταξύ όλων των τοπικών συντελεστών.</p>

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 01. Παραγωγικός ανταγωνιστικός μετασχηματισμός της Κεντρικής Μακεδονίας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες:

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί τον 2ο σημαντικότερο πόλο Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) εντός της Επικράτειας και παρουσιάζει αύξηση στις δαπάνες E&A ως ποσοστό του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2015-2018. Η αύξηση αυτή όμως δεν προέρχεται από τις ιδιωτικές επενδύσεις (οι οποίες μειώνονται σε μεγάλο βαθμό στο ίδιο διάστημα) αλλά από τους δημόσιους ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς φορείς. Οι τελευταίοι κατέχουν την 2η θέση πανελλαδικά στη απασχόληση ερευνητών. Ο συνδυασμός των συγκεκριμένων σημείων οδηγούν στη διαπίστωση ότι υπάρχει σχετικά περιορισμένη ύπαρξη ιδιωτικών υποδομών και ανθρώπινων πόρων E&A στην Περιφέρεια, με συνεπακόλουθη μειωμένη συνεισφορά τους στην περιφερειακή οικονομία.

Η ΠΚΜ, αν και είναι καλά τοποθετημένη στο εθνικό σύστημα καινοτομίας ως προς την προσφορά γνώσης και τους ανθρώπινους πόρους του δημόσιου ακαδημαϊκού/ερευνητικού τομέα, εμφανίζει σημαντική απόκλιση από τα ευρωπαϊκά δεδομένα και δεν έχει ακόμα καταφέρει να μετασχηματίσει τα θετικά χαρακτηριστικά ΕΤΑΚ της, σε οικονομικούς πόρους και διεθνή ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Τέλος ο αριθμός δικτύων συνεργασίας και συστάδων μεταξύ επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων και ερευνητικών κέντρων πρέπει να εκληφθεί μάλλον ως περιορισμένος, όπως και η συμμετοχή τους σε διεθνή καινοτομικά ή παραγωγικά δίκτυα και αλυσίδες αξίας με λίγες φωτεινές εξαιρέσεις.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν στην συνοπτική διατύπωση των ακόλουθων αναπτυξιακών προτεραιοτήτων για την Περιφέρεια:

- Ενίσχυση εφαρμοσμένης έρευνας από τους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς σε πεδία αξιοποιήσιμα για τις ανάγκες της περιφερειακής οικονομίας με προτεραιότητα στους κλάδους RIS3.
- Ενδυνάμωση ικανοτήτων εκμετάλλευσης της προσφερόμενης γνώσης για την παραγωγή προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών.

- Ενίσχυση κοινών ερευνητικών προσπαθειών επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών ή ερευνητικών φορέων για εισαγωγή όλων των μορφών καινοτομίας
- Ενίσχυση των δεσμών συνεργασίας μεταξύ των παικτών του οικοσυστήματος καινοτομίας.

Ανάδραση Στρατηγικής:

Η διαδικασία μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας πρέπει να στηριχθεί περισσότερο σε μια στρατηγική έντασης γνώσης και καινοτόμου επιχειρηματικότητας. Η τελευταία πρέπει να περιλαμβάνει (α) ενίσχυση των δεσμών συνεργασίας μεταξύ παικτών του οικοσυστήματος καινοτομίας, (β) αποτελεσματική στόχευση περιοχών από τις οποίες μπορεί να προέλθει βιώσιμη ανάπτυξη (γ) εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης από τις επιχειρήσεις προς τους φορείς παραγωγής γνώσης και (δ) ένα πιο ορθολογικό μείγμα πολιτικής. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, οι προβλεπόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων περιλαμβάνουν:

1. Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών της Περιφέρειας.
2. Προώθηση έργων ενίσχυσης δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ από επιχειρήσεις.
3. Διασύνδεση των επιχειρήσεων με την ερευνητική κοινότητα με την από κοινού ανάληψη συνεργατικών ερευνητικών έργων.

Οι τομείς ενίσχυσης οι οποίοι θα επιλεγθούν θα είναι αποτέλεσμα της διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στο πλαίσιο της αναθεωρημένης Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 2021-2027 και θα αποτελούν εξειδίκευση σε τοπικό επίπεδο των προτεραιοτήτων της Εθνικής Στρατηγικής αντίστοιχα.

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Προτείνονται οι ακόλουθες ενδεικτικές πράξεις:

1. Επενδύσεις για τη δημιουργία, επέκταση ή αναβάθμιση υποδομών ΕΤΑΚ σε δημόσιους Ακαδημαϊκούς ή ερευνητικούς φορείς.
2. Έργα Ε&Α από επιχειρήσεις ή / και δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς της ΠΚΜ για επενδύσεις σε εφαρμοσμένη έρευνα που στοχεύει σε τεχνολογική, ή διεργασιακή καινοτομία.
3. Ενδυνάμωση των ανταλλαγών γνώσεων μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων σε μονιμότερη βάση μέσω της ενίσχυσης δομών σύνδεσης επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά/ερευνητικά κέντρα της ΠΚΜ, όπως και δομών υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας.
4. Έργα Ενίσχυση των περιφερειακών δομών υποστήριξης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της περιφέρειας

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Θα χρηματοδοτηθούν τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές που δεν συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο. Επίσης οι ενισχύσεις σε ΜΜΕ θα εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση και των οποίων η ανάγκη ενίσχυσης προκύπτει από την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Το χρονικό περιθώριο διατήρησης επενδύσεων ή θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν από ΜΜΕ ορίζεται σε 3 έτη κατ' ελάχιστο ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. (άρθρο 65 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060).

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο:

Οι προτεινόμενες δράσεις αναμένεται να συνεισφέρουν θετικά:

- στην αύξηση της ικανότητας του οικοσυστήματος για παραγωγή νέας γνώσης και καινοτομίας σε πεδία εφαρμογής με άμεσο ενδιαφέρον για το παραγωγικό σύστημα της ΠΚΜ,
- στην ανάπτυξη ικανοτήτων μετασχηματισμού γνώσης σε καινοτομία σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις χαμηλής έκθεσης σε ΕΤΑΚ,
- στην ανάπτυξη στρατηγικών δεσμών έρευνας και αγοράς σε τομείς υψηλού περιφερειακού ενδιαφέροντος,
- στην βελτίωση του βαθμού οικονομικής εκμετάλλευσης καινοτόμων ιδεών μέσω της μετατροπής τους σε εμπορεύσιμα προϊόντα/υπηρεσίες,
- εμμέσως στη μείωση του brain drain με την προσέλκυση επιστημονικού δυναμικού από το εξωτερικό.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

1. Δημόσια ακαδημαϊκά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα τα οποία ασκούν εφαρμοσμένη και στοχευμένη έρευνα στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής RIS3.
2. Ερευνητές που απασχολούνται στις παραπάνω ερευνητικές υποδομές (έμμεσα ωφελούμενοι).
3. Επιχειρήσεις με ανεπτυγμένες ικανότητες και υποδομές E&TA.
4. Νεοφυείς επιχειρήσεις για την υλοποίηση έργων ΕΤΑΚ.
5. Μεμονωμένοι ερευνητές ή έμπειροι επιχειρηματίες που ιδρύουν και αναπτύσσουν NEET.
6. ΜΜΕ που επιθυμούν να συνεργαστούν με ερευνητικούς φορείς για την κάλυψη συγκεκριμένων παραγωγικών αναγκών μέσω στοχευμένων δράσεων ΕΤΑΚ.
7. Υπάρχουσες ή νέες δομές δημόσιου χαρακτήρα με στόχο την προώθηση μονιμότερης συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκού/ερευνητικού τομέα.
8. Δομές υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας (Digital Innovation Hubs).

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα που περιλαμβάνονται θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣ1 αναμένεται να συμβάλλουν σε διακριτούς πυλώνες (Pillars) και εμβληματικά έργα (Flagship Projects) της μακροπεριφερειακής στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR). Πιο συγκεκριμένα αναμένεται η συμβολή έργων προώθησης ΕΤΑΚ του ΠΕΠ ΚΜ που αφορούν σε:

- δημιουργία υποδομών έρευνας
- υλοποίηση μικρών επιδεικτικών έργων με στόχο τη διάχυση ώριμων ερευνητικών αποτελεσμάτων
- έργα μεμονωμένων επιχειρήσεων ή επιχειρηματικών συμπράξεων ή συμπράξεων επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς τα οποία αφορούν σε εφαρμοσμένη έρευνα που στοχεύει σε τεχνολογική, ή διεργασιακή οδηγούμενη καινοτομία
- ενδυνάμωση των ανταλλαγών γνώσεων μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων σε μονιμότερη βάση μέσω της ενίσχυσης δομών σύνδεσης επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά/ερευνητικά κέντρα

στον 1ο πυλώνα «BLUE GROWTH» του EUSAIR, υπό την αίρεση ότι στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης της αναθεωρημένης περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΚΜ θα αναδειχθούν οι κλάδοι της Γαλάζιας Οικονομίας (Αλιεία, Ιχθυοκαλλιέργειες, θαλάσσιος τουρισμός κλπ.) ως στρατηγικοί τομείς προτεραιότητας της RIS3.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις

Δεν σχεδιάζεται χρήση χρη/κών ,μέσων διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες αλλά με δραστηριότητες αύξησης καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλιση» των επιστρεπτέων πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνιστάται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	180,00	505,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	100,00	305,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO04	Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη	επιχειρήσεις	80,00	200,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO08	Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	ευρώ	3.000.000,00	15.000.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	75,00	258,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021	20,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (https://metrics.ekt.gr/innovation)	
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR04	ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης	επιχειρήσεις	0,00	2021	40,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (https://metrics.ekt.gr/innovation)	
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR05	ΜΜΕ που καινοτομούν σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο	επιχειρήσεις	0,00	2021	60,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (https://metrics.ekt.gr/innovation)	
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR25	ΜΜΕ με υψηλότερη προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο	επιχειρήσεις	0,00	2021	60,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)	
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΠΠΑ	0,00	2021	100,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	001. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, πολύ μικρών επιχειρήσεων που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	2.380.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	002. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων) που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	3.570.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	003. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, μεγάλων επιχειρήσεων που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	510.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	12.750.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	009. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας)	17.425.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	010. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	26.350.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	011. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε μεγάλες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	4.165.000,00
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	2.975.000,00
01	RSO1.1	Σύνολο			70.125.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	70.125.000,00
01	RSO1.1	Σύνολο			70.125.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	70.125.000,00
01	RSO1.1	Σύνολο			70.125.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	70.125.000,00
01	RSO1.1	Σύνολο			70.125.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες:

Η παραγωγικότητα κατά μέσο όρο των τομέων της οικονομίας της ΠΚΜ είναι χαμηλή (κατά κεφαλή παραγόμενο προϊόν) και μια από τις αιτίες θεωρείται η χαμηλή διείσδυση και αξιοποίηση των ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις. Οι ΤΠΕ αποτελούν έναν αναγνωρισμένο κλάδο οριζόντιας υποστήριξης με ύπαρξη κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων στην ΠΚΜ κυρίως στην παροχή υπηρεσιών και λογισμικού γενικών επιχειρηματικών διαδικασιών για ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας των κλάδων που υποστηρίζουν. Δεν συμβαίνει όμως στον ίδιο βαθμό σε εξειδικευμένες περιοχές γνώσης, οι οποίες αναμένεται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στις τεχνολογίες του μέλλοντος. Γενικά, υπάρχει σημαντικό περιθώριο για εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση νέων εργαλείων ΤΠΕ και σημαντικών εφαρμογών που εν δυνάμει αφορούν σε μεγάλο μέρος των παραγωγικών τομέων.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν στην συνοπτική διατύπωση των ακόλουθων αναπτυξιακών προτεραιοτήτων για την Περιφέρεια:

- Ενίσχυση των καινοτόμων επιχειρήσεων ΤΠΕ (σκέλος προσφοράς ΤΠΕ) που αναπτύσσουν και εμπορεύονται προϊόντα και υπηρεσίες σε τομείς με ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: τεχνητή νοημοσύνη, αυτόνομα «έξυπνα» ρομπότ, ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων, επαυξημένα και εικονική πραγματικότητα, IoT, 3D Printing, RF Tags, κλπ).
- Υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων βελτίωσης παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας τους από τις επιχειρήσεις (σκέλος ζήτησης ΤΠΕ).
- Επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού των Δημόσιων φορέων, με παροχή καινοτόμων υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Ανάδραση Στρατηγικής:

Η επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού τόσο των επιχειρηματικών πρακτικών όσο και του τομέα παροχής υπηρεσιών από το δημόσιο προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις θεωρείται πρωταρχικής σημασίας (αποτελεί δε και σημείο εστίασης του συνόλου των πολιτικών κειμένων της ΕΕ). Ειδικά για τον επιχειρηματικότητα η μεγάλη πρόκληση είναι η μετατόπιση των επενδύσεων σε ψηφιακά εργαλεία που άπτονται της 4ης βιομηχανικής επανάστασης (Industry 4.0) και η οποία θα επηρεάσει άμεσα το σύνολο των βιομηχανικών κλάδων αλλά και της καθημερινότητας του πολίτη. Συνεπώς απαιτούνται παρεμβάσεις τόσο στο σκέλος της προσφοράς όσο και στο σκέλος της απορρόφησης των νέων τεχνολογιών ΤΠΕ. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, οι προβλεπόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων περιλαμβάνουν:

1. Υιοθέτηση και βελτίωση ψηφιακών υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης.

2. Υποστήριξη της προσφοράς και της ζήτησης προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ με έμφαση στην εκμετάλλευση νέων τεχνολογιών της Βιομηχανίας 4.0. Τις παρεμβάσεις αναμένεται να συμπληρώσουν τα τομεακά προγράμματα (Ανταγωνιστικότητα και Ψηφιακός Μετασχηματισμός).

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Για την 1η κατηγορία παρεμβάσεων του παραπάνω σημείου, προβλέπονται μικρής κλίμακας δράσεις βελτίωσης ψηφιακών υποδομών σε τοπικούς φορείς (πχ Πολιτισμός, Τοπική Αυτοδιοίκηση με έμφαση στις εφαρμογές «Έξυπνης Πόλης» για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων). Για την 2η κατηγορία προβλέπονται στοχευμένες δράσεις ενίσχυσης σημαντικών για την περιφερειακή οικονομία κλάδων με στόχο την υιοθέτηση λύσεων ΤΠΕ με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Συμπερασματικά, προτείνονται οι ακόλουθες ενδεικτικές πράξεις:

1. Ενίσχυση ψηφιακών υποδομών δημόσιων φορέων τοπικού χαρακτήρα με έμφαση στην παροχή καινοτόμων, ευφών και ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Ειδικά για τους δήμους με πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων θα επιχειρηθεί η ενίσχυσή τους για ανάπτυξη και εφαρμογή λύσεων «Έξυπνων Πόλεων».

2. Ενίσχυση του συνόλου των κλάδων της οικονομίας για εισαγωγή καινοτόμων λύσεων υποστηριζόμενων από ΤΠΕ. Έμφαση θα δοθεί σε καινοτόμες τεχνολογίες που σχετίζονται με τεχνητή νοημοσύνη, έμπειρα συστήματα, Blockchain, IoT, Big data, υπολογιστικό νέφος, τρισδιάστατη εκτύπωση, αλλά και διεργασιικών, οργανωσιακών και προωθητικών καινοτομιών υποστηριζόμενων από ΤΠΕ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις αποτελούν καινοτόμες ψηφιακές δράσεις, εξειδικευμένες σύμφωνα με τις διαπιστωμένες ανάγκες του παραγωγικού οικοσυστήματος της ΠΚΜ. Θα προωθούν τον έξυπνο και καινοτόμο ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας και θα προσφέρουν υπηρεσίες οι οποίες είναι νέες ή σημαντικά αναβαθμισμένες

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο:

Οι προτεινόμενες δράσεις αναμένεται να συνεισφέρουν θετικά:

- στη ψηφιακή ενσωμάτωση βάσει εθνικών προτεραιοτήτων και ψηφιακού θεματολογίου,
- στην μεγέθυνση κλάδου ΤΠΕ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας,
- στην βελτίωση των συντελεστών παραγωγικότητας μέσω της αυξημένης χρήσης ΤΠΕ.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

1. Υπό σύσταση ή υφιστάμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου ΤΠΕ.
2. Επιχειρήσεις διαφόρων κλάδων της περιφερειακής οικονομίας.
3. Οργανισμοί και επιχειρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, ΝΠΔΔ, πολιτιστικοί και εκπαιδευτικοί οργανισμοί, φορείς δημόσιας υγείας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση και δεν αναμένεται να συνεισφέρουν στους στόχους της μακροπεριφερειακής στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR).

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.2 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την ψηφιακή αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στις δράσεις δεν είναι μόνο επιχειρήσεις αλλά και φυσικά πρόσωπα ή δημόσιοι οργανισμοί. Στην περίπτωση των ΜΜΕ, οι δράσεις ψηφιοποίησης, δεν παράγουν άμεσα έσοδα για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν την «ανακύκλωση» των επιστρεπτέων πόρων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	100,00	500,00
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	100,00	500,00
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	4,00	20,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021	1.000.000,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)	
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC25	ΜΜΕ με υψηλότερη προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο	επιχειρήσεις	0,00	2021	150,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	013. Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, Β2Β)	8.500.000,00
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	11.900.000,00
01	RSO1.2	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	20.400.000,00

01	RSO1.2	Σύνολο			20.400.000,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	20.400.000,00
01	RSO1.2	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	20.400.000,00
01	RSO1.2	Σύνολο			20.400.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες:

Η ΠΚΜ αντιμετωπίζει κρίσιμα ζητήματα ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας και μία σειρά από διαρθρωτικές αδυναμίες καθώς παρατηρείται μια διαχρονική υποχώρηση των παραγωγικών κλάδων της μεταποίησης και της γεωργίας και των κατασκευών, ενώ, παράλληλα, με τη μείωση των εγχώριων επενδύσεων, πολύ χαμηλός είναι ο βαθμός άμεσων ξένων επενδύσεων. Η οικονομία της ΠΚΜ στηρίζεται σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες όμως απαντώνται, κυρίως, σε παραδοσιακούς κλάδους με χαμηλή παραγωγικότητα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα. Για τις επιχειρήσεις που χαρακτηρίζονται ως μέσης και υψηλής έντασης Ε&Α (σύμφωνα με την τυπολογία του ΟΟΣΑ) η αναλογία τους προς το σύνολο νέων ιδρύσεων στην Περιφέρεια την περίοδο 2014-2018 παρουσιάζει εύρος 3,5%-4,25%. Γνωρίζοντας επιπλέον το μεγάλο βαθμό θνησιμότητας των ΝΕΕΤ εύκολα συμπεραίνει κανείς την ανάγκη υιοθέτησης στοχευμένων μέσων στήριξης για αυτού του είδους τις επιχειρήσεις.

Με βάση τα στοιχεία του ΕΚΤ (<https://metrics.ekt.gr/ris/datatables>), η Περιφέρεια παρουσίασε τη μεγαλύτερη αναλογία καινοτόμων ΜΜΕ ως προς το σύνολο των επιχειρήσεων μεταξύ των Ελληνικών περιφερειών για την περίοδο 2016-2018. Στην ίδια αναφορά η θέση της σε ό,τι αφορά δαπάνες καινοτομίας (εξαιρουμένων των δαπανών Ε&Α) είναι 5η μεταξύ των περιφερειών, ενώ με βάση το ποσοστό των ΜΜΕ που συνεργάζονται με τρίτους για την ανάπτυξη καινοτομιών η θέση που καταλαμβάνει είναι 6η. Ο συνδυασμός των παραπάνω στοιχείων δείχνει ότι οι επιχειρήσεις στην ΠΚΜ είναι διατεθειμένες να καινοτομήσουν αλλά χωρίς ιδιαίτερα μεγάλη επένδυση και χωρίς να προστρέξουν σε υποστήριξη τρίτων μερών.

Παρά το μικρό μέγεθος της τυπικής επιχείρησης στην Περιφέρεια, απουσιάζουν σημαντικοί συνεργατικοί σχηματισμοί οι οποίοι μπορούν να συνεισφέρουν στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας και σε τοποθέτηση των μελών τους σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις οδηγούν στην συνοπτική διατύπωση των ακόλουθων αναπτυξιακών προτεραιοτήτων για την Περιφέρεια:

- Ενίσχυση και διαφοροποίηση των εμποδωμένων κλάδων παραγωγής και παροχής υπηρεσιών με στόχο την αναβάθμιση της ικανότητάς τους προς όφελος της περιφερειακής οικονομίας.
- Επίτευξη κατάλληλων συνεργειών που θα οδηγήσουν με μεγαλύτερη ασφάλεια τα προϊόντα τοπικής παραγωγής σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.
- Δημιουργία ικανών οριζόντιων δομών με στόχο τη διέγερση και υποστήριξη του συνόλου των ΜΜΕ της ΠΚΜ.

Ανάδραση Στρατηγικής:

Σε ό,τι αφορά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, απαιτούνται κατ' αρχήν παρεμβάσεις οριζόντιου χαρακτήρα για την υποστήριξη

των μικρών κατά τεκμήριο επιχειρήσεων.

Ο πρωτογενής τομέας καλείται να εισάγει νέες τεχνικές για την παραγωγή προϊόντων με ζήτηση από τα υψηλότερα τμήματα της αγοράς.

Για τους κλάδους της μεταποίησης απαιτείται ενίσχυση των μεθόδων παραγωγής και αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων με στόχο της παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων.

Για τον τουρισμό απαιτείται διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με στόχο την αναβάθμιση του τουριστικού ρεύματος.

Για το σύνολο των οικονομικών τομέων αναζητούνται οι κατάλληλες συνέργειες που θα οδηγήσουν με μεγαλύτερη ασφάλεια τα προϊόντα τοπικής παραγωγής σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.

Τέλος, η ΠΚΜ θα πρέπει να προωθήσει τη σύσταση και λειτουργία δομών παροχής υπηρεσιών υποστήριξης επιχειρήσεων με στόχο την υιοθέτηση τεχνικών και «εργαλείων» βελτίωσης της ανταγωνιστικότητάς τους ή/και επίλυση σημαντικών θεμάτων που θέτουν εμπόδια στην ανάπτυξή τους.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, οι προβλεπόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων περιλαμβάνουν:

1. Ενίσχυσης της νεοφυούς επιχειρηματικότητας.
2. Ενισχύσεις προς ΜΜΕ για την εισαγωγή τεχνολογικής και οργανωσιακής καινοτομίας με χρηματοδότηση ανάλογων επιχειρηματικών σχεδίων.
3. Ενίσχυση συνεργατικών σχημάτων για την εισαγωγή καινοτομικών χαρακτηριστικών στα παραγόμενα προϊόντα / υπηρεσίες.
4. Ενίσχυση οριζόντιου χαρακτήρα δομών υποστήριξης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Προτείνονται οι ακόλουθες ενδεικτικές πράξεις:

1. Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων της ΠΚΜ έντασης γνώσης και καινοτομίας για την ίδρυση και αρχική λειτουργία τους.
2. Ενισχύσεις προς επιχειρήσεις της ΠΚΜ για την εισαγωγή τεχνολογικής και οργανωσιακής καινοτομίας, την ενίσχυση της εξωστρέφειας και ανταγωνιστικότητας και την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
3. Ενίσχυση σε νέους ή υπάρχοντες συνεργατικούς σχηματισμούς σε επιλεγμένες αλυσίδες αξίας τομέων της οικονομίας της ΠΚΜ για παραγωγή και διάθεση καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών.
4. Δημιουργία – αξιοποίηση δομών υποστήριξης καινοτόμου επιχειρηματικής δραστηριότητας στην ΠΚΜ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060

Ποσό ύψους 30.000.000 € (ΔΔ) προβλέπεται να κατευθυνθεί σε δράσεις που αφορούν αποκλειστικά σε στήριξη επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε τομείς / υποτομείς προτεραιότητας της περιφερειακής S3 (Περιφερειακές Απολήξεις), μέσω σχετικών προσκλήσεων.

Το χρονικό περιθώριο διατήρησης επενδύσεων ή θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν από ΜΜΕ ορίζεται σε 3 έτη κατ' ελάχιστο ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. (άρθρο 65 του Καν. (ΕΕ) 2021/1060).

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο:

Οι προτεινόμενες δράσεις αναμένεται να συνεισφέρουν θετικά:

- στην ενίσχυση της εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα,
- στη βελτίωση βασικών δεικτών ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων,
- στη βελτίωση ικανοτήτων των επιχειρήσεων με στόχο την ένταξή τους σε διεθνείς αλυσίδες αξίας,
- στην παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών,
- στην βελτίωση του χρόνου εισαγωγής νέων καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών στην αγορά,
- στην αύξηση της απασχόλησης με ποιοτικότερες και καλύτερα αμοιβόμενες θέσεις εργασίας,
- στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας από ΜΜΕ μέσω εντατικοποίησης των κάθετων και των οριζόντιων συνεργασιών,
- στην προώθηση της δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών ως καταλύτης επιχειρηματικής ανάπτυξης.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

1. Τεχνοβλαστοί και νέες καινοτόμες επιχειρήσεις.
2. Υφιστάμενες επιχειρήσεις οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση/δημιουργία προϊόντων και υπηρεσιών τα οποία θα βασίζονται σε εισαγωγή τεχνολογικών και μη καινοτομιών.
3. Υφιστάμενοι και υπό δημιουργία συνεργατικοί σχηματισμοί (αποτελούμενοι από επιχειρήσεις ή/και επιχειρήσεις σε συνεργασία με ερευνητικούς και επαγγελματικούς φορείς.
4. Δημόσιοι φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας συμπεριλαμβανομένων επιμελητηρίων, επαγγελματικών ενώσεων κλπ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣ3 αναμένεται να συμβάλλουν σε εμβληματικά έργα (Flagship Projects) της μακροπεριφερειακής στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα στον 4ο πυλώνα (SUSTAINABLE TOURISM). Τα εμβληματικά έργα στα οποία αναμένεται η θετική συμβολή δράσεων του ΕΣ3 είναι τα ακόλουθα:

- EXPANDING THE TOURIST SEASON TO ALL-YEAR ROUND (CRUISAIR), το οποίο προωθεί την διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος και σε παράκτιες και σε ορεινές περιοχές και υποστηρίζει την ανάπτυξη βιώσιμων εναλλακτικών μορφών θεματικού τουρισμού.
- DEVELOPMENT OF THE NETWORK OF SUSTAINABLE TOURISM BUSINESSES AND CLUSTERS, το οποίο προωθεί την ανάπτυξη ενός μηχανισμού σχεδιασμού, προώθησης, μέτρησης και παρακολούθησης βιώσιμων μορφών τουρισμού.
- CULTOURAIR, το οποίο ενισχύει συνέργειες διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές με στόχο την αποτύπωση του πολιτιστικού τουρισμού με στόχο την εκμετάλλευση ανάλογων επιχειρηματικών ευκαιριών για την μεγέθυνση του συνολικού τουριστικού μεγέθους της Περιφέρειας.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση

χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.3 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή αναβαθμισμένων παραγωγικών υποδομών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας (δομές επιχειρηματικότητας, επιχειρηματικά πάρκα κλπ.). Για τις παρεμβάσεις που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	165,00	809,00
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	155,00	759,00
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO04	Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη	επιχειρήσεις	10,00	50,00
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	4,00	20,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΠΠΑ	0,00	2021	40,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)	
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021	25,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (https://metrics.ekt.gr/innovation)	
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR04	ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης	επιχειρήσεις	0,00	2021	15,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ), Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (https://metrics.ekt.gr/innovation)	
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR25	ΜΜΕ με υψηλότερη προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο	επιχειρήσεις	0,00	2021	198,00	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	70.040.000,00
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	1.177.571,00
01	RSO1.3	Σύνολο			71.217.571,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	71.217.571,00
01	RSO1.3	Σύνολο			71.217.571,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	71.217.571,00
01	RSO1.3	Σύνολο			71.217.571,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
01	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	71.217.571,00
01	RSO1.3	Σύνολο			71.217.571,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 02. Στήριξη της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης στην Κεντρική Μακεδονία

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ απαιτεί σημαντικές επενδύσεις στην ανακαίνιση του κτηριακού αποθέματος και των υποδομών. Η μείωση των εκπομπών των ΑτΘ κατά 56% σε σχέση με τα επίπεδα του 2005 και 42% σε σχέση με το 1990 ως το 2030 προϋποθέτει, την μείωση της κατανάλωσης ενέργειας για θέρμανση / ψύξη, παραγωγή ζεστού νερού και γενικά την λειτουργία του οικιακού και κτηριακού εξοπλισμού. Απαιτείται συνεπώς η σε βάθος 10ετίας χρηματοδοτική στήριξη για την ενεργειακή αναβάθμιση της δημόσιας κτηριακής υποδομής, άλλα και της υποστήριξης των ευάλωτων και λιγότερο εύπορων πληθυσμιακών ομάδων προκειμένου να εξασφαλιστεί μια δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ενεργειακή μετάβαση.

Η Κεντρική Μακεδονία έχει ιδιαίτερα υψηλές ενεργειακές ανάγκες, ως η δεύτερη μεγαλύτερη πληθυσμιακά Περιφέρεια της χώρας και βρισκόμενη στο βόρειο – πιο ψυχρό – τμήμα αυτής. Το κτιριακό απόθεμα στην ΠΚΜ και κυρίως στα αστικά κέντρα είναι στην πλειονότητα του παλαιό (>30 ετών), δομημένο χωρίς ή με ελάχιστα χαρακτηριστικά που ευνοούν την ενεργειακή εξοικονόμηση και την μείωση των απωλειών ενέργειας. Στον δημόσιο τομέα οι ανάγκες προσδιορίζονται συγκριτικά υψηλές λόγω της μητροπολιτικότητας της Θεσσαλονίκης στην οποία συγκεντρώνονται οι μεγαλύτερες (και συνάμα πιο ενεργοβόρες) μονάδες υγείας, αθλητισμού – πολιτισμού και δημόσιας διοίκησης στην Βόρεια Ελλάδα. Στον ιδιωτικό τομέα οι ανάγκες είναι εξίσου υψηλές λόγω πληθυσμιακού μεγέθους και κλιματικών συνθηκών, αλλά και λόγω παλαιότητας της πλειοψηφίας των ιδιωτικών κατοικιών (ιδιαίτερα των πολυκατοικιών) που είναι χτισμένες πριν από το 1980.

Ανάδραση Στρατηγικής

Το ΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας θα υποστηρίξει σε συντονισμό με άλλα Χρηματοδοτικά Μέσα και Εργαλεία την Εθνική Στρατηγική για την ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων και ιδιωτικών κτιρίων και υποδομών σε συνδυασμό και συμπληρωματικότητα με τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα (ΕΠ ΠΕΚΑ, ΠΑΝΕΚ, RRF).

Οι ενισχυόμενες δράσεις θα περιλαμβάνουν:

- Πρόγραμμα «εξοικονόμησης κατ' οίκον» (Εξοικονομώ - Αυτονομώ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (έργο phased).
- Ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτηρίων και υποδομών περιφερειακής και τοπικής αρμοδιότητας στην Κεντρική Μακεδονία.

Για τα δημόσια κτίρια, η επιλογή των πράξεων θα βασιστεί ιεραρχημένα στις ειδικότερες περιφερειακές ανάγκες, όπως προσδιορίζονται από την χαρτογράφηση των χαρακτηριστικών των κτιριακών υποδομών της ΠΚΜ. Σχετικά αναφέρεται ότι την περίοδο 2011-2021 εκδόθηκαν 1142 Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) για δημόσια Κτίρια (<https://bpes.ypeka.gr>). Το 80% των Πιστοποιητικών αυτών ήταν κατηγορίας Δ ως Η. Τα κτίρια των κατηγοριών αυτών αποτελούν προτεραιότητα. Επιπλέον οδηγό ιεράρχησης αποτελεί η μέση ενεργειακή κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (μ.ε.κ.π.ε.) ανά είδος κτηρίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία ως πλέον ενεργοβόρα δημόσια κτίρια στην ΠΚΜ θεωρούνται τα κτήρια Εμπορίου (π.χ. Δημοτικές αγορές) με μ.ε.κ.π.ε. 755 kWh/m² ακολουθούν οι Χώροι Συνάθροισης Κοινού (αθλητικές και πολιτιστικές εγκαταστάσεις) και τα Σωφρονιστικά καταστήματα (>630 kWh/m²), οι υποδομές Υγείας, πρόνοιας και οι κοινωνικές δομές (>510 kWh/m²) και έπονται οι χώροι γραφείων (419 kWh/m²) και εκπαίδευσης (236 kWh/m²).

Τα έργα ενεργειακής ανακαίνισης θα είναι κατ' αποκλειστικότητα με αναβάθμιση τουλάχιστον 3 ενεργειακές κλάσεις κατά ΚΕΝΑΚ και με τουλάχιστον 30% μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκ των προτέρων εκπομπές. Η χρηματοδότηση έργων ενεργειακής ανακαίνισης σε έργα χωρίς κριτήρια ενεργειακής απόδοσης θα περιοριστεί αποκλειστικά σε δημόσιες υποδομές στις οποίες λόγω τυπολογίας τα κριτήρια αυτά δεν έχουν εφαρμογή (π.χ. ανοικτοί αθλητικοί και πολιτιστικοί χώροι). Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Ενδεικτικές πράξεις είναι (μη εξαντλητική λίστα):

1. Προγράμματα «εξοικονόμησης κατ' οίκον» (Εξοικονομώ - Αυτονομώ) που έχουν ενταχθεί στο ΕΠ ΠΚΜ 2014-2020 και θα ολοκληρωθούν μετά το πέρας αυτού
2. Ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτηρίων περιφερειακής και τοπικής αρμοδιότητας σε τομείς όπως υγεία, εκπαίδευση, αθλητισμός, πολιτισμός, δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση κ.α.

Στο πλαίσιο υλοποίησης πράξεων Ενεργειακής Ανακαίνισης και Εξοικονόμησης δημοσίων κτιρίων είναι δυνατή η συμμετοχή του Προγράμματος και μέσα

από την χρηματοδότηση ESCOs.

Η πράξη – πρόγραμμα «εξοικονόμησης κατ' οίκον», στο πλαίσιο αντιμετώπισης της ενεργειακής φτώχειας, ενσωματώνει οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια για την επιλογή των δικαιούχων με βαρύτητα προς τα ευάλωτα νοικοκυριά.

Τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων περιλαμβάνουν εργασίες ριζικής ανακαίνισης ως προς την ενεργειακή αναβάθμιση, αντικατάσταση/ εγκατάσταση εξοπλισμού υψηλής αποδοτικότητας ή και μηδενικών εκπομπών για την θέρμανση και την παραγωγή ΖΝΧ, θερμομόνωση (κουφώματα, τοιχοποιία), βιοκλιματικών εφαρμογών που βελτιώνουν την παθητική αποδοτικότητα των κτηρίων όπως για παράδειγμα σκίαστρα, πέργκολες, πράσινα δώματα, έξυπνων συστημάτων διαχείρισης της ενέργειας του κτιρίου, χρήση χρωμάτων με καταλυτικές ως προς τους ρύπους ιδιότητες. Στο πλαίσιο της δράσης και με στόχο την ολοκληρωμένη παρέμβαση για την δημιουργία βιώσιμων κτιρίων θα ληφθούν υπόψιν ενέργειες που θα προωθούν την αποδοτικότητα χρήσης των πόρων και θα προωθούν την κυκλική οικονομία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι πράξεις θα συμβάλουν στον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας για την λειτουργία των υποστηριζόμενων κτιρίων υποδομών με αποτέλεσμα την μείωση αναγκών παραγωγής ενέργειας. Παράλληλα θα μειώσουν το κόστος των νοικοκυριών και του δημοσίου τομέα για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών τους, επιδρώντας θετικά στην βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και συνδεδεμένα με αυτούς Νομικά Πρόσωπα, ΝΠΙΔ που διαθέτουν κτιριακές υποδομές στην Περιφέρεια (εκπαίδευση, υγεία, πολιτισμός, αθλητισμός), ΝΠΙΔ, Αναπτυξιακή Τράπεζα, ιδιώτες.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 2.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε Δημόσια Κτήρια, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δεν λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτές χορηγήσεις. Στις δράσεις που περιλαμβάνουν Κατοικίες οι δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης είναι κυρίως δράσεις εξοικονόμησης πόρων και όχι δημιουργίας άμεσων εσόδων και επέκτασης του κύκλου εργασιών. Με βάση την προηγούμενη εμπειρία και στην περίπτωση των δράσεων αυτών το κίνητρο ανάληψης λειτουργεί περισσότερο με την επιχορήγηση, ως μορφή χρηματοδότησης.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO18	Κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	911,00	911,00
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	183.400,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	108.206,00	2021	78.862,00	ΟΠΣ	
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	80.138,00	2021	54.357,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	042. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	21.250.000,00
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	044. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	919.187,00

02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	58.344.513,00
02	RSO2.1	Σύνολο			80.513.700,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	80.513.700,00
02	RSO2.1	Σύνολο			80.513.700,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	80.513.700,00
02	RSO2.1	Σύνολο			80.513.700,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	80.513.700,00
02	RSO2.1	Σύνολο			80.513.700,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η ΠΚΜ παρουσιάζει μεγάλη ευαισθησία στις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής. Η Μεσογειακή παράκτια ζώνη θεωρείται από τις περισσότερο ευάλωτες κλιματικές ζώνες, ενώ σε πολλές περιπτώσεις η μη ή κακώς οργανωμένη ανάπτυξη χρήσεων γης μεγεθύνει επικείμενους κινδύνους με βασικότερους τις πλημμύρες, τις πυρκαγιές και την εκδήλωση ακραίων θερμοκρασιών κατά τους θερινούς μήνες σε αστικές περιοχές. Νέοι αναδυόμενοι κίνδυνοι λόγω της κλιματικής αλλαγής, όπως οι ασθένειες των φυτών, οι ζωνοσογόνοι φορείς ή/και οι ζωνοσογόνα νοσήματα μπορεί μεσοπρόθεσμα να αποτελέσουν σημαντική απειλή για την περιφερειακή οικονομία και τον τουρισμό, άλλα και το επίπεδο διαβίωσης και την δημόσια υγεία. Παράλληλα, η Κεντρική Μακεδονία παρουσιάζει ευαισθησία και σε μη κλιματικά σχετιζόμενους φυσικού κινδύνους. Είναι μια ιδιαίτερα σεισμογενής περιοχή με σχετικό κίνδυνο (άλλα μεγάλη τρωτότητα λόγω συγκέντρωσης χρήσεων και δραστηριοτήτων στην παράκτια ζώνη) σε τσουνάμι. Οι τεχνολογικοί κίνδυνοι αφορούν κυρίως τις περιοχές βιομηχανικής συγκέντρωσης, όπου εφαρμόζονται τα απαιτούμενα μέτρα της Οδηγίας SEVEZO III. Σχετική τρωτότητα εμφανίζεται σε περιοχές διεπαφής με περιοχές κατοικίας, ενώ η δομή των πόλεων της περιφέρειας (πυκνή συνεχής δόμησης, λίγοι ελεύθεροι χώροι, στενοί δρόμοι) δεν διευκολύνουν την διαχείριση και αντιμετώπιση τυχόν καταστροφών.

Τα τελευταία έτη παρατηρούνται σημαντικές καταστροφές που έχουν σαν αποτέλεσμα την απώλεια ζώων και μεγάλο υλικό κόστος (2005,2007, 2019). Το ΠεΣΠΚΑ αναγνωρίζει και προτεραιοποιεί τους κινδύνους που αναφέρονται κύρια στις πλημμύρες, τη διάβρωση των ακτών, τις δασικές πυρκαγιές και επηρεάζουν την τρωτότητα σε 13 οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς.

Ανάδραση Στρατηγικής

Σε επίπεδο Περιφέρειας, η προστασία από κλιματικούς και μη κινδύνους θα επιτευχθεί με ένα συνδυασμό χρηματοδοτικών μέσων.

Το Πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει παρεμβάσεις εστιασμένες στην πρόληψη των κινδύνων (π.χ. αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα κλπ), προωθώντας και υιοθετώντας όπου είναι εφικτό προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα (ecosystem based approaches). Επιπλέον θα χρηματοδοτήσει

προμήθειες εξοπλισμού αποκλειστικά για φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, κυρίως μηχανημάτων πολλαπλής χρησιμότητας (χωματουργικών, εκχιονιστικών, διακομιδής) για την πρόληψη (καθαρισμό, αποκομιδή, μεταφορά), αντιμετώπιση/περιορισμό των επιπτώσεων σχετιζόμενων με το κλίμα (π.χ. πλημμύρες, ακραία καιρικά φαινόμενα, πυρκαγιές) και μη (σεισμοί, τεχνολογικά ατυχήματα) φυσικών κινδύνων. Ο εξοπλισμός αυτός είναι απαραίτητος για την επέμβαση σε τοπικό / σημειακό επίπεδο, άλλα και συμπληρωματικός των κεντρικών σε καταστροφές μεγαλύτερης κλίμακας. Για τον λόγο αυτό το σύνολο του εξοπλισμού που θα αποκτηθεί μέσα από το ΠεΠ ΚΜ θα υπάγεται ως προς την χρήση του στην ευχέρεια του Κεντρικού, του Περιφερειακά Επιχειρησιακού Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (ΚΣΟΠΠ, ΠΕΣΟΠΠ) και των Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΣΟΠΠ) των ΠΕ σε περιπτώσεις κρίσεων και εκτάκτων αναγκών.

Το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία 2021-27» κυρίως επικεντρώνεται στις φάσεις της ετοιμότητας, της ανταπόκρισης και της βραχείας αποκατάστασης. Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, τα ΠεΠ υλοποιούν κατά κύριο λόγο έργα τοπικού χαρακτήρα για πρόληψη των κινδύνων και όσον αφορά στον εξοπλισμό επικεντρώνεται σε μηχανολογικό εξοπλισμό και χωματουργικά μηχανήματα μικρού προϋπολογισμού ενώ το Τομεακό Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» προβλέπει έργα εθνικού χαρακτήρα και εξοπλίζει κρατικές δομές εθνικής εμβέλειας.

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» δύναται να χρηματοδοτήσει στην ΠΚΜ αντιπλημμυρικά έργα και έργα προστασίας ακτών - αντιδιαβρωτικά αρμοδιότητας εθνικών αρχών, την υλοποίηση οριζόντιων στρατηγικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την καταγραφή της κλιματικής αλλαγής και την αξιολόγηση της επίδρασης του αστικού περιβάλλοντος στην κλιματική αλλαγή, τομεακές εξειδικευμένες μελέτες για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε τομεακό και χωρικό επίπεδο, έργα προστασίας λιμένων έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, σύνταξη προδιαγραφών για αύξηση της ανθεκτικότητας των έργων υποδομής, στοχευμένες δράσεις για την προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κλιματική αλλαγή, μελέτες τρωτότητας παλαιών και κρίσιμων υποδομών και εγκαταστάσεων.

Για την αντιμετώπιση του κινδύνων των πυρκαγιών, κύρια μέσα που περιλαμβάνουν εξοπλισμό και έργα πρόληψης, ετοιμότητας και αντιμετώπισης περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασία 2021-27, το Ελλάδα 2.0 καθώς και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης. Το ΠεΠ ΚΜ 2021-27 δεν περιλαμβάνει άμεσες δράσεις. Ωστόσο, στο πλαίσιο του συντονισμού ο σχετικός εξοπλισμός που θα αποκτηθεί για τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα μπορεί να συνδράμει σε ενέργειες πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών και άλλων έκτακτων καταστροφών.

Οι ενισχυόμενες δράσεις θα περιλαμβάνουν:

- Πρόληψη και προστασία των παράκτιων και παρόχθιων περιοχών από τις πλημμύρες και την διάβρωση στην Κεντρική Μακεδονία
- Αναβάθμιση των ικανοτήτων παρακολούθησης, πρόληψης και ανταπόκρισης έναντι φυσικών κινδύνων στην Κεντρική Μακεδονία

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων κάθε Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό κάθε Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Ενδεικτικές πράξεις είναι (μη εξαντλητική λίστα):

1. Αντιπλημμυρικά έργα (διευθετήσεις χειμάρρων, έργα όμβριων οικισμών εντός ζωνών T=100 ΣΔΚΠ) σε υδραυλικά συστήματα αρμοδιότητας τοπικών ή περιφερειακών αρχών
2. Έργα προστασίας ακτών από διάβρωση, συμπεριλαμβανομένης της δενδροφύτευσης παράκτιων εκτάσεων με στόχο την συγκράτηση του μετώπου
3. Προγράμματα εξοπλισμού που αξιοποιείται για την πρόληψη και την αντιμετώπιση και επέμβαση σε κλιματικές και λοιπές καταστροφές των υπηρεσιών Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας και Δήμων.
4. Συστήματα παρακολούθησης των κλιματικών συνθηκών και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας.
5. Ενίσχυση των υπηρεσιών του οικοσυστήματος για την πρόληψη και αντιμετώπιση των φυσικών κινδύνων, περιλαμβανομένης της διατήρησης, αποκατάστασης, δημιουργίας τεχνητών οικοτόπων και πράσινων υποδομών (κήποι βροχής, υπόγεια διηθητικά χαρακώματα, λιμνούλες συλλογής ομβρίων κλπ.) για την ανάσχεση των πιέσεων και των επιπτώσεων πλημμυρών σε τοπική κλίμακα, ή / και την αντιμετώπιση άλλων αναδυόμενων κλιματικών κινδύνων.
6. Ολοκληρωμένη προστασία αρχαιολογικών χώρων από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, σε συνέργεια με τις δράσεις του Προγράμματος ΠΟΛΠΡΟ.

Η προτεραιοποίηση και επιλογή πράξεων στον τομέα της αντιπλημμυρικής προστασίας θα γίνεται βάσει των αναγκών που προσδιορίζει το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας των ΛΑΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Τα έργα θα αυξήσουν την ασφάλεια του πληθυσμού από τους κινδύνους, θα μειώσουν την ένταση των επιπτώσεων και θα προφυλάξουν από απώλειες σε ανθρώπινες ζωές και υλικές καταστροφές.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και συνδεδεμένα με αυτούς Νομικά Πρόσωπα , Ιερά Κοινότητα και Ιερές Μονές Αγίου Όρους , ΝΠΔΔ και άλλοι αρμόδιοι φορείς για την πολιτική προστασία). Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και επισκέπτες της περιφέρειας, ιδιαίτερα αυτοί που κατοικούν σε περιοχές υψηλής τρωτότητας σε κλιματικούς κινδύνους, καθώς και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διατηρούν περιουσία ή παραγωγικές δραστηριότητες στις εν λόγω περιοχές.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα που περιλαμβάνονται θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος σχετίζεται με την υλοποίηση του Πυλώνα III της EUSAIR – ποιότητα περιβάλλοντος. Έργα προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ιδιαίτερα η προστασία από την διάβρωση) θεωρούνται συμπληρωματικά της προτεραιότητας:

PROMOTION OF SUSTAINABLE GROWTH OF THE AI REGION BY IMPLEMENTING ICZM AND MSP ALSO TO CONTRIBUTE CRF ON ICZM OF BARCELONA CONVENTION AND THE MONITORING AND MANAGEMENT OF MARINE PROTECTED AREA.

Η πρόληψη και αντιμετώπιση καταστροφών, ιδιαίτερα στους τομείς των δασικών πυρκαγιών και των πλημμυρών αποτελεί στόχο των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας, ενώ η Περιφέρεια μοιράζεται λεκάνες απορροής και συνεχή δασικά συστήματα με γειτονικές χώρες.

Σε διασυνοριακό επίπεδο συνέργειες μπορούν να αναπτυχθούν με:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2021-2027».

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCO24	Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα	ευρώ	3.000.000,00	15.000.000,00

			αναπτυγμένες περιφέρειες		παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης σε περίπτωση φυσικών καταστροφών			
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	3,00	23,00
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO121	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	εκτάρια	0,00	15,40

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021	30.000,00	ΟΙΠΣ	
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2021	1.750.000,00	ΟΙΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και	29.750.000,00

				των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	21.250.000,00
02	RSO2.4	Σύνολο			51.000.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	51.000.000,00
02	RSO2.4	Σύνολο			51.000.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	51.000.000,00
02	RSO2.4	Σύνολο			51.000.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	51.000.000,00
02	RSO2.4	Σύνολο			51.000.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται κατάντη των λεκανών απορροής τριών μεγάλων ποταμών (εκ των οποίων δύο διασυνοριακοί). Τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα ποιότητας και επάρκειας, κυρίως στην παράκτια ζώνη. Το μεγαλύτερο μέρος των υπογείων υδάτων χαρακτηρίζεται ότι χρήζει προστασίας, αντιμετωπίζει προβλήματα ρύπανσης (υψηλές συγκεντρώσεις νιτρικών γεωργικής και αστικής προέλευσης), υφαλμύρυνσης λόγω υπεράντλησης σε χαμηλής δυναμικότητας υδροφορείς, αλλά και κατά τόπους προβλήματα φυσικής υποβάθμισης (αρσενικό). Η κλιματική αλλαγή και ο περιορισμός των «παραγωγικών» βροχοπτώσεων απειλεί περαιτέρω την επάρκεια και την ποιότητα των υδάτινων πόρων.

Κατά την περίοδο 2014-2020 ενισχύθηκαν σημαντικά συστήματα τηλεμετρίας και ελέγχου των ποιοτικών και ποσοτικών παραμέτρων του δικτύου. Βάσει των έργων αυτών προσδιορίζονται πλέον σαφής ανάγκες παρέμβασης για την ανακαίνιση δικτύων και την αντικατάσταση δυσλειτουργικών μερών τους. Παράλληλα, κατά την ίδια περίοδο άρχισε η εκπόνηση των πρώτων master plan και Σχεδίων Ασφαλείας Νερού (ΣΑΝ), ενώ η εκπόνησή τους πρέπει να συνεχιστεί και την νέα περίοδο προκειμένου να καλυφθεί το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ΠΚΜ. Το Εθνικό Επ. Σχέδιο για το Νερό (2022) καταγράφει πέρα από την αναγκαιότητα επίσπευσης των master plan και των ΣΑΝ, κρίνει αναγκαία την συντήρηση των δικτύων σε περιοχές με υποβαθμισμένη ποιότητα, την αντικατάσταση εξωτερικών και εσωτερικών δικτύων μεγάλης παλαιότητας, κατά τόπους εκτέλεση έργων νέων υδροληψιών, την περαιτέρω εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου διαρροών.

Στον τομέα της αποχέτευσης και της επεξεργασίας λυμάτων, το Επ. Σχέδιο για τα Λύματα καταγράφει στην Κεντρική Μακεδονία 105 οικισμούς Α,Β,Γ προτεραιότητας της Οδηγίας 91/271/ΕΚ. Εκ των οποίων λειτουργούν ή πρόκειται να λειτουργήσουν με την υποστήριξη χρηματοδοτικών μέσων της Περιόδου 2014-2020 δίκτυα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας που θα καλύπτουν 91 οικισμούς (με συνολικό πληθυσμό άνω του 98% του συνόλου των κατοίκων των οικισμών Α,Β,Γ). Υπάρχουν 3 οικισμοί (Κ. Σχολάρι, Λητή, Αλεξάνδρεια) με ενταγμένα έργα στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 τα οποία θα μεταφερθούν στο ΕΠ ΠΕΚΑ 2021-2027. Υπάρχουν 3 έργα Γ' Προτεραιότητας τα οποία υλοποιούνται με Εθνικούς Πόρους, εκ των οποίων τα 2 (Ν. Ρόδα, Ιερισός) τα οποία είναι εν δυνάμει υποψήφια για το παρόν Πρόγραμμα. Με την ολοκλήρωση των παραπάνω έργων απομένουν 7 (νέοι) οικισμοί Γ' προτεραιότητας (το Ροδόλιβο, τα Λαγυνά, το Καβαλλάρι, η Άσσηρος, η Αλιστράτη, η Νέα Ζίχνη και το Πετρίτσι) για τους οποίους υλοποιούνται οι μελέτες (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ α/α ΟΠΣ 3929) και τα οποία επίσης είναι υποψήφια προς χρηματοδότηση.

Στον τομέα των δικτύων ακαθάρτων ανάγκες εντοπίζονται σε περιοχές επέκτασης κατοικίας / τουριστικών δραστηριοτήτων (Β' και Γ' προτεραιότητας),

όπως και ανάγκη διαχωρισμού παντοροϊκών δικτύων που υπάρχουν ακόμα σε «παλαιές» περιοχές αποχετεύσεων των πόλεων.

Ανάδραση Στρατηγικής

Στο πλαίσιο του ΕΣ 2.ν “ Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού”, το ΠεΠ ΚΜ 2021-27 θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα για την βιώσιμη και αποτελεσματική διαχείριση των υδατικών πόρων, με έμφαση τον ασφαλή εφοδιασμό, την εξοικονόμηση και την πρόσβαση όλων των κατοίκων σε ποιοτικούς υδρευτικούς πόρους και κύριο στόχο την επίτευξη ποιότητας πόσιμου ύδατος που θα καλύπτει τις προδιαγραφές της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184. Θα υποστηρίξει επίσης την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών πρόληψης και περιορισμού της ρύπανσης και θα επενδύσει στην ανάπτυξη τεχνολογικών συστημάτων παρακολούθησης που θα δώσουν έγκυρα και έγκαιρα δεδομένα για την εφαρμογή αποτελεσματικών σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό. Αυτή η ολιστική προσέγγιση θα αντιμετωπίσει τομεακές ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, η διαχείριση της ιλύος, η επαναχρησιμοποίηση νερού, η ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, η ενεργειακή απόδοση, η ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο.

Για να καταστεί δυνατή η ομαλή μετάβαση στον νέο ολιστικό τρόπο λειτουργίας: α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική εφαρμογή θα εκδοθούν από τις αρμόδιες Ελληνικές αρχές εντός 1 έτους από την έγκριση των προγραμμάτων (σε συνεργασία με τους JASPERS) β) η έκδοση προσκλήσεων έργων με βάση την ολιστική προσέγγιση θα ξεκινήσει μετά την έκδοση των κατευθυντήριων οδηγιών που θα υιοθετήσουν οι Ελληνικές Αρχές και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός ενός έτους από την έκδοση αυτών..

Οι ενισχυόμενες δράσεις θα περιλαμβάνουν:

- Βιώσιμη διαχείριση των υδάτων και προστασία της κατανάλωσης πόσιμου νερού στην Κεντρική Μακεδονία
- Δημιουργία, επέκταση, αναβάθμιση και βελτίωση της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητας των δικτύων και των συστημάτων επεξεργασίας και διαχείρισης λυμάτων στην Κεντρική Μακεδονία.

Οι δράσεις του ΠεΠ ΚΜ 2021-27 θα υλοποιηθούν σε συνέργεια με το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ, το Εθνικό Πρόγραμμα ανάπτυξης και αλληλεγγύης της αυτοδιοίκησης και το Ελλάδα 2.0.

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Ενδεικτικές πράξεις είναι (μη εξαντλητική λίστα):

1. Έργα βελτίωσης της ποιότητας και εξοικονόμησης της ποσότητας πόσιμου νερού, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών εξυγίανσης και ασφαλούς φύλαξης πόσιμου νερού σε εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, Έργα ενίσχυσης της παρακολούθησης της ποιότητας και της αποδοτικότητας δικτύων ύδρευσης (π.χ. τηλεμετρία).
2. Σχέδια και παρεμβάσεις για την διασφάλιση της πρόσβαση σε ποιοτικούς πόρους πόσιμου νερού (Master Plan, Σχέδια Ασφάλειας Νερού, κ.α.).
3. Σχέδια και παρεμβάσεις εφαρμογής του ΣΔΛΑΠ και συστήματα παρακολούθησης της ρύπανσης σε αποδέκτες ή στις εξόδους επεξεργασμένων εκροών.
4. Κατασκευή, επέκταση ή αντικατάσταση / αναβάθμιση / εκσυγχρονισμός δικτύων αποχέτευσης και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων. σε οικισμούς Γ' κατηγορίας και άνω και ενεργειακή αναβάθμιση και εκμετάλλευση ενέργειας από ΕΕΛ.
5. Συστήματα διαρκούς παρακολούθησης, συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων για την εξ αποστάσεως παρακολούθηση της λειτουργίας των ΕΕΛ και την σε πραγματικό χρόνο καταγραφή της αποδοτικότητας τους και των εκροών τους.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα ενισχύσουν την βιωσιμότητα της χρήσης των υδάτων. Θα συμβάλουν στην προστασία των πόρων (ποιοτικά και ποσοτικά), θα αυξήσουν την προσβασιμότητα και την ασφάλεια χρήσης των υδατικών πόρων από τους κατοίκους και τους επισκέπτες της περιοχής.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και συνδεδεμένα με αυτούς Νομικά Πρόσωπα (ΔΕΥΑ), Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, ΕΥΑΘ Α.Ε. Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και επισκέπτες της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος σχετίζεται με την υλοποίηση του Πυλώνα III της EUSAIR – ποιότητα περιβάλλοντος.

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση καθώς όλα τα υδατικά συστήματα της ΠΚΜ βρίσκονται «κατάντη» των διαπεριφερειακών ή διασυνοριακών λεκανών απορροής. Διασυνοριακά ή διαπεριφερειακά έργα ωστόσο μπορούν να επηρεάσουν την διαχείριση των «εισερχόμενων» υδατικών πόρων.

Σε διασυνοριακό επίπεδο συνέργειες μπορούν να αναπτυχθούν με:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2021-2027».

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	0,00	168,00
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	0,00	137,00
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO906	Επενδύσεις σε υποδομές βελτίωσης της ποιότητας και εξοικονόμησης του πόσιμου ύδατος	€	0,00	12.000.000,00
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO241	Επενδύσεις για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών παραμέτρων των εκροών από τις ΕΕΛ και τον έλεγχο / παρακολούθηση τους	€	220.000,00	3.000.000,00
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO898	Στρατηγικές και σχέδια διαχείρισης	Στρατηγικές/Σχέδια	0,00	12,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε	άτομα	0,00	2021	160.000,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης						
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	41.000,00	ΟΠΣ	
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR897	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Άτομα	0,00	2021	300.000,00	ΟΠΣ	
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR241	ΕΕΛ για τις οποίες διασφαλίζεται βελτίωση των ποιοτικών παραμέτρων και της παρακολούθησης των εκροών τους	αριθμός	0,00	2021	44,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	36.550.000,00
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	7.650.000,00
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	37.400.550,00
02	RSO2.5	Σύνολο			81.600.550,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	81.600.550,00
02	RSO2.5	Σύνολο			81.600.550,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	81.600.550,00
02	RSO2.5	Σύνολο			81.600.550,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	81.600.550,00
02	RSO2.5	Σύνολο			81.600.550,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η Περιφέρεια υστερεί στην επίτευξη των ποσοτικών στόχων για βιώσιμη διαχείριση των στερεών απορριμμάτων. Η υστέρηση οφείλεται εν μέρη στην έλλειψη υποδομών που εξυπηρετούν το μητροπολιτικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης (υπό κατασκευή και χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027 και άλλα μέσα) και την ανάγκη αναδιάρθρωσης του συστήματος συλλογής και Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ). Η κάλυψη των παραπάνω αναγκών θα βοηθήσει στην αύξηση των ποσοστών επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης/ ανάκτησης, δεν εκτιμάται ωστόσο ότι θα είναι επαρκείς για την επίτευξη των φιλόδοξων (άλλα αναγκαίων) στόχων του νέου ΕΣΔΑ (2020).

Η επίτευξη των στόχων για το 2030 απαιτεί την αύξηση του διαχωρισμού στην πηγή, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του πληθυσμού άλλα και την ενίσχυση των τοπικών υποδομών ΔσΠ για ρεύματα ογκωδών ΑΣΑ που δεν καλύπτονται από συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης.

Η ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας εκτείνεται και πέρα από την διαχείριση των αστικών απορριμμάτων. Στον τομέα αυτό οι επιδόσεις της χώρας υστερούν σημαντικά από τις μέσες ευρωπαϊκές τιμές. Το 2018 εκπονήθηκε η Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία, ενώ το 2021 εξειδικεύτηκε το σχέδιο δράσης για αυτήν, το οποίο περιλαμβάνει παρεμβάσεις διαχειριστικού και οργανωτικού κυρίως χαρακτήρα που θα επιτρέψουν δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες που προσφέρει η κυκλική οικονομία. Παράλληλα, η πρόσφατη καθιέρωση της νομοθεσίας για τα πλαστικά και άλλα υλικά μίας χρήσης αναμένεται να αυξήσει την αποδοτικότητα του συστήματος επαναχρησιμοποίησης / ανάκτησης / ανακύκλωσης καθώς τα υλικά μίας χρήσης θα αντικατασταθούν με περισσότερο «διαχειρίσιμα» υλικά πολλαπλών χρήσεων. Η εξέλιξη αυτή θα ενισχύσει την αναγκαιότητα υποστήριξης των δομών ανακύκλωσης.

Ανάδραση Στρατηγικής

Οι (μεγάλες χρηματοδοτικά) ανάγκες σε υποδομές καθώς και η ανάπτυξη του συστήματος συλλογής και επεξεργασίας βιο-αποβλήτων, όπως προσδιορίζονται από το ΠεΣΔΑ, σύμφωνα με το ΕΣΠΑ 2021-2027 θα καλυφθούν από το Τομεακό Πρόγραμμα ΠΕΚΑ. Το Πρόγραμμα Κεντρικής

Μακεδονίας θα υποστηρίξει αποκλειστικά μόνο μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές (Πράσινα Σημεία, Πράσινες Γωνιές) και συνοδές τους προμήθειες, εφόσον συνάδουν με ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την Περιφέρεια (ΠΕΣΔΑ), εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης και συμβάλλουν τεκμηριωμένα στην επίτευξη των στόχων της ανακύκλωσης.

Η ενισχυόμενη δράση περιλαμβάνει «επενδύσεις για την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας σε τοπικό επίπεδο στους οικισμούς της Κεντρικής Μακεδονίας (πράσινα σημεία, γωνιές ανακύκλωσης, συλλογή ειδικών ρευμάτων)».

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Ενδεικτικές πράξεις είναι (μη εξαντλητική λίστα):

1. Πράσινα σημεία, γωνιές ανακύκλωσης, άλλα μέτρα Διαλογής στην Πηγή τοπικού χαρακτήρα.

Στο πλαίσιο διαχωρισμού των πράξεων, έργα που αφορούν τις ΜΕΒΑ και το σύστημα συλλογής και διαλογής των βιοαποβλήτων θα χρηματοδοτηθεί αποκλειστικά από Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-27.

Τα περιφερειακά προγράμματα θα χρηματοδοτήσουν υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι προτεινόμενες δράσεις θα υποστηρίξουν την μετάβαση σε ένα περισσότερο κυκλικό οικονομικό μοντέλο, μειώνοντας την πρωτογενή παραγωγή αποβλήτων από τους κατοίκους και τις δημόσιες υπηρεσίες και αυξάνοντας την επαναχρησιμοποίηση, ανάκτηση και ανακύκλωση υλικών και δευτερογενών υλών.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και συνδεδεμένα με αυτούς Νομικά Πρόσωπα, ΦοΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι, επισκέπτες καθώς και οι επιχειρήσεις που θα υιοθετήσουν περισσότερο κυκλικά μοντέλα παραγωγής.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα που περιλαμβάνονται θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στο βαθμό που σημαντικό μέρος της ρύπανσης από σκουπίδια καταλήγει στην θάλασσα ο ΕΣ στόχος σχετίζεται με την υλοποίηση του Πυλώνα III της EUSAIR – ποιότητα περιβάλλοντος.

Οι δράσεις μπορεί να έχουν συνέργειες με έργα των προγραμμάτων ΕΕΣ που μετέχει η Περιφέρεια. Σε διασυνοριακό επίπεδο συνέργειες μπορούν να αναπτυχθούν με:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2021-2027».

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
02	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO107	Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	ευρώ	0,00	15.000.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
02	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR103	Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	τόνοι/έτος	0,00	2021	8.824,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	12.750.000,00
02	RSO2.6	Σύνολο			12.750.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	12.750.000,00
02	RSO2.6	Σύνολο			12.750.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	12.750.000,00
02	RSO2.6	Σύνολο			12.750.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	12.750.000,00
02	RSO2.6	Σύνολο			12.750.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες*

Η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει ένα δίκτυο μικρών πόλεων (από 10.000 ως 50.000 κατοίκους) και κωμοπόλεων (μεταξύ 5.000 – 10.000). Τα οικιστικά αυτά κέντρα από την μία αποτελούν (ευάλωτο) τμήμα του περιφερειακού οικονομικού συστήματος με κατά περίπτωση σημαντικό ρόλο σε τομείς όπως η αγροδιατροφή, ο τουρισμός και οι υπηρεσίες μεταφορών, η υγεία, και η δημόσια διοίκηση. Οι οικισμοί αυτοί υστερούν σε ποιότητα πράσινων χώρων και υποδομών με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούν όσο μπορούν τις δυνατότητες που μπορούν να προσφέρουν για να συγκρατήσουν / προσελκύσουν νέο πληθυσμό ως τόποι διαβίωσης και εργασίας. Η εμπειρία της περιόδου 2014-2020, έδειξε ότι οι μικρές πόλεις και κωμοπόλεις παρά τις ανάγκες, δεν διαθέτουν την διοικητική ικανότητα ανάπτυξης αποτελεσματικών μηχανισμών διαχείρισης και υλοποίησης Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων με αποτέλεσμα να καθυστερεί η υλοποίηση των αναγκαίων έργων.

**Η προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας (συμπεριλαμβανομένης των μέτρων διαχείρισης των περιοχών του δικτύου NATURA2000) και η εφαρμογή του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας 2021-27 (PAF) θα υλοποιηθεί εξ ολοκλήρου από το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ.*

Ανάδραση Στρατηγικής

Κεντρικός Στόχος της Στρατηγικής είναι να υποστηρίξει επενδύσεις για την ενίσχυση συνδυασμένων παρεμβάσεων σε πράσινες υποδομές σε αυτή την κατηγορία αστικών κέντρων, στο πλαίσιο επίτευξης του στόχου 11.7 (παροχή προσβασιμότητας σε ασφαλείς και χωρίς αποκλεισμούς πράσινους και δημόσιους χώρους) του SDG 11. Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, τα ακόλουθα σημεία αποτελούν συνοπτικά τις αναπτυξιακές προτεραιότητες για την Περιφέρεια: - Αναβάθμιση των πράσινων και μπλε επιφανειών και των υπηρεσιών που προσφέρουν στις μικρές πόλεις συμπεριλαμβανομένων και μέτρων για την μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου στην ευρύτερη περιοχή επιρροής. - Βελτίωση της προσβασιμότητας για όλους και της ασφάλειας σε πράσινες υποδομές και πράσινους δημόσιους χώρους, - Ενίσχυση / διαμόρφωση πράσινων διαδρόμων που συνδέουν το αστικό με το περιαστικό οικοσύστημα (π.χ. ρέματα) και δικτυώνουν τους χώρους πρασίνου.

Οι ενισχυόμενες δράσεις θα περιλαμβάνουν:

- Συνδυασμένες παρεμβάσεις για την βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και της διαβίωσης σε πόλεις και κωμοπόλεις (έως 50.000 κάτοικους) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας μέσα από την ενίσχυση των πράσινων υποδομών και της μείωσης της ρύπανσης.

Οι παρεμβάσεις θα απευθύνονται κυρίως στις μικρές πόλεις ή/και πρωτεύουσες Περιφερειακών Ενοτήτων, αλλά και σε κωμοπόλεις σε τουριστικές περιοχές.

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Ενδεικτικές πράξεις είναι (μη εξαντλητική λίστα):

1. Αναβάθμιση δημόσιων χώρων πρασίνου και του εξοπλισμού τους στην ευρύτερη περιοχή προσέγγισής τους για την διευκόλυνση της πρόσβασης από όλους, την βελτίωση της ασφάλειας και την λειτουργικότητά τους, την ασφαλή σύνδεσή τους με περιοχές κατοικίας – κέντρου πόλης.
2. Περιβαλλοντική αναβάθμιση πάρκων, οδών και ενίσχυση – δημιουργία περιβαλλοντικών δεσμών (π.χ. πράσινοι διάδρομοι) με τις φυσικές και αγροτικές περιοχές.
3. Περιβαλλοντική αναβάθμιση ρεμάτων εντός ή στο όριο αστικών περιοχών.
4. Προσθήκη πράσινων δωμάτων σε δημόσια κτίρια.
5. Έργα αποθήκευσης και ανακύκλωσης όμβριων υδάτων για την κάλυψη των αναγκών ανάπτυξης και συντήρησης του πρασίνου.
6. Μελέτες και Σχέδια Δράσης για την αναβάθμιση της Αστικής Οικολογίας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι δράσεις αναμένεται να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής σε πόλεις και οικισμούς της Περιφέρειας, βελτιώνοντας την ποιότητα του αστικού χώρου, της αισθητική και λειτουργική του μορφή, των χαρακτηριστικών του αέρα και του μικροκλίματος.

Το σύνολο των αναγκών στον τομέα της βιοποικιλότητας και της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών, όπως και η ανάπτυξη της βιο-οικονομίας θα αντιμετωπιστεί από άλλα μέσα εφαρμογής (Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027, Ελλάδα 2.0).

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού και συνδεδεμένα με αυτούς Νομικά Πρόσωπα.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα που περιλαμβάνονται θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος σχετίζεται με την υλοποίηση του Πυλώνα III της EUSAIR – ποιότητα περιβάλλοντος.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
02	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	5,60

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
02	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021	120.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	4.600.000,00

02	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	16.650.000,00
02	RSO2.7	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.250.000,00
02	RSO2.7	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.250.000,00
02	RSO2.7	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
02	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	21.250.000,00
02	RSO2.7	Σύνολο			21.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 03. Εξασφάλιση της διασυνδεσιμότητας της Κεντρικής Μακεδονίας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών στην ΠΚΜ είναι κεφαλαιώδους σημασία για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την αποτελεσματικότερη περιβαλλοντική απόδοση. Υπάρχει ένας σημαντικός όγκος έργων που βρίσκονται υπό υλοποίηση (από το Τομεακό Πρόγραμμα και το ΤΑΑ) και τα οποία περιλαμβάνουν τις διατροφικές συνδέσεις της Θεσσαλονίκης και του λιμανιού της και την ανάπτυξη του Σιδηρόδρομου προς τον συνοριακό σταθμό του Προμαχώνα και την Ανατολική Μακεδονία Θράκη, την αναβάθμιση του Λιμένα και του Αεροδρομίου.

Στον μητροπολιτικό χώρο της Θεσσαλονίκης, άλλα και στον περιαστικό χώρο των λοιπών κύριων αστικών κέντρων ζητήματα ασφάλειας εντοπίζονται στο περιφερειακό δίκτυο της πόλης και κυρίως στις περιοχές λόγω της διάχυσης εμπορικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων. Στις περιοχές αυτές η έλλειψη παράπλευρου δικτύου γύρω από πρωτεύουσες αρτηρίες και η διάνοιξη μη τεχνικά επαρκών συνδέσεων προκαλούν προβλήματα ασφαλείας. Παράλληλα, εντοπίζονται ελλείπουσες συνδέσεις που δημιουργούν σημαντικά προβλήματα συμφόρησης με περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Ενδεικτικά τέτοιους άξονες – κόμβους για παράδειγμα αποτελούν: ο Κόμβος του Νοσοκομείου Αγίου Παύλου, ο Κόμβος του Αεροδρομίου Θεσσαλονίκης «Μακεδονία», το παράπλευρο οδικό δίκτυο της Ε.Ο Θεσσαλονίκης – Μουδανιών, οι συνδέσεις της ΒΙΠΕΘ και άλλων περιοχών βιομηχανικών συγκεντρώσεων.

Ανάδραση Στρατηγικής

Τα έργα κατασκευής νέων μεταφορικών υποδομών και δικτύων θα καλυφθούν από διάφορους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς και μέσα τα οποία περιλαμβάνουν το ΕΠ ΥΜΕΤ 2021-2027, το Ελλάδα 2.0, δάνεια της ΕΤΕπ/ CEF, ιδιωτικούς πόρους κ.α. Τα μέσα αυτά θα καλύψουν κύρια τον Σιδηρόδρομο και τις υπερτοπικές μεταφορικές υποδομές (Λιμάνι, Αεροδρόμιο) που περιλαμβάνονται στα TEN-T.

Το ΠεΠΚΜ 2021-27 θα εστιάσει στην κάλυψη ελλειπουσών οδικών συνδέσεων του περιφερειακού συστήματος με σημειακές ή γραμμικές παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν την οδική ασφάλεια, θα ενισχύσουν την χωρίς αποκλεισμούς λειτουργία των μεταφορών και θα μειώσουν την όχληση (συμπεριλαμβανομένων των ατυχημάτων) που προκαλούν φαινόμενα συμφόρησης σε υποβαθμισμένες κυρίως περιοχές, όπως είναι οι αστικές - περιαστικές

περιοχές γύρω από συγκεντρώσεις παραγωγικών μονάδων. Η βελτίωση της συνδεσιμότητας σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κορεσμό και στις οποίες δημιουργούνται bottlenecks εξ ορισμού ενισχύει την βιώσιμη κινητικότητα, που σαν όρος αναφέρεται και στις 3 διαστάσεις της αειφορίας. Η αποδοτικότερη (περιβαλλοντικά) λειτουργία ενός υπάρχοντος συστήματος αποτελεί τον πιο άμεσο τρόπο βελτίωσής του. Δεδομένου ότι το πρόγραμμα δεν έχει το ύψος των πόρων για να επέμβει σε στρατηγικό επίπεδο και δεν υπάρχει σκοπιμότητα υποστήριξης έργων μη λειτουργικού (από άποψη χρηστικότητας) χαρακτήρα, τα προτεινόμενα έργα θεωρείται ότι εξυπηρετούν με άμεσο τρόπο την μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος του υφιστάμενου συστήματος μεταφορών της ΠΚΜ.

Με βάση τα παραπάνω, το Πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις για την «κάλυψη ελλειπουσών οδικών συνδέσεων του Περιφερειακού συστήματος με παρεμβάσεις ενίσχυσης της οδικής ασφάλειας και την χωρίς αποκλεισμούς λειτουργία του Περιφερειακού συστήματος μεταφορών». Οι δράσεις θα είναι σύμφωνες με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του.

Επιπρόσθετα, εκτιμάται ότι οι προτεινόμενες δράσεις συμβάλουν θετικά στο Εθνικό Σχέδιο για την Οδική Ασφάλεια

Δεν προβλέπεται η χρηματοδότηση αστικών αυτοκινητοδρόμων από το Πρόγραμμα, παρ' όλα αυτά αστική οδοποιία μπορεί να περιληφθεί στο πλαίσιο του ΕΣ5.ι υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνεται και πραγματοποιείται υπό τους όρους των ΣΒΑΚ των επιλέξιμων πόλεων.

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Ενδεικτικές πράξεις είναι (μη εξαντλητική λίστα):

1. Κατασκευή ή/και διαμόρφωση Κόμβων εθνικού και περιφερειακού δικτύου
2. Αυτοκινητόδρομοι και παράπλευροι οδοί.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Βελτίωση της ασφάλειας και της περιβαλλοντικής απόδοσης του περιφερειακού οδικού δικτύου.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δυνητικοί Τελικοί Δικαιούχοι των πράξεων είναι:

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Δ/ση Τεχνικών Έργων), ΥΠΟΜΕΔΙ και εποπτευόμενοι φορείς.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα που περιλαμβάνονται θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Ο ειδικός στόχος σχετίζεται με την υλοποίηση του Πυλώνα II της EUSAIR – Διασύνδεση της Περιφέρειας και έχει ιδιαίτερη συνάφεια με την εμβληματική πρωτοβουλία «THE ADRIATIC-IONIAN MULTI-MODAL CORRIDORS».

Οι δράσεις μπορεί να έχουν συνέργειες με έργα των προγραμμάτων ΕΕΣ που μετέχει η Περιφέρεια. Σε διασυνοριακό επίπεδο συνέργειες μπορούν να αναπτυχθούν με:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2021-2027».

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
03	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	15,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
03	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR55	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων οδών και οδών που ανακατασκευάστηκαν, αναβαθμίστηκαν ή εκσυγχρονίστηκαν	επιβατοχιλιόμετρα/έτος	0,00	2021	41.062.500,00	Δικαιούχοι	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
03	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	89.678.559,00
03	RSO3.2	Σύνολο			89.678.559,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
03	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	89.678.559,00
03	RSO3.2	Σύνολο			89.678.559,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
03	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	89.678.559,00
03	RSO3.2	Σύνολο			89.678.559,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

03	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	89.678.559,00
03	RSO3.2	Σύνολο			89.678.559,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 04Α. Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία – Παρέμβαση του ΕΤΠΑ

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η Παιδεία καλείται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος υπό όρους ενσωμάτωσης, καινοτομίας και ανθεκτικότητας. Η επιδίωξη για μια καλύτερη εκπαίδευση για όλους απαιτεί αφενός την κάλυψη πάγιων ελλείψεων που αφορούν τις υποδομές και την προσβασιμότητά τους και αφετέρου την κάλυψη νέων αναγκών που προκύπτουν στο πλαίσιο ενός σύγχρονου συστήματος εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο διαμόρφωσης της επενδυτικής στρατηγικής για την εκπαίδευση στην ΠΚΜ, οι ειδικότερες ανάγκες έχουν καταγραφεί και χαρτογραφηθεί σε τοπικό επίπεδο βάσει των στόχων της Εθνικής Πολιτικής. Συνοπτικά αναφέρονται:

Η ένταξη των παιδιών ηλικίας 4 ετών στην υποχρεωτική εκπαίδευση (2020) έχει αυξήσει τις κτηριακές ανάγκες Α/βάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία) σε όλη την Περιφέρεια και πολλές μονάδες λειτουργούν σε μισθωμένες ή με κορεσμό της πληρότητάς τους εγκαταστάσεις. Παρόμοιες ελλείψεις παρουσιάζονται κατά τόπους και στην λοιπή Α/βάθμια (δημοτικά σχολεία) και Β/βάθμια εκπαίδευση, ενώ η απογευματινή βάρδια έχει περιοριστεί μόλις σε 3 σχολεία της ΠΚΜ. Οι ανάγκες είναι χωρικά διεσπαρμένες με κύρια επικέντρωση στα αστικά κέντρα και ορισμένες απομακρυσμένες περιοχές.

Ανάγκες εντοπίζονται στην συμπεριληπτική εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Παρά τις βελτιώσεις η Περιφέρεια υστερεί σημαντικά, ιδιαίτερα σε θέματα υποστηρικτικής εκπαιδευτικής υποδομής, εξοπλισμού και υποδομής εξυπηρέτησης των καθημερινών αναγκών των μαθητών αυτών. Οι ελλείψεις αφορούν υποδομές προσβασιμότητας, υποδομές ερμηνείας και κατάλληλο εκπαιδευτικό και εργαστηριακό εξοπλισμό και αφορά όλες τις βαθμίδες.

Σημαντικές παραμένουν οι ανάγκες σύγχρονου εκπαιδευτικού και ψηφιακού εξοπλισμού. Ο παλαιός εξοπλισμός ΤΠΕ (μεγαλύτερος της εξαετίας) δεν δύναται να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες για την εφαρμογή των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών, των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων και στην ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας, καθώς και στις ανάγκες για αναβάθμιση και επέκταση των εσωτερικών δικτύων των σχολικών μονάδων.

Στην Γ/βάθμια εκπαίδευση οι κυριότερες ανάγκες αφορούν εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν σημαντικά συστατικά για τον διεθνή προσανατολισμό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων Γ/βάθμιας εκπαίδευσης και την βελτίωση της διεθνούς τους φήμης. Και σε αυτή την βαθμίδα παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις σε σχέση κυρίως με την προσφορά υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρία και την προσβασιμότητα/ δυνατότητα εργασίας κυρίως σε εργαστήρια.

Εσχάτως, η πανδημία COVID-19 ανέδειξε την πρόκληση της επείγουσας προσαρμογής του εκπαιδευτικού συστήματος σε έκτακτες καταστάσεις, τις λύσεις που μπορεί να προσφέρει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις αδυναμίες (ειδικά σε σχέση με αύξηση κινδύνου αποκλεισμού) που μπορούν να προκαλέσουν ελλείψεις σε εξοπλισμό και εκπαιδευτικές δεξιότητες.

Ανάδραση Στρατηγικής

Εθνικούς και περιφερειακούς στόχους για την Α/βάθμια και Β/βάθμια Εκπαίδευση αποτελούν η ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας, η ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, η δια-δραστική μάθηση και η εξατομικευμένη και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση. Το ΠεΠ ΚΜ 2021-2027 λαμβάνοντας υπόψη την χαρτογράφηση των αναγκών προσδιορίζει τους ακόλουθους τομείς παρέμβασης:

A1.1 Σύγχρονος Τεχνολογικός και Εκπαιδευτικός Εξοπλισμός της Α/βάθμιας, Β/βάθμιας και της επαγγελματικής εκπαίδευσης: για την υποστήριξη των νέων προγραμμάτων σπουδών, των εργαστηρίων δεξιοτήτων σε όλες τις βαθμίδες και την ανάπτυξη της Ψηφιακής Κουλτούρας, με έμφαση σε σχολικές μονάδες που λειτουργούν σε Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας καθώς και σε απομονωμένες περιοχές

A1.2. Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης, σε σχολικές μονάδες σε απομονωμένες περιοχές

A1.3. Καινοτόμα συστήματα εκπαίδευσης και Πιλοτικές δράσεις, με πρώτο στόχο εφαρμογής τις 17 Πρότυπες και Πειραματικές Σχολικές μονάδες που λειτουργούν στην ΠΚΜ και τις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας

A.2.1. Ολοκλήρωση και αναβάθμιση σχολικών μονάδων και σύγχρονων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, με έμφαση κορεσμένες περιοχές και περιοχές με υψηλή παλαιότητα μονάδων

A.2.2. Βελτίωση της ισότιμης και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και υποδομές εκπαίδευσης

Στον τομέα της Γ/βάθμιας εκπαίδευσης το Στρατηγικό Πλαίσιο διαμορφώνεται από: α) το Στρατηγικό Σχέδιο του ΥΠΑΙΘ για την Ανώτατη Εκπαίδευση, β) το Εθνικό Σχέδιο δράσης για την αναπηρία, γ) την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών των ΑΕΙ και δ) τις δράσεις για Προσβάσιμα Συγγράμματα και εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και, της Κοινωνικής Μέριμνας στην ανώτατη εκπαίδευση (οι δράσεις για τα γ και δ θα υλοποιηθούν αποκλειστικά από το Εθνικό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή»). Με βάση τα ανωτέρω προτείνονται μέσω των ΠΕΠ οι ακόλουθοι τομείς παρέμβασης:

B1. Αναβάθμιση εξοπλισμού στα ΑΕΙ για εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικτυακή μάθηση και διά βίου μάθηση χωρίς αποκλεισμούς και εργαστηριακός εξοπλισμός για εκπαίδευση και διά βίου μάθηση σε αντικείμενα σπουδών που συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή, αλλά και τομείς αιχμής για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας

B2. Εξασφάλιση της ισότιμης και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στα ΑΕΙ με εξασφάλιση φυσικής προσβασιμότητας ΑμεΑ στα ΑΕΙ και εξοπλισμό για την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

B3. Ολοκλήρωση υποδομών

Με βάση τα παραπάνω, το Πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις για την «ανάπτυξη σύγχρονων, ανθεκτικών και χωρίς αποκλεισμούς εκπαιδευτικών μονάδων σε όλες τις βαθμίδες στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας».

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Ενδεικτικές πράξεις είναι (μη εξαντλητική λίστα):

- Αναβάθμιση και εμπλουτισμό του τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού σχολικών μονάδων (Α1.1)
- Αναβάθμιση και επέκταση των εσωτερικών δικτύων των σχολικών μονάδων (Α1.1)
- Εμπλουτισμό του φορητού τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού (Α1.2)
- Αναβάθμιση και η επέκταση των εσωτερικών δικτύων των σχολικών μονάδων (Α1.2)
- Καινοτόμες εφαρμογές Εικονικής και Επαυξημένης Πραγματικότητας (VR/ AR – Α1.3)
- Αναβάθμιση κτιριακών υποδομών ή/και ανέγερση κτηρίων για την προσχολική εκπαίδευση (νηπιαγωγεία – Α2.1)
- Αντικατάσταση/ Ανακαίνιση Παλαιών και Μισθωμένων Κτηρίων (Α2.1)
- Αποσυμφόρηση μαθητικού πληθυσμού/ Βελτίωση συνθηκών μάθησης. (Α2.1)
- Αλλαγή χρήσης κτηρίου σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις καθώς και με την εξέλιξη των δεδομένων του μαθητικού πληθυσμού της ΠΚΜ. (Α2.1)
- Ανάπτυξη προσβάσιμων υποδομών για μαθητές/τριες με αναπηρία σε υφιστάμενες υποδομές (Α2.2)
- Βελτίωση συνθηκών μάθησης εκπαιδευτικών δομών σε απομονωμένες ορεινές περιοχές (Α2.2)

- Αναβάθμιση και εμπλουτισμό του τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού εργαστηρίων και τμημάτων των ΑΕΙ της ΠΚΜ (B1)
- Εξοπλισμός για εξ αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικτυακή μάθηση και διά βίου μάθηση χωρίς αποκλεισμούς (B1)
- Ανάπτυξη προσβάσιμων υποδομών για φοιτητές/τριες με αναπηρία και εξοπλισμός για κάλυψη ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών (B2)
- Αναβάθμιση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών ΑΕΙ (B3).

Η υλοποίηση δύναται να γίνει και μέσω χρηματοδότησης κεφαλαίου για υλοποίηση ως ΣΔΙΤ.

Για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, δράσεις που αφορούν την ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση συμπληρώνονται με κατάλληλες δράσεις του ΕΚΤ+ που θα υλοποιηθούν από το ΠεΠ ΚΜ 2021-2027 ή το Πρόγραμμα Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι δράσεις θα συμβάλουν στον στόχο για ένα σύγχρονο σχολείο για όλους και θα αυξήσουν την ικανότητα των φορέων εκπαίδευσης να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες. Θα συμβάλουν στη βελτίωση των μαθησιακών και κοινωνικών εφοδίων και των δεξιοτήτων μαθητών / σπουδαστών χωρίς αποκλεισμούς και εκπαιδευτικές ανισότητες και την ανθεκτικότητα της εκπαιδευτικής υποδομής.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ΟΤΑ, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα με έδρα την ΠΚΜ, ΥΠΑΙΘ και εποπτευόμενοι οργανισμοί, Κτιριακές Υποδομές Α.Ε.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της

ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04Α	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων	άτομα	41.000,00	115.000,00

			περιφέρειες		εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων			
--	--	--	-------------	--	-----------------------------	--	--	--

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	0,00	2021	115.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	28.900.000,00
04A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	28.900.000,00
04A	RSO4.2	Σύνολο			57.800.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	57.800.000,00
04A	RSO4.2	Σύνολο			57.800.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

04A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	57.800.000,00
04A	RSO4.2	Σύνολο			57.800.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	57.800.000,00
04A	RSO4.2	Σύνολο			57.800.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Στη Περιφέρεια λειτουργούν 16 ΓΝ 1 Πανεπιστημιακό ΓΝ., 1 Στρατιωτικό ΓΝ, 333 μονάδες ΠΦΥ (47 Κέντρα Υγείας, 222 Περιφερειακά Ιατρεία, 37 Τοπικά Ιατρεία, 24 ΤΟΜΥ) και 10 ΚΟΜΥ. Οι διαθέσιμες (δημόσιες) κλίνες είναι 291/100.000 κατ., ελαφρά άνω του εθνικού μ.ο. Λόγω μητροπολιτικότητας και κλίμακας υποδομών η Θεσσαλονίκη εξυπηρετεί σημαντικές ανάγκες υγείας που καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις λοιπές περιφέρειες της Β. Ελλάδας και τα κράτη των Ν. Βαλκανίων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στην ΠΚΜ καταγράφεται το 41,2% διακομιδών προς Νοσοκομείο για διαγνωστικές πράξεις στην Ελλάδα. Συνολικά υπάρχουν 8.447 κλίνες (2020) και 420 κλίνες μακράς νοσηλείας (2015), αριθμός που κινείται κάτω του μ.ο. ΕΕ27. Σημαντική είναι η απόκλιση σε σχέση με την διάθεση εξοπλισμού βιοϊατρικής τεχνολογίας υψηλού κόστους τόσο σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όσο και με άλλες ελληνικές περιφέρειες αναλογικά με το εύρος κάλυψης των αναγκών που καλύπτουν τα Νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης. Οι ανάγκες για κτιριακές υποδομές και εξοπλισμό στον τομέα της υγείας προσδιορίζονται επίσης από παράγοντες όπως η υψηλή γήρανση, και τα υψηλά ποσοστά ατόμων με αναπηρία και φτώχειας (βλ. τμήμα 1).

Οι υπάρχουσες κτιριακές υποδομές είναι σχετικά γερασμένες, ενώ η συνεχής ιατρική πρόοδος δημιουργεί ανάγκες εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού. Κατά την περίοδο της πανδημίας το σύστημα υγείας δέχτηκε υψηλή πίεση καθώς έφτασε σε πληρότητα κορεσμού σε κλίνες COVID-19 ΜΕΘ. Τα τελευταία χρόνια στην αύξηση των αναγκών έχει συμβάλει η αύξηση των προσφυγικών ροών και η ανάγκη κάλυψης των υγειονομικών αναγκών τους.

Οι κατάλληλες υποδομές και εξοπλισμοί είναι σημαντικοί παράγοντες της ανθεκτικότητας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγείας, της εμπέδωσης αντίληψης ασφάλειας για τους πολίτες και παραμονής στον τόπο κατοικίας τους συμβάλλοντας στην ανάπτυξη. Οι δομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας της Περιφέρειας συνεχίζουν να καταγράφουν ελλείψεις και ανάγκες για αναβάθμιση - επέκταση υποδομών και για προμήθεια εξοπλισμών. Πρόσθετα, με στόχο την εξάλειψη των γεωγραφικών εμποδίων στην άμεση πρόσβαση σε υπηρεσίες ΠΦΥ στον τόπο διαμονής τους είναι απαραίτητη η ενίσχυση με κατάλληλες Κινητές Μονάδες και την λειτουργία δικτύου τηλεϊατρικής για τις μη καλυπτόμενες περιοχές.

Ως προς τις λοιπές κοινωνικές υποδομές, το 2019 στην Περιφέρεια Λειτουργούσαν 907 δομές με 168.346 ωφελούμενους. Η Κεντρική Μακεδονία αντιμετωπίζει επίσης σημαντικό ζήτημα γήρανσης, ιδιαίτερα στα ημι-αστικά κέντρα και την ύπαιθρο, γεγονός που δημιουργεί ανάγκες υποστήριξης της

αυτόνομης διαβίωσης ηλικιωμένων, της παροχής υπηρεσιών φροντίδας και περίθαλψης, άλλα και της υποστήριξης της ενεργού γήρανσης. Επίκεντρο των κοινωνικών δομών αποτελούν τα 38 Κέντρα Κοινότητας (55.076 ωφελούμενοι) στα οποία προγραμματίζεται διεύρυνση των λειτουργιών τους στο πλαίσιο ενίσχυσης της απο-ιδρυματοποίησης και της ενσωμάτωσης σε αυτά υπηρεσιών προς τους Μετανάστες. Η Χαρτογράφηση των αναγκών στις κοινωνικές δομές προκύπτει βάσει ερευνών πεδίου του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της ΠΚΜ και εξειδικεύονται σε τοπικό επίπεδο. Ελλείψεις καταγράφονται σε υποδομές, προσωπικό και εξοπλισμό.

Ανάδραση Στρατηγικής

A. Υγεία: Το Πρόγραμμα θα δράσει σε συνδυασμό με τις επιλογές σε εθνικό επίπεδο για την ενίσχυση της ΠΦΥ, την επείγουσα προνοσοκομειακή φροντίδα, την έμφαση στην πρόληψη, την υποστήριξη της ΨΥ των αναγκών μακροχρόνιας φροντίδας καθώς και για την ενίσχυση της αποϊδρυματοποίησης και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. Οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΣ λαμβάνουν υπόψη: α) τις «ειδικές συστάσεις ανά χώρα» για την Ελλάδα του θεσμού του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, β) το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Υγείας 2021-2025, και τις προτεραιότητες στο Σχέδιο Εθνικής Στρατηγικής και δράσεις Υγείας στο ΕΣΠΑ 2021-2027 γ) την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027 και λειτουργούν συμπληρωματικά με τον 3ο Πυλώνα του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την απασχόληση, και την κοινωνική συνοχή.

Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι κατηγορίες δράσεων είναι:

- Ανάπτυξη σύγχρονων, ανθεκτικών και χωρίς αποκλεισμούς υποδομών υγείας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με έμφαση στην ΠΦΥ
- Εξοπλισμός υποστήριξης ενός ανθεκτικού και χωρίς αποκλεισμούς συστήματος υγείας στην Κεντρική Μακεδονία

B: Κοινωνικές Υποδομές: Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ με γνώμονα τις περιφερειακές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις που θα υλοποιήσει μέσω του ΕΚΤ+ (Π 4B) θα υποστηρίξει επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό που εξυπηρετούν την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων όπως το Εθν. Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία, η Στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, η Εθν. Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και την Μείωση της Φτώχειας κ.α. Στο πλαίσιο αυτό το Πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις για «κατασκευή / ανακαίνιση / λειτουργικό εκσυγχρονισμό / μετατροπή κτιριακών υποδομών και προμήθεια απαραίτητου εξοπλισμού κοινωνικών υποδομών για την υποστήριξη ατόμων με αναπηρία, τη φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας και άλλων ευπαθών ομάδων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας».

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις :

A.1. Για την ΠΦΥ:

- Ανέγερση/ αναβάθμιση / προσθήκη / αγορά / μίσθωση υποδομών στέγασης δομών (αφορά υποδομές και εξοπλισμό ΚΥ/ΚΟΜΥ/ΤΟΜΥ)
- Κινητό Εξοπλισμό δομών και επείγουσας προνοσοκομιακής φροντίδας (ΕΚΑΒ)
- Διαγνωστικό εξοπλισμό υψηλού κόστους (περιλαμβανομένης της εγκατάστασης εξοπλισμού εξυπηρέτησης αναγκών ΠΦΥ για λειτουργικούς και οικονομικούς λόγους, σε Νοσοκομεία Αναφοράς)
- Τηλεϊατρική και Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας
- Υποδομές και εξοπλισμό για δομές που παρέχουν υπηρεσίες στην κοινότητα (αποϊδρυματοποίηση) και συνέργειες με συγχρηματοδοτούμενες δομές ΕΚΤ.

A.2. Υποδομές και εξοπλισμό δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας

Το ΠεΠ ΚΜ 2021-2027 θα καταναίμει τουλάχιστον το 60% των διαθέσιμων πόρων του ΕΣ προς δράσεις για την ΠΦΥ (Α.1.)

Η αξιολόγηση προτάσεων και η επιλογή των πράξεων θα βασιστεί στην χαρτογράφηση των αναγκών η οποία διενεργείται από το Υπουργείο Υγείας. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης αυτής θα καθοριστούν και κατά την εξειδίκευση των σχετικών προσκλήσεων ένταξης έργων θα οριστούν σαφή κριτήρια διαχωρισμού με τις επενδύσεις του ΤΑΑ για την Αναμόρφωση του ΠΦΥ (16755) και τον Νοσοκομειακό Εξοπλισμό (16795).

B. Υποδομές και εξοπλισμοί στον τομέα των κοινωνικών υποδομών. Αναπτύσσονται σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις ΕΚΤ+ του Προγράμματος και περιλαμβάνουν τους ακόλουθους ενδεικτικούς τύπους πράξεων:

- Εκσυγχρονισμός δομών Κοινωνικής Πρόνοιας, ΕΚΚΑ και Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας
- Κτιριακές υποδομές και προμήθεια εξοπλισμού που εξυπηρετούν δομές κοινωνικής ένταξης, υποστήριξης διαβίωσης ΑμεΑ και ατόμων Τρίτης Ηλικίας (αφορούν μόνο σε Ημερήσιες Δομές).
- Έργα βελτίωσης συνθήκων διαβίωσης για περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι Ρομά.

Το Πρόγραμμα έχει στόχο την στροφή στην αποϊδρυματοποίηση και υποστήριξη της σύμφωνα με την UNCRPD, με την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας, εξατομικευμένων, κοινοτικών και οικογενειακών υπηρεσιών και δεν θα χρηματοδοτήσει δομές που υποστηρίζουν την ιδρυματοποίηση, παρά μόνο ανοικτού τύπου μονάδες φιλοξενίας.

Οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίζουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Αποϊδρυματοποίησης.

Όλες οι δράσεις ΕΤΠΑ για τους Ρομά θα είναι δεόντως αιτιολογημένες στο πλαίσιο του σχετικού Ολοκληρωμένου Τοπικού Σχεδίου Δράσης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα συμβάλουν στην βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής μέριμνας, ιδιαίτερα προς ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες καθώς και κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Κτιριακές Υποδομές Α.Ε., 3η και 4η Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), Νοσοκομεία, εποπτευόμενοι φορείς Υπουργείου Υγείας και Υπουργείου Υποδομών, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ κατ' αρμοδιότητα.

Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της ΠΚΜ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με

μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	1.110.511,00	1.750.000,00

04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	2.400,00
-----	--------	------	-----------------------------------	-------	---	------------	------	----------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	0,00	2021	980.000,00	ΟΠΣ	
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	0,00	2021	28.800,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	10.200.000,00
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	15.300.000,00
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	59.500.000,00
04A	RSO4.5	Σύνολο			85.000.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	85.000.000,00
04A	RSO4.5	Σύνολο			85.000.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	85.000.000,00
04A	RSO4.5	Σύνολο			85.000.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	85.000.000,00
04A	RSO4.5	Σύνολο			85.000.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η αποτελεσματικότερη διασύνδεση της πολιτιστικής κληρονομιάς με την οικονομική ανάπτυξη μέσω του τουρισμού και άλλων κλάδων όπως η έρευνα, η δημιουργική οικονομία, η σύγχρονη εκπαίδευση, η κοινωνική οικονομία, η αγροδιατροφή και η προώθηση των προϊόντων είναι στρατηγικής σημασίας για την ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Ο τουρισμός στην ΠΚΜ είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος στην παράκτια ζώνη, στηρίζεται στην αξιοποίηση του φυσικού πλεονεκτήματος χωρίς ωστόσο να διασφαλίζει την βιώσιμη διαχείριση του και να το αξιοποιεί προς όφελος της ανταγωνιστικότητας. Ελλείματα παρατηρούνται σε ζητήματα παροχής υπηρεσιών ποιότητας, συγκρούσεων χρήσεων γης, προστασίας της βιοποικιλότητας, ασφάλειας στην πρόσβαση και την μικροκινητικότητα (εντός προορισμού). Η ολοκληρωμένη τουριστική – πολιτιστική ανάπτυξη, παράλληλα με την εξειδίκευση μέτρων προστασίας και βιώσιμης – έξυπνης αξιοποίησης του περιβάλλοντος δίνει την δυνατότητα δημιουργίας προστιθέμενης αξίας στο τουριστικό προϊόν και προοπτική δημιουργίας νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας και αύξησης των εισοδημάτων. Για την δημιουργία ωστόσο της αξίας αυτής πρέπει η ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας να διαμορφωθεί στην ποιοτική ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών πλεονεκτημάτων. Η ανάδειξη περιλαμβάνει πρωτίστως την βελτίωσή της χωρίς αποκλεισμούς και την ισότιμη πρόσβαση στους τουριστικούς πόρους για όλες τις ομάδες πληθυσμού και ιδιαίτερα για ηλικιωμένους (ασημένια οικονομία) και άτομα με αναπηρία.

Η βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα του τουρισμού στηρίζεται επίσης στην διαφύλαξη και την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Ανάδραση Στρατηγικής

Η στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης της ΠΚΜ στηρίζεται στην ανάπτυξη και δικτύωση περιοχών - προορισμών που έχουν εντοπιστεί ήδη από σχετική Μελέτη του ΕΟΤ με κριτήρια τη διαθεσιμότητα και δυνατότητα αξιοποίησης πόρων φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και πολιτιστικών-αρχαιολογικών. Η προσπάθεια δημιουργίας δικτύων-κυκλωμάτων τουριστικής κίνησης επικεντρώνεται:

- στη σύνδεση περιοχών κλασικού τουριστικού προϊόντος με περιοχές κατάλληλες για νέες μορφές τουρισμού όπου η περιφέρεια διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα (γάστρο- / οίνο- τουρισμός, MICE/ City Break, περιπατητικός, ιστορικός – πολιτιστικός, θρησκευτικός, ιαματικός κ.α.),
- στην place-based approach και την αξιοποίηση καινοτόμων μέσων με ιδιαίτερη έμφαση στον τουρισμό εμπειρίας χωρίς αποκλεισμούς και με στόχο την κοινωνική συνοχή,

σε συμφωνία με την εθνική στρατηγική που διαμορφώθηκε από το Υπουργείο Τουρισμού ενόψει του ΕΣΠΑ 2014-2020 (υπό επικαιροποίηση για την περίοδο 2021-2027) και υλοποιείται με βάση και το Marketing Plan Τουριστικού Προϊόντος Κεντρικής Μακεδονίας (ΙΝΣΕΕ/ΣΕΤΕ). Χωρικά η στρατηγική αυτή έχει αποτυπωθεί και στο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο που εγκρίθηκε το 2020.

Στο παραπάνω πλαίσιο θα αξιοποιηθούν τα εργαλεία του Ν. 4875/2021 για τους Οργανισμούς Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού ο οποίος θα εφαρμοστεί στη βάση της εμπειρίας από τους υφιστάμενους Οργανισμούς Τουρισμού Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής.

Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 θα επενδύσει στην βιώσιμη, ανθεκτική και χωρίς αποκλεισμούς τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας και την προώθηση του πολιτισμού και της δημιουργικής οικονομίας ως μέσα οικονομικής και κοινωνικής προόδου. Θα εστιάσει ειδικότερα σε:

- Προστασία, ανάδειξη και προβολή πολιτιστικού αποθέματος, συμπεριλαμβανομένων ενεργειών για την προστασία μνημείων και αρχαιολογικών χώρων από κλιματικούς κινδύνους και της βελτίωσης της προσβασιμότητάς τους απ' όλους
- Προώθηση της βιώσιμης και ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσα από ενέργειες στρατηγικού σχεδιασμού, προβολής και ανακαίνισης - αναβάθμισης ειδικών τουριστικών υποδομών στην Κεντρική Μακεδονία
- Ανάπτυξη και προώθηση του σύγχρονου πολιτισμού στην Κεντρική Μακεδονία.

Στο σύνολο των δράσεων ενσωματώνεται ως οριζόντια αρχή η μείωση του αποκλεισμού και η βελτίωση της προσβασιμότητας από όλους των χρήστες τουριστικών και πολιτιστικών αγαθών.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη

Ενδεικτικοί τύποι Πράξεων

1. Ανάδειξη, συντήρηση και προβολή μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσειακών υποδομών, καθώς και βελτίωση των υποδομών προσβασιμότητας και ερμηνείας (υπό την αυστηρή προϋπόθεση της απόδοσης τους στο κοινό).
2. Έργα και υποδομές βελτίωσης της προσβασιμότητας και δημιουργίας εναλλακτικών – ειδικών τεχνικών ερμηνείας για πολιτιστικές – τουριστικές υποδομές και γεγονότα.
3. Ανάδειξη και βελτίωση προσβασιμότητας περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (φυσικής κληρονομιάς) ως προορισμοί οικολογικού τουρισμού.
4. Ανάπτυξη της ικανότητας των περιφερειακών φορέων στον σχεδιασμό, την διαχείριση, την προβολή, παρακολούθηση και την αξιολόγηση στρατηγικών βιώσιμης και ανθεκτικής τουριστικής ανάπτυξης.
5. Λειτουργική και Ενεργειακή ανακαίνιση και αναβάθμιση ειδικών τουριστικών υποδομών (π.χ. ιαματικά λουτρά, χιονοδρομικά κέντρα, τουριστικά αγκυροβόλια), περιλαμβανομένων δράσεων αποκατάστασης και προστασίας από την κλιματική αλλαγή.
6. Οι Πράξεις κατά περίπτωση μπορεί να περιλαμβάνουν αποκατάσταση / ενίσχυση υποδομών (π.χ. κρηπιδώματα που αντιμετωπίζουν διάβρωση, ανακαίνιση / αποκατάσταση κτηριακών υποδομών, εξυγίανση ιαματικών πηγών, ενίσχυση δικτύων ενέργειας ή ενσωμάτωση ΑΠΕ), εξοπλισμό, διαρρυθμίσεις εξωτερικών χώρων, μέτρα βελτίωσης της περιβαλλοντικής τους απόδοσης καθώς και υποδομές / εξοπλισμό για την βελτίωση της προσβασιμότητας τους από άτομα με αναπηρίες.
7. Καινοτόμες δράσεις οργάνωσης και προβολής πολιτιστικών εκθεμάτων, μουσείων και μνημείων.
8. Δημιουργία και υποστήριξη Περιφερειακής πολιτικής Κινηματογράφου
9. Διαμόρφωση - μετατροπή αργούντων ακινήτων του δημοσίου σε υποδομές παραγωγής πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών (film office Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας)
10. Υποστήριξη πολιτιστικών θεσμών και γεγονότων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Η άρση των περιορισμών στις τουριστικές και πολιτιστικές υπηρεσίες αποτελεί κλειδί για την ανάπτυξη του χωρίς αποκλεισμούς και του ασημένιου τουρισμού. Δύο είδη τουρισμού με σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης για την Περιφέρεια και ικανές να δημιουργήσουν αύξηση της απασχόλησης και του εισοδήματος στην Περιφέρεια. Η ενίσχυση της δημιουργικής βιομηχανίας και του σύγχρονου πολιτισμού μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση

διαχρονικών διαρθρωτικών προβλημάτων όπως η υπο-απασχόληση των νέων, το brain-drain κ.α.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ΟΤΑ και νομικά τους πρόσωπα με αρμοδιότητες στους τομείς τουρισμού / πολιτισμού, Υπουργείο Πολιτισμού τοπικές του υπηρεσίες και εποπτευόμενα ΝΠ, Υπουργείο Τουρισμού, Νέες και Κοινωνικές Επιχειρήσεις στη δημιουργική βιομηχανία και την παροχή καινοτόμων τουριστικών υπηρεσιών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξάρτητα εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος σχετίζεται με την υλοποίηση του Πυλώνα III της EUSAIR – βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη. Οι δράσεις μπορεί να έχουν συνέργειες με έργα των προγραμμάτων ΕΕΣ που μετέχει η Περιφέρεια. Σε διασυνοριακό επίπεδο συνέργειες μπορούν να αναπτυχθούν με:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2021-2027».

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	2,00	29,00
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις Τουριστικής Προβολής	Δράσεις	0,00	11,00
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO901	Πολιτιστικές δράσεις που υποστηρίζονται	Δράσεις	0,00	5,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RRC77	Επισκέπτες πολιτιστικών και	επισκέπτες/έτος	6.761.000,00	2019	7.000.000,00	ΟΠΣ	

			περιφέρειες		τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται						
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR901	Συμμετέχοντες σε πολιτιστικές δράσεις	Συμμετέχοντες	190.000,00	2019	200.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	6.800.000,00
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	29.757.117,00
04A	RSO4.6	Σύνολο			36.557.117,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	36.557.117,00
04A	RSO4.6	Σύνολο			36.557.117,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	36.557.117,00
04A	RSO4.6	Σύνολο			36.557.117,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04Α	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	36.557.117,00
04Α	RSO4.6	Σύνολο			36.557.117,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 04B. Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία – Παρέμβαση του ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η Κεντρική Μακεδονία συγκαταλέγεται στις περιφέρειες της ΕΕ27 με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας, απόρροια του συνδυασμού της παραγωγικής αποδυνάμωσης και των κρίσεων που έχουν πλήξει την τελευταία δεκαπενταετία την οικονομία και την κοινωνία.

Σε όλη την περίοδο μετά το 2008, το γενικό ποσοστό ανεργίας ξεπερνάει σταθερά το 16% ενώ αντίστοιχα το ποσοστό ενεργοποίησης του πληθυσμού δεν ξεπέρασε το 55%. Το «εργατικό δυναμικό» μειώθηκε στην δετία 2015-2020 κατά 28,8 χιλ. άτομα, οι «απασχολούμενοι» αυξήθηκαν κατά 37,8 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε αύξηση 6,3%, έναντι 7,3% της Χώρας και οι «άνεργοι» μειώθηκαν κατά 66,6 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε μεταβολή -31,6%, έναντι του -36,9 % της Χώρας. Το ποσοστό ανεργίας της ΠΚΜ για το 2020 διαμορφώθηκε στο 18,7%, έναντι 16,7% της Χώρας. Τα προβλήματα στην απασχόληση είναι ακόμα μεγαλύτερα σε ομάδες όπως οι γυναίκες(22,5%), οι νέοι (29,5%) και οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (21,4%). Το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων παραμένει σταθερά υψηλό (72,9% των ανέργων) ενώ ο σχετικός ρυθμός όσων αναζητούν εργασία μειώνεται. Μεσοπρόθεσμα, η κρίση της COVID-19 αναμένεται να πιέσει ακόμα περισσότερο την απασχόληση ατόμων ευάλωτων και ειδικών ομάδων πληθυσμού, καθώς και τους νέους εκτός αγοράς εργασίας, εντείνοντας με αυτό τον τρόπο το φάσμα του αποκλεισμού και της φτώχειας στην Περιφέρεια και κυρίως στις αστικές περιοχές .

Ανάδραση Στρατηγικής

Η Στρατηγική για την καταπολέμηση της ανεργίας και τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση θα υλοποιηθεί από το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή» 2021-27, το Υπουργείο Εργασίας και τον ΟΑΕΔ με στόχο τον καλύτερο συντονισμό και την εξειδικευμένη αντιμετώπιση.

Το Πρόγραμμα ΚΜ 2021-27 θα υποστηρίξει αποκλειστικά, δράσεις που σχετίζονται με τοπικές κλαδικές και χωρικές εξειδικεύσεις και ιδιαιτερότητες.

Στο πλαίσιο αυτό θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν ενδεικτικά στα εξής:

- Συμβουλευτική-κατάρτιση-πιστοποίηση- πρακτική άσκηση-mentoring (που στοχεύουν στη μείωση ανεργίας/αύξηση απασχόλησης) στην Κεντρική Μακεδονία.
- Νέες Θέσεις Εργασίας (ΝΘΕ) και παρεμφερείς δράσεις στην Κεντρική Μακεδονία.
- Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες (ΝΕΕ) και παρεμφερείς δράσεις στην Κεντρική Μακεδονία
- Στήριξη υφιστάμενων ή νέων κοινωνικών επιχειρήσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας-ΚΑΛΟ (επιχορήγηση για δημιουργία θέσεων εργασίας, για ίδρυση νέων επιχειρήσεων, δικτύωση, ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, υποστήριξη λειτουργίας θερμοκοιτίδων, κλπ.) στην Κεντρική Μακεδονία. Για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων ΚΑΛΟ, αυτές δύναται να συνοδεύονται από ενέργειες συμβουλευτικής για την καλύτερη προετοιμασία των ενδιαφερόμενων
- Υποστήριξη ενεργού και υγιούς γήρανσης, με έμφαση στην υποστήριξη απασχολούμενων άνω των 50 ετών μέσω ενεργειών κατάρτισης και ενίσχυσης των δεξιοτήτων
- Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
- Capacity building για φορείς σχετικούς με την ένταξη στην αγορά εργασίας στην Κεντρική Μακεδονία. Η ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας απευθύνεται σε κοινωνικούς εταίρους (συμπεριλαμβανομένων φορέων ΚΑΛΟ) με έδρα την Κεντρική Μακεδονία που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προώθησης της απασχόλησης γενικά ή στοχευμένα (ειδικές ομάδες) και θα έχουν ως στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή μέτρων ενεργών πολιτικών.

Οι ωφελούμενοι από δράσεις απασχόλησης (ΝΕΕ/ΝΘΕ) δύναται να υποστηριχθούν από ενέργειες συμβουλευτικής/κατάρτισης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι δράσεις του Προγράμματος ΠΚΜ αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στην προσπάθεια για τόνωση της απασχόλησης και τη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Άνεργοι, φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ), εργαζόμενοι άνω των 50 ετών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	0,00	4.189,00
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός φορέων	0,00	47,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	1.221,00	2021	2.925,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021	429,00	Έρευνα	
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	αριθμός φορέων	0,00	2021	42,00	Διοικητικές πηγές (TAXIS)	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	11.998.778,00
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	137. Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων	5.440.000,00
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	3.400.000,00
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	139. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια	578.000,00
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	147. Μέτρα για την ενθάρρυνση της ενεργού και υγιούς γήρανσης	1.275.000,00
04B	ESO4.1	Σύνολο			22.691.778,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	22.691.778,00
04B	ESO4.1	Σύνολο			22.691.778,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	22.691.778,00
04B	ESO4.1	Σύνολο			22.691.778,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	238.000,00
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	22.453.778,00
04B	ESO4.1	Σύνολο			22.691.778,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	22.691.778,00
04B	ESO4.1	Σύνολο			22.691.778,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (όπως και η χώρα) εμφανίζει μεγάλες αποκλίσεις του ρυθμού απασχόλησης μεταξύ των φύλων, ο οποίος το 2019 ήταν 20,6%. Εν γένει σε εθνικό επίπεδο η γυναικεία απασχόληση υπολείπεται σημαντικά της ανδρικής, η γυναικεία ανεργία είναι σαφώς υψηλότερη, οι γυναίκες απειλούνται πολύ περισσότερο από το φαινόμενο της μακροχρόνιας ανεργίας, ενώ προτιμώνται στις θέσεις ευέλικτης απασχόλησης, όπως είναι η μερική και προσωρινή απασχόληση. Οι ανισότητες οφείλονται σε κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες και απαιτούν συντονισμένη και πολύπλευρη αντιμετώπιση, καθώς και συστημικές και οριζόντιες παρεμβάσεις.

Ανάδραση Στρατηγικής

Η Στρατηγική για την καταπολέμηση του χάσματος μεταξύ ανδρών και γυναικών στην απασχόληση και τους χώρους εργασίας θα υποστηριχθεί κυρίως από Εθνικά Προγράμματα και υπό τον σχεδιασμό και συντονισμό των εθνικών αρχών. Οι πολιτικές για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας επικεντρώνονται σε τρία σημεία: α) την καταπολέμηση των διακρίσεων και των παραγόντων που τις προκαλούν ή τις ενισχύουν, β) την εξάλειψη των εμποδίων ένταξης στο εργατικό δυναμικό, και γ) την εναρμόνιση της εργασίας, φροντίδας και κοινωνικής ζωής

Το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 θα υποστηρίξει την ισότητα και την καταπολέμηση των διακρίσεων με βάση το φύλο με ένα σύνολο δράσεων που διασπείρονται σε όλο σχεδόν το πλέγμα των Ειδικών Στόχων της Προτεραιότητας 4B και συμπληρωματικά με τις κεντρικές παρεμβάσεις. Ειδικότερα στο πλαίσιο εφαρμογής του ΕΣ4.3 του ΕΚΤ+, το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-27 θα επικεντρωθεί στην υποστήριξη και προώθηση άνεργων γυναικών στην απασχόληση, με έμφαση σε γυναίκες από ευάλωτες και ειδικές ομάδες πληθυσμού. Ο προσδιορισμός των ομάδων αυτών θα τεκμηριωθεί βάσει των περιφερειακών αναγκών και, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων, θα αποτυπωθεί βάσει σαφών κριτηρίων επιλογής πράξεων.

Ενδεικτικές Δράσεις

- Ενδυνάμωση γυναικών ευπαθών ομάδων με στόχο την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων και την ενίσχυση της ενεργής συμμετοχής τους

στην αγορά εργασίας

Η δράση στοχεύει στην υποστήριξη και ενίσχυση άνεργων γυναικών που επιθυμούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας (αυτοαπασχόληση – ετεροαπασχόληση). Στο πλαίσιο της δράσης δύναται να περιληφθούν ενέργειες εξειδικευμένης συμβουλευτικής και ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι δράσεις του Προγράμματος ΠΚΜ αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στην προσπάθεια για τόνωση της απασχόλησης των γυναικών..

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Άνεργες γυναίκες

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO804	Συμμετέχουσες γυναίκες	Αριθμός ατόμων	0,00	168,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

04B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	100,00	2020	110,00	Έρευνα	
-----	--------	------	-----------------------------------	--------	---	-------	--------	------	--------	--------	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	142. Μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη μείωση των διακρίσεων λόγω φύλου στην αγορά εργασίας	2.125.000,00
04B	ESO4.3	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.125.000,00
04B	ESO4.3	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.125.000,00
04B	ESO4.3	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

04B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.125.000,00
04B	ESO4.3	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	2.125.000,00
04B	ESO4.3	Σύνολο			2.125.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί, είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, διασφαλίζοντας την πρόσβαση των παιδιών που έχουν ανάγκη σε μια σειρά βασικών υπηρεσιών που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την εκπαίδευση.

Η Κεντρική Μακεδονία, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), εμφανίζει σχετικά χαμηλή σχολική διαρροή σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης (κάτω του μ.ο. της χώρας) σε επίπεδο γενικού πληθυσμού. Η σχολική διαρροή, σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ) εντοπίζεται κυρίως σε ειδικές κοινωνικές ομάδες με σαφή κοινωνικο-οικονομικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά όπως οι Ρομά και οι μετανάστες.

Σημαντικές ανάγκες εντοπίζονται σε σχέση με την ίση και ισότιμη πρόσβαση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση όλων των βαθμίδων, στα παιδιά με αναπηρία και τα παιδιά με ειδικές μαθησιακές ανάγκες. Μεγάλο μέρος των εκπαιδευτικών υποδομών όλων των βαθμίδων στερείται υποδομών προσβασιμότητας και ειδικού εξοπλισμού για ΑμεΑ (ΕΤΠΑ βλ. ΕΣ4.ii). Εκτός όμως από τις υποδομές, απαιτείται η στήριξη των ομάδων αυτών σε επίπεδο εξατομικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης και συμβουλευτικής. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπ. Παιδείας, στην Κεντρική Μακεδονία τη σχολική χρονιά 2020-2021 απαιτήθηκε για τις ανάγκες της Ειδικής Εκπαίδευσης η πρόσληψη 1.800 ατόμων εκπαιδευτικού ή βοηθητικού προσωπικού, καθώς και η στελέχωση των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) με επιπλέον 283 εκπαιδευτικούς (εκτίμηση συνολικού κόστους περίπου 31.400.000 €).

Ανάδραση Στρατηγικής

Στο πλαίσιο του ΕΣ 4στ, το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της νέας πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί», το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Άτομα με Αναπηρία και την πολιτική για τα νέα προγράμματα σπουδών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια, θα υποστηρίξει τα παιδιά σε ανάγκη και σε κίνδυνο αποκλεισμού από την εκπαίδευση ή από μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Κύριος στόχος είναι η υποστήριξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο, μέσω εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης με αξιοποίηση Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (ΕΒΠ) για την εξυπηρέτηση των μαθητών που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν καθώς και Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) και σχολικών νοσηλευτών για όσους μαθητές χρήζουν σχετικής υποστήριξης. Στο πλαίσιο της παρέμβασης που έχει σχεδιαστεί, θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη και ενδυνάμωση Διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/συνεκπαίδευσης μαθητών/-τριών με Αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση.

Παράλληλα, οι απαιτούμενες ενέργειες για καταρτίσεις/επιμορφώσεις του προσωπικού για την καλλιέργεια των ικανοτήτων και δεξιοτήτων εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρία θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Ανάπτυξη και ενδυνάμωση διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακή υποστήριξη/συνεκπαίδευση μαθητών/τριών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση

Η δράση έχει εκτιμηθεί ότι συμμορφώνεται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Για την πλήρη εφαρμογή της δράσης, ώστε να καλύψει τις ανάγκες τις Περιφέρειας, θα αξιοποιηθούν και εθνικοί πόροι.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι δράσεις αναμένεται να ενισχύσουν την εφαρμογή της στρατηγικής για τα δικαιώματα του παιδιού και ιδιαίτερα του Στόχου για το δικαίωμα των παιδιών να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους. Επίσης, θα συμβάλλουν ανάλογα στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές μαθησιακές ανάγκες

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός δομών	806,00	806,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	789,00	2020	893,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	Η τιμή αναφοράς δεν περιλαμβάνεται στην τιμή-στόχο

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	60.025.000,00
04B	ESO4.6	Σύνολο			60.025.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	60.025.000,00
04B	ESO4.6	Σύνολο			60.025.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	60.025.000,00
04B	ESO4.6	Σύνολο			60.025.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	60.025.000,00
04B	ESO4.6	Σύνολο			60.025.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	60.025.000,00
04B	ESO4.6	Σύνολο			60.025.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες:

Η ενεργός ένταξη προσβλέπει στην εξασφάλιση ολοκληρωμένων παροχών σε όλους τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, όπως επαρκείς οικονομικούς πόρους, πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και υποστήριξη για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Οι ανάγκες στον τομέα είναι σύνθετες και προσδιορίζονται ανά ομάδα στόχο:

Η ενεργός ένταξη των ατόμων με αναπηρία προϋποθέτει την ενδυνάμωση δεξιοτήτων και γνώσεων για την συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Είναι συνεπώς απαραίτητη η πρόσβαση των ατόμων αυτών στην ανώτατη εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση που θα ενισχύσει την πορεία προς την απασχολησιμότητα. Στην Ανώτατη εκπαίδευση υπολογίζεται ότι φοιτούν (εντός του χρόνου ολοκλήρωσης των σπουδών τους) 1.559 άτομα με αναπηρία, ενώ εκτιμάται ότι κάθε χρόνο εισάγονται 130 με 200 νέοι φοιτητές. Οι φοιτητές αυτοί σε σημαντικό βαθμό έχουν πρόσβαση στις ακαδημαϊκές υποδομές (αίθουσες και εν μέρη εργαστήρια), ωστόσο χρειάζεται να υπάρξουν οι απαιτούμενες υπηρεσίες και παροχές που θα επιτρέψουν την ισότιμη και πλήρη φοίτησή τους.

Η Περιφέρεια διαθέτει υψηλό δείκτη γήρανσης και σημαντικό ποσοστό κατοίκων που διαθέτουν κάποια αναπηρία. Μεγάλο τμήμα των ομάδων αυτών βρίσκονται στο φάσμα του αποκλεισμού και αδυνατούν να συμμετάσχουν ή να παρακολουθήσουν κοινωνικές, αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, οι οποίες αποτελούν κύρια μέσα κοινωνικοποίησης των ατόμων και διατήρησης της ψυχικής υγείας τους.

Ανάδραση Στρατηγικής:

Το Πρόγραμμα ΚΜ 2021-2027, στο πλαίσιο των Εθνικών Σχεδίων, θα υποστηρίξει την προώθηση της ενεργού ένταξης εστιάζοντας τόσο στην υποστήριξη της προσβασιμότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και σε δράσεις που θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη συμμετοχή των μειονεκτουσών ομάδων σε δραστηριότητες αθλητικού, πολιτιστικού ή παρεμφερούς περιεχομένου.

Ενδεικτικές δράσεις που θα υλοποιηθούν είναι οι εξής:

- Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση. Η δράση θα περιλαμβάνει παρεμβάσεις για την ισότιμη πρόσβαση ΑμεΑ και άλλων ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση, κυρίως μέσω

υποστήριξης ή/και δημιουργίας Μονάδων Προσβασιμότητας (ΜονΠρο) στα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Οι ΜονΠρο θα στελεχωθούν κατάλληλα και θα χρηματοδοτηθούν προκειμένου να παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες που θα περιλαμβάνουν (μεταξύ άλλων) υποστήριξη ηλεκτρονικής προσβασιμότητας, κατάρτιση και υποστήριξη ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού, υποστήριξη εργαστηρίων και βιβλιοθηκών, διερμηνεία/τηλεδιερμηνεία στη νοηματική γλώσσα για την υποστήριξη φοιτητών με κώφωση ή βαρηκοΐα, μετακίνηση ΑμεΑ από και προς το ίδρυμα, παραγωγή προσβάσιμων συγγραμμάτων.

- Συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς. Αφορά σε παρεμβάσεις για τη συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων (όπως για παράδειγμα παιδιών οικογενειών σε κίνδυνο ή κάτω από το όριο της φτώχειας, ΑμεΑ, ηλικιωμένων) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή. Στόχος είναι να δοθεί η απαραίτητη υποστήριξη για να έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε αθλητικές, καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες (όπως για παράδειγμα συνδρομή σε γυμναστήρια/αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους, εισιτήρια για θεατρικές παραστάσεις κλπ).
- Capacity building για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη, για την ενδυνάμωση της ικανότητάς τους να υποστηρίξουν την εφαρμογή σχετικών δράσεων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο:

Οι δράσεις του Προγράμματος ΠΚΜ αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στη δραστηριοποίησή μειονεκτουσών ομάδων πληθυσμού για μια πιο ενεργή καθημερινότητα και κοινωνική ζωή. Οι παραπάνω ενδεικτικές δράσεις θα συμβάλουν ανάλογα στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένοι, παιδιά σε κίνδυνο φτώχειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR805	αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	635,00	2021	1.397,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	7.458.750,00
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	1.554.250,00
04B	ESO4.8	Σύνολο			9.013.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	9.013.000,00

04B	ESO4.8	Σύνολο			9.013.000,00
-----	--------	--------	--	--	--------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	9.013.000,00
04B	ESO4.8	Σύνολο			9.013.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	8.775.000,00
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	238.000,00
04B	ESO4.8	Σύνολο			9.013.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	9.013.000,00
04B	ESO4.8	Σύνολο			9.013.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βρίσκεται στην ροή του μεταναστευτικού διαδρόμου της Ανατολικής Μεσογείου, στον οποίο το 2019 καταγράφηκε η εισροή 83.333 προσφύγων και μεταναστών (59% του συνόλου των εισροών στην ΕΕ, FRONTEX 2020).

Παρά το γεγονός ότι η περιφέρεια δεν είναι πρώτη υποδοχής, άλλα ούτε και (επιδιωκόμενος) τελικός προορισμός για τους περισσότερους μετανάστες και πρόσφυγες, λόγω της θέσης της στα σύνορα και της μητροπολιτικότητάς της παρουσιάζει μεγάλο αριθμό διαμενόντων αιτούντων άσυλο που διαμένουν σε δομές, εστίες και ξενοδοχεία. Συνολικά τον 10/2020 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διέμεναν 14.436 αιτούντες άσυλο εκ των οποίων οι 7.617 φιλοξενούνταν σε δομές, 4.481 σε εστίες και 2.338 σε ξενοδοχεία.

Η ένταξη προσφύγων και μεταναστών απαιτεί την ύπαρξη ενός πλέγματος υπηρεσιών που θα βοηθήσουν τα άτομα αυτά σε επίπεδο επικοινωνίας, συνδιαλλαγής με το δημόσιο, διασύνδεσης με την αγορά εργασίας, απογραφής και ένταξής τους στα οικονομικά, επαγγελματικά μητρώα και την κοινωνική ασφάλιση. Μέσω της υποστήριξης αυτής θα εξασφαλίσουν τα δικαιώματά τους και θα γίνουν γνώστες των υποχρεώσεών τους, στοιχεία απαραίτητα για να μπορέσουν να έχουν ουσιαστική πρόσβαση στην εργασία, την περίθαλψη και σε λοιπές αστικές και κοινωνικές υπηρεσίες.

Ανάδραση Στρατηγικής

Η προσαρμογή και υποστήριξη των υπηκόων τρίτων χωρών (ΥΤΧ) (όπως πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο) υλοποιείται στο πλαίσιο της Εθνικής Πολιτικής μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη διευκόλυνσή της πρόσβασής τους στην εκπαίδευση, την αγορά εργασίας και στην επαγγελματική κατάρτιση, για την προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης και την παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης στα στάδια της διαδικασίας ένταξης.

Ενδεικτικές δράσεις:

Το Πρόγραμμα ΚΜ 2021-2027 θα υποστηρίξει «Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης Υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας», που θα στηρίζονται στις αρχές του Προγράμματος Ήλιος και οι οποίες στοχεύουν στην ενεργό ένταξη. Οι νέες αυτές δράσεις θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, παρεμβάσεις:

- για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας,
- για κατάρτιση και ενίσχυση δεξιοτήτων
- για την προώθηση στην αγορά εργασίας και τη μεσολάβηση για την εύρεση εργασίας

Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.

Για τον συντονισμό της συμπληρωματικότητας/συνέργειας της τυπολογίας των δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4.θ του Προγράμματος, σημειώνεται ότι όλες οι δράσεις που αφορούν την ένταξη προσφύγων και δικαιούχων διεθνούς προστασίας σχεδιάζονται σε συνεργασία και σύμφωνα με το πλαίσιο του αρμόδιου Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και συμπληρωματικά με το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) (DG HOME).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Κύριος αντίκτυπος των δράσεων θα είναι η αύξηση της απασχόλησης μεταναστών και προσφύγων, η βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου και η βελτίωση της αποδοχής τους σε τοπικό επίπεδο μέσα από την ένταξη τους στην οικονομική και κοινωνική ζωή της περιοχής τους. Οι περιγραφόμενες κατηγορίες πράξεων θα συμβάλουν ανάλογα στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Υπήκοοι Τρίτων Χωρών, πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, μετανάστες (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών), δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της

ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	----------------	---------------

04B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EEOO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	0,00	3.165,00
-----	--------	------	-----------------------------------	--------	----------------------	-------	------	----------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αριθμός ατόμων	1.368,00	2021	2.532,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	8.500.000,00
04B	ESO4.9	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	8.500.000,00
04B	ESO4.9	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	8.500.000,00
04B	ESO4.9	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	8.500.000,00
04B	ESO4.9	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	8.500.000,00
04B	ESO4.9	Σύνολο			8.500.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) για τους Ρομά σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (2017), ο πληθυσμός Ρομά στην Κεντρική Μακεδονία είναι περίπου 17.000 άτομα, ή περίπου 0,9% του πληθυσμού της. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν, Ρομά διαμένουν σε τουλάχιστον 23 δήμους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας όπως χαρακτηριστικά στον δήμο Αλεξάνδρειας (περίπου 2.600 άτομα), στον δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης (περίπου 2.700 άτομα), στον δήμο Δέλτα (περίπου 3.950 άτομα), στον δήμο Κατερίνης (330 άτομα), στον δήμο Ηράκλειας (περίπου 2.200 άτομα).

Σύμφωνα με τις έρευνες του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της ΠΚΜ, αδυναμίες και προβλήματα εντοπίζονται στο εισόδημα και στη στέγαση των Ρομά, που διαμένουν στους οικισμούς/καταυλισμούς, όπου οι συνθήκες διαβίωσης συχνά είναι ακατάλληλες ή ανεπαρκείς. Η πληθυσμιακή ομάδα των Ρομά βιώνει πιο έντονα το πρόβλημα του αναλφαβητισμού και την μεγαλύτερη σχολική διαρροή. Οι εγγραφές παιδιών Ρομά στο νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό σχολείο είναι υψηλές, αλλά το μεγαλύτερο μέρος αυτών (άνω του 50% σύμφωνα με έρευνες στην Κεντρική Μακεδονία) εγκαταλείπουν την εκπαίδευση από τις πρώτες τάξεις. Σχετικά στοιχεία στον δήμο Δέλτα δείχνουν ότι από το 60% των παιδιών που γράφονται στο νηπιαγωγείο μόνο το 5% φτάνει στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η ομαλή φοίτηση δυσχεραίνεται από παράγοντες όπως η μεγάλη απόσταση του οικισμού από το σχολείο, η φτώχεια, η παιδική εργασία, οι ελλείψεις σε βασικά αγαθά (π.χ. κατάλληλος ρουχισμός, σχολικός εξοπλισμός, ανεπαρκείς συνθήκες στέγασης). Η ανεργία είναι ιδιαίτερα υψηλή στους Ρομά, ιδιαίτερα σε αυτούς που διαμένουν σε καταυλισμούς και φτάνει ως και το 100% (δήμος Παιονίας 2019).

Οι Ρομά θεωρούνται ιδιαίτερα ευάλωτοι σε θέματα Ψυχικής Υγείας τα οποία εν μέρει οφείλονται στον κοινωνικό αποκλεισμό και αντιμετωπίζουν προβλήματα εξαρτήσεων σε μεγαλύτερο ποσοστό από τον μέσο όρο στον γενικό πληθυσμό. Τέλος, σημαντικά είναι τα ζητήματα εγκληματικότητας και παραβατικότητας.

Κατά την Περίοδο 2014-2020 δημιουργήθηκαν και λειτουργούν, στο πλαίσιο των Κέντρων Κοινότητας που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, Παραρτήματα Ρομά στους δήμους Αλεξάνδρειας, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Βέροιας, Δέλτα, Σερρών, Κατερίνης και Παύλου Μελά. Επίσης υλοποιήθηκαν 5 πράξεις εκμάθησης ελληνικής γλώσσας και ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων σε αντίστοιχους δήμους. Παράλληλα, με την υποστήριξη του χρηματοδοτικού μηχανισμού του ΕΟΧ (7.000.000 €) και πόρων του ΠΔΕ υλοποιείται το έργο «Προσωρινή μετεγκατάσταση οικισμού Ρομά στην περιοχή Πέλεκας του Δήμου Κατερίνης στα πρότυπα κοινωνικής κατοικίας».

Ανάδραση Στρατηγικής

Το Πρόγραμμα ΚΜ 2021-27 θα αξιοποιήσει την πρόοδο, τις εκροές, τα αποτελέσματα και τα διδάγματα των δράσεων της περιόδου 2014-2020 και θα δράσει υπό το πρίσμα της νέας – αναθεωρημένης εθνικής στρατηγικής.

Η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ενσωμάτωσης (ΕΣΚΕ) Ρομά 2021 – 2030 ενσωματώνει τις κατευθύνσεις, προτεραιότητες και στόχους που έχουν τεθεί για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στο Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Πλαίσιο ως το 2030, στη Σύσταση της 12ης Μαρτίου 2021, καθώς και στις αρχές και στόχους του Σχεδίου Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) πυλώνες:

- I. «Πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά»
- II. «Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά»
- III. «Πρόληψη και καταπολέμηση των στερεοτύπων και των διακρίσεων σε βάρος των Ρομά»
- IV. «Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή»

Το Πρόγραμμα ΚΜ 2021-27 θα συμβάλει στην υλοποίηση της ΕΣΚΕ 2021-30 για την ενσωμάτωση των Ρομά υποστηρίζοντας, όπως ορίζεται, κυρίως μέτρα ενεργητικής ένταξης Ρομά / ευάλωτων ομάδων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο με έμφαση στην προώθηση της απασχόλησης και στη συνολική ενσωμάτωσή και ενεργή ένταξη της πληθυσμιακής αυτής ομάδας . Οι προτεινόμενες δράσεις διαχωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: α) μέτρα με αποδέκτες αποκλειστικά Ρομά β) μέτρα με αποδέκτες τον γενικό πληθυσμό συμπεριλαμβανομένων Ρομά και γ) μέτρα με αποδέκτες Ρομά και Ευπαθείς Ομάδες. Στο πλαίσιο του ΕΣ4.10 το Πρόγραμμα θα υλοποιήσει δράσεις που αναφέρονται κυρίως στην πρώτη κατηγορία. Δράσεις που αφορούν τις κατηγορίες β και γ θα υλοποιηθούν κατά περίπτωση από τους λοιπούς σχετικούς ειδικούς στόχους της Προτεραιότητας 4B (κυρίως ΕΣ 4.11, 4.6 και 4.3). Οι δράσεις θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά της αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού.

Ενδεικτικές δράσεις

- Υποστήριξη των Ρομά για βελτίωση συνθηκών διαβίωσης (Ομάδες διαχείρισης χώρων μετεγκατάστασης και βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης)
- ΝΕΕ, ΝΘΕ και παρεμφερείς δράσεις για απασχόληση και αυτοαπασχόληση εστιασμένες σε Ρομά
- Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού
- Capacity building για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη για Ρομά

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών Ρομά στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό Ρομά θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας επεξεργάζεται ένα υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους Ρομά και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι δράσεις αναμένεται να αυξήσουν την ενσωμάτωση των Ρομά, στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής ζωής και να περιορίσουν την πρόωρη σχολική εγκατάλειψη των παιδιών Ρομά. Οι παραπάνω ενδεικτικές δράσεις θα συμβάλουν ανάλογα στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ρομά

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	486,00
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες	EECO18	Αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή	οντότητες	1,00	2,00

			περιφέρειες		δημόσιων υπηρεσιών			
--	--	--	-------------	--	--------------------	--	--	--

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2020	109,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR794	Ωφελούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης	Αριθμός ατόμων	0,00	2020	600,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	3.995.000,00
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	155. Στήριξη στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά	255.000,00
04B	ESO4.10	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.250.000,00
04B	ESO4.10	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.250.000,00
04B	ESO4.10	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	3.995.000,00
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	255.000,00
04B	ESO4.10	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.250.000,00
04B	ESO4.10	Σύνολο			4.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Το 2018 υπήρξαν 178.792 ωφελούμενοι κοινωνικών δομών. Το 2021 υπήρχαν 81.203 ωφελούμενοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος. Ο αριθμός αυτός ενδέχεται να αυξηθεί μέσα από την επέκταση του συστήματος δομών που παρουσιάζει χωρικές ελλείψεις σε ορισμένους τομείς. Σύμφωνα με το EU SILC, το 2018 το 10,9% του πληθυσμού της ΠΚΜ ή 169.979 πολίτες δεν επισκέφτηκαν τον γιατρό, ενώ χρειάστηκε. Το σύστημα Δημόσιας Υγείας που βασίζεται ακόμα σε μεγάλο ποσοστό στην πρόσβαση στα νοσοκομεία, παρουσιάζει ανεπάρκεια στην εξυπηρέτηση της ζήτησης σε θέματα τακτικών ελέγχων και μακροχρόνιας θεραπείας. Οι δομές ΠΦΥ, όπως και η θεσμοθέτηση του οικογενειακού ιατρού είναι πρόσφατες. Ζήτημα τους είναι η κάλυψη του αναγκαίου προσωπικού. Την περίοδο της COVID-19 το Σύστημα Υγείας δέχθηκε επιπλέον πρωτόγνωρες πιέσεις, οι οποίες αντιμετωπίστηκαν μέσα και από την στήριξη του ΕΠ ΠΚΜ 2014-2020.

Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες έχουν συνδεθεί με ποικίλα προβλήματα σωματικής και ψυχικής υγείας ειδικά με την κατάθλιψη. Η οικονομική κρίση και η πανδημία φαίνεται επηρεάζουν σαφώς τα περιστατικά έμφυλης βίας και τον αριθμό των ατόμων με εξαρτήσεις. Η οικονομική κρίση και η πανδημία φαίνεται επηρεάζουν σαφώς τα περιστατικά έμφυλης βίας και τον αριθμό των ατόμων με εξαρτήσεις.

Σημειώνεται ότι το 22,3% του πληθυσμού της Περιφέρειας, ηλικίας >16 ετών, αντιμετωπίζει περιορισμούς ή δυσκολίες στις καθημερινές δραστηριότητες λόγω μακροχρόνιου προβλήματος υγείας. 135.974 άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρή αναπηρία (8,6%) και 215.323 άτομα μέτριους περιορισμούς (13,7%). Το 37,3 % των ατόμων με σοβαρή αναπηρία και το 32 % των ατόμων με μέτρια αναπηρία, ηλικίας >16 ετών, βρίσκονται στο φάσμα της φτώχειας ή/και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Δημογραφικά η ΠΚΜ αντιμετωπίζει πρόβλημα γήρανσης ($\Delta\Gamma >120$) με αντίκτυπο στις ανάγκες του συστήματος υγείας, την απασχόληση και την παροχή υπηρεσιών προς τον γερασμένο πληθυσμό. Η γήρανση του πληθυσμού θα αυξηθεί την επόμενη δεκαετία.

Ανάδραση Στρατηγικής

Το Πρόγραμμα ΚΜ 2021-2027 θα υποστηρίξει πολύπλευρα τις ανάγκες παροχής κοινωνικών και υγειονομικών υπηρεσιών χωρίς αποκλεισμούς με στόχο την κάλυψη των αναγκών ευάλωτων και ειδικών ομάδων πληθυσμού. Θα υλοποιήσει συνεχιζόμενες και νέες παρεμβάσεις που στοχεύουν στις ειδικές περιφερειακές ανάγκες, υπό το πλαίσιο της ΕΣΚΕ, του Εθν. Πλαισίου Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

«Στο πλαίσιο του πιλοτικού έργου με τίτλο «Child Guarantee III» της UNICEF αναπτύσσεται σύστημα εργαλείων, μεθοδολογίας και διαδικασιών λειτουργίας πλάνων αποϊδρυματοποίησης των υπηρεσιών κλειστών ιδρυμάτων. Το έργο περιλαμβάνει αξιολόγηση επαγγελματιών, προσωπικής κατάστασης παιδιών αλλά και των ιδρυμάτων προκειμένου να επιτευχθεί μετασχηματισμός σε υπηρεσίες υποστήριξης παιδιών /οικογενειών σε επίπεδο κοινότητας. Με την ολοκλήρωση αυτού του πιλοτικού έργου και σύμφωνα με τον χρονοδιάγραμμα των επιμέρους ενεργειών του, το περιεχόμενο του προγράμματος θα εμπλουτισθεί με σχετικές δράσεις και μέτρα για την περιφέρεια για την ενεργοποίηση των σχεδίων μετάβασης από τις δομές παιδικής προστασίας σε υπηρεσίες σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Μέχρι τα μέσα του 2023, το Υπουργείο Εργασίας θα δώσει πρόσθετες σχετικές κατευθύνσεις στις Περιφέρειες με τελικό στόχο το κλείσιμο όλων των ιδρυμάτων φιλοξενίας παιδιών μέχρι το 2030 (σύμφωνα με τον εθνικό στόχο που έχει τεθεί στο Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά)».

Ενδεικτικές Δράσεις:

- Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών 1
- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης 2
- Ανάπτυξη υπηρεσιών αγωγής υγείας και κοινωνικής πρόνοιας («Κλικ Ζωής»)
- Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ) 3
- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών
- Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης
- Παροχή υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας ηλικιωμένων σε επίπεδο τοπικής κοινότητας
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) 1
- Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ) 1
- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)

- Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εξάρτησης (Αλκοόλ, Ναρκωτικές ουσίες, κλπ.)
- Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας 4
- Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας 5
- Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή
- Δομές ημιαυτόνομης διαβίωσης Εφήβων (ΣΗΔ Εφήβων)
- Υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού
- Προσωπικός βοηθός ατόμων με αναπηρία 6
- Υλοποίηση σχεδίων του μετασχηματισμού των υπηρεσιών για την αποϊδρυματοποίηση παιδιών

1 Η συγχρηματοδότηση των δομών εστιάζει και στοχεύει στην εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελουμένων, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους και συνάδει με τις πολιτικές της αποϊδρυματοποίησης, της ενεργού διαβίωσης στη κοινότητα, αλλά και της πολιτικής για την μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας. Το 2024, η συγχρηματοδότηση των δομών (ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Δομές Κακοποιημένων Γυναικών) θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ παράλληλα με ένα σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

2 Για τη δράση «Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης» θα διατεθούν συνολικά, κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 έως 500 εκ. ευρώ ΔΔ από τα δεκατρία Περιφερειακά Προγράμματα, σε τρεις κύκλους υλοποίησης, 2022-2023, 2023-2024 και 2024-2025. Η δράση θα υλοποιηθεί προσανατολισμένη στην Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» και την Αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση και του τρίτου κύκλου, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους

3 Το 2024 θα επανεξεταστεί η λειτουργία και συγχρηματοδότηση των ΚΚ, υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ και για τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, το οποίο δύναται να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες (π.χ. δομές φτώχειας, υπηρεσίες παιδικής προστασίας, κλπ). Το σχέδιο θα στηριχθεί σε σχετική μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των κοινωνικών δομών (ΚΚ και Δομές αντιμετώπισης της φτώχειας), και την εξέταση περαιτέρω ανάπτυξης δικτύου κοινωνικών δομών σε επίπεδο κοινότητας βάσει νέου σχεδιασμού. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία και με την Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ). Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025

4 Το Πρόγραμμα ΚΜ 2021-27 θα χρηματοδοτήσει τη λειτουργία των 24 υφιστάμενων ΤΟΜΥ ως τις 31.12.2024 και θα συνεχίσει την υποστήριξη σε 4 από

αυτές ως τις 31.12.2025. Επίσης θα υποστηρίξει τα πέντε (5) πρώτα έτη της λειτουργίας των νέων TOMY. Κατόπιν συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το ποσοστό συγχρηματοδότησης για τις νέες TOMY θα ανέρχεται σε 50%. Θα υποστηρίξει επίσης, για πέντε (5) έτη, τη λειτουργία Κινητών Ομάδων Υγείας (KOMY), οι οποίες απευθύνονται σε πληθυσμούς εξ'ορισμού ευάλωτων ομάδων και, επομένως, το ποσοστό κοινοτικής συνδρομής της δράσης είναι αυτό της Προτεραιότητας 4B του Προγράμματος και δεν υπόκειται σε μείωση

5 Νέες δράσεις / δομές στο πεδίο της ΨΥ και των εξαρτήσεων θα προγραμματιστούν για ένα διάστημα μέχρι τρία (3) και μέχρι πέντε (5) έτη συγχρηματοδοτούμενης λειτουργίας αντίστοιχα.

6 Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA). Στο πλαίσιο της δράσης θα υποστηριχθούν και επιπλέον ωφελούμενα άτομα, πέραν αυτών της πιλοτικής εφαρμογής του TAA, με στόχο την υποστήριξη 1.000 νέων ατόμων σε όλα τα ΠΕΠ. Στην αναθεώρηση των Προγραμμάτων, όταν θα υπάρχουν διαθέσιμα data, θα συμπεριληφθούν και δείκτες για τη συγκεκριμένη δράση.

Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, τα Υπουργεία Εργασίας και Υγείας θα αναπτύξουν εξειδικευμένες στρατηγικές για την μακροχρόνια φροντίδα των ηλικιωμένων. Το Υπουργείο Εργασίας θα αναπτύξει σχετική Στρατηγική και θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Όταν οι στρατηγικές και οι πιλοτικές παρεμβάσεις ολοκληρωθούν, τότε μπορούν να εξειδικευθούν για τα περιφερειακά προγράμματα παρεμβάσεις μακροχρόνιας φροντίδας στους τομείς κοινωνικής προστασίας και υγείας, οι οποίες θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και στην ενεργό και υγιή γήρανση. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο:

Θα υλοποιηθεί ένα ευρύ φάσμα δράσεων που συνολικά θα ενισχύσει την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας και περίθαλψης του γενικού, άλλα και ειδικών ομάδων πληθυσμού με αντίκτυπο στη βελτίωση συνολικά του επιπέδου διαβίωσης στην Περιφέρεια.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Άτομα με αναπηρία, γυναίκες θύματα βίας, παιδιά σε κίνδυνο, ευάλωτα παιδιά και παιδιά σε ανάγκη, ηλικιωμένοι που δεν μπορούν να αυτοσυντηρηθούν, ασθενείς με χρόνιες παθήσεις, άτομα με προβλήματα εξαρτήσεων, άτομα με ψυχικές ασθένειες

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη των παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	22.300,00	33.450,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	89,00	89,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων	30,00	30,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	0,00	2,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	Αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων	0,00	41,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής	Αριθμός ατόμων	24.372,00	2021	41.800,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	

					απασχόλησης						
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	113.435,00	2020	121.910,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	84.242,00	2020	103.720,00	ΗΔΙΚΑ/Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	Αριθμός επωφελουμένων των νέων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	8,00	2021	8,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	Αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών/φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	0,00	ΗΔΙΚΑ / ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	88.866.750,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	27.920.000,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	39.197.750,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	34.000.000,00
04B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.785.000,00

04B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	162. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία	7.845.449,00
04B	ESO4.11	Σύνολο			199.614.949,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	199.614.949,00
04B	ESO4.11	Σύνολο			199.614.949,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	199.614.949,00
04B	ESO4.11	Σύνολο			199.614.949,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	68.956.250,00
04B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	90.762.199,00
04B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	39.896.500,00
04B	ESO4.11	Σύνολο			199.614.949,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.11	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	199.614.949,00
04B	ESO4.11	Σύνολο			199.614.949,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Το ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στην ΠΚΜ είναι 21,7% (Ελλάδα 17,7%). Σε εθνικό επίπεδο ο κίνδυνος φτώχειας είναι σημαντικά μεγαλύτερος στους ανέργους και ανέρχεται σε 45,2%, παρουσιάζοντας σημαντική διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών (51,7% και 39,4% αντίστοιχα), στις μονογονεϊκές οικογένειες (25,6%) και στα ΑμΕΑ (37,3%, ΕΣΑΜΕΑ 2019). Επίσης, ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικός αποκλεισμός είναι υψηλότερος στην περίπτωση των ατόμων ηλικίας 18-64 ετών (31,9%). Από τη μελέτη των δεικτών για τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού της Χώρας (ΕΛΣΤΑΤ, 2021) προκύπτει ότι η στέρηση βασικών αγαθών και υπηρεσιών, δεν αφορά μόνο τον φτωχό πληθυσμό, αλλά και μέρος του μη φτωχού πληθυσμού. Στο σύνολο του πληθυσμού το 50,4% δηλώνει αδυναμία κάλυψης εκτάκτων αναγκών (96,6% φτωχών – 49,5% μη φτωχών νοικοκυριών) ενώ το 53,5% αδυνατεί στην πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών (89,0% φτωχών – 45,9% μη φτωχών νοικοκυριών).

Με βάση τα φορολογικά στοιχεία που συλλέγει η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) μέσω των φορολογικών δηλώσεων, τα εισοδήματα των Ελλήνων ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και επαγγέλματος, γνώρισαν σημαντική συρρίκνωση κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Συγκεκριμένα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρατηρείται μείωση στα δηλωθέντα εισοδήματα, ήτοι από 14,1 δις € το 2008 σε 11,3 δις € το 2017 και συνολική μείωση στο μέσο ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από 14.838 € το 2008 σε 10.357 € το 2017 (ποσοστό -30,2%).

Ειδικότερα, στους σχετικούς δείκτες στην Κεντρική Μακεδονία το 2018 (ΠΕΣΚΕ, 2020) το 24,8% των κατοίκων βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας, το 30,4% σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, το 16,5% με σοβαρές υλικές στερήσεις και το 14,3% σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας.

Στην ΠΚΜ λειτουργούν δύο δομές αστέγων (Κέντρο Ημέρας και Υπνωτήριο) στη Θεσσαλονίκη. Το υπνωτήριο με δυναμικότητα 70 ατόμων εξυπηρέτησε το 2020 164 άτομα, ενώ το Κέντρο Ημέρας 2.003 άτομα με 37.450 επισκέψεις (Παρατηρητήριο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης Θεσσαλονίκης 2021).

Ανάδραση Στρατηγικής

Στο πλαίσιο αυτό, το Πρόγραμμα ΠΚΜ 2021-2027 θα χρηματοδοτήσει δράσεις όπως, ενδεικτικά, οι εξής:

- Δομές Αστεγών. Υπνωτήρια, Ανοικτά Κέντρων Ημέρας Αστεγών, Ξενώνες Μεταβατικής Φιλοξενίας

- Δράσεις στεγαστικής συνδρομής για άτομα/οικογένειες που βρίσκονται σε αστεγία ή κίνδυνο αστεγίας
- Ολοκληρωμένα Σχέδια Τοπικών Δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας (Παιδιά ΕΚΟ, Ρομά, οικογένειες κάτω από το όριο της φτώχειας/επαπειλούμενες από φτώχεια με παιδιά έως 17 ετών) τα οποία θα αναπτυχθούν σε συνέργεια με άλλες δράσεις του Προγράμματος για ευπαθείς ομάδες (ΕΣ 4.6, 4.9 και 4.10) ή γενικές ομάδες πληθυσμού (4.1, 4.11).

Τα Ολοκληρωμένα Σχέδια Τοπικών Δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας θα περιλαμβάνουν δράσεις ενίσχυσης των ωφελούμενων για τη μείωση της παιδικής φτώχειας και την κοινωνική προστασία των ομάδων στόχου και την βελτίωση της πρόσβασης σε:

- προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα
- σε εκπαίδευση και σχολικές δραστηριότητες
- σε υγειονομική περίθαλψη
- σε υγιεινή διατροφή
- σε στέγαση

Οι δράσεις σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030.

Ενδεικτικές δράσεις

Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Εργασίας και θα καλύπτουν ενδεικτικά:

1. Δράσεις για τη συμμετοχή παιδιών από μειονεκτούσες ομάδες στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
2. Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές
3. Ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή).

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες»

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Οι προτεινόμενες δράσεις θα συμβάλουν στην βελτίωση της ένταξης άλλα και την καλύτερη προστασία της υγείας και της διαβίωσης ατόμων που πλήττονται από ακραία φτώχεια και βρίσκονται σε κατάσταση αστεγίας ή σε κίνδυνο αστεγίας, παρέχοντας ένα πλέγμα κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης άμεσων αναγκών. Οι περιγραφόμενες κατηγορίες πράξεων θα συμβάλουν ανάλογα στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Νοικοκυριά στο φάσμα της αστεγίας και της στέρησης βασικών αγαθών, άστεγοι
Νοικοκυριά στο φάσμα της αστεγίας και της στέρησης βασικών αγαθών, άστεγοι, παιδιά σε κίνδυνο φτώχειας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν ανεξαρτήτως εδαφικών στρατηγικών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση. Δεν εντοπίζονται άμεσες συνέργειες με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
04B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO802	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός δομών	2,00	2,00
04B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός φορέων	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

04B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR802	Αριθμός ωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός ατόμων	2.620,00	2020	2.700,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
04B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	274,00	Δικαιούχοι-Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	4.335.000,00
04B	ESO4.12	Σύνολο			4.335.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.335.000,00
04B	ESO4.12	Σύνολο			4.335.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.335.000,00
04B	ESO4.12	Σύνολο			4.335.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.12	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	1.360.000,00
04B	ESO4.12	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	2.975.000,00
04B	ESO4.12	Σύνολο			4.335.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
04B	ESO4.12	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.335.000,00
04B	ESO4.12	Σύνολο			4.335.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 05. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Η ΠΚΜ εμφανίζει υψηλή πολικότητα πληθυσμού και οικονομικής δραστηριότητας. Στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης συγκεντρώνεται το 59% του πληθυσμού της Περιφέρειας, 64% του ΑΕΠ (69% του δευτερογενούς τομέα), 75% της χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας, 81% των επαγγελματικών – επιστημονικών – τεχνικών – διοικητικών δραστηριοτήτων. Οι άλλες Π.Ε. παράγουν 3,5 έως 7% του συνολικού ΑΕΠ η καθεμία. Αντιστάθηκαν καλύτερα στην κρίση: υπέστησαν μιν σημαντική μείωση το 2009-19, μικρότερη όμως αυτής στη Θεσσαλονίκη (-29%). Η ΠΚΜ χαρακτηρίζεται επίσης από υψηλή αστικότητα (62%) του πληθυσμού της. Το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ) συγκεντρώνει 36% του πληθυσμού και η Λειτουργική Μητροπολιτική Περιοχή (ΛΜΠ) Θεσσαλονίκης (όπως ορίζεται στο ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας) συγκεντρώνει το 46% του πληθυσμού της Περιφέρειας ή το 49% σύμφωνα με τον ορισμό της Functional Urban Area κατά ΟΟΣΑ και ΕΕ). Το σύστημα μεταφορών στο σύνολο της παραπάνω περιοχής βασίζεται στις ΙΧ οδικές μεταφορές είναι κορεσμένο και προκαλεί σημαντικές περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Στην διευρυμένη ΛΜΠ με το ΠΣ Θεσσαλονίκης, τους προαστιακούς οικισμούς και το χώρο εξάπλωσης παραγωγικών δραστηριοτήτων παρατηρούνται σημαντικές ανισότητες, συγκεντρώνεται το κύριο μέρος ευπαθών και ευάλωτων ομάδων, παρατηρούνται προβλήματα αποκλεισμού, ρύπανσης και τρωτότητας στις επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής, έλλειψη πράσινων υποδομών, κυκλοφοριακή συμφόρηση, άναρχη διάχυση του δομημένου χώρου. Τα προβλήματα έχουν επίπτωση στη δυναμικότητα και ικανότητα των υποδομών, συνεπάγονται συνεχώς αυξανόμενες επενδυτικές ανάγκες και, επιπλέον, παρεμποδίζουν την άσκηση κινητήριου ρόλου της μητρόπολης για την ανάπτυξη της Περιφέρειας, την εξισορρόπηση του αστικού δικτύου της και την ανάκτηση μια σημαίνουσας επωφελούς για όλη την Περιφέρεια διεθνούς θέσης στο πλαίσιο της οικονομίας των νοτίων Βαλκανίων.

Προκύπτει επομένως η ανάγκη για ενίσχυση του αστικού συστήματος της ΚΜ συνολικά και της ΛΜΠ Θεσσαλονίκης ειδικότερα, για να αντιστραφούν οι τάσεις υποβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος και απαξίωσης της λειτουργικότητας τους ως τόπων απασχόλησης, διαβίωσης και παραγωγής.

Η Περιφέρεια διαθέτει επίσης 2 αστικά κέντρα με πληθυσμό > 50.000 κατοίκων, (πόλεις Σερρών και Κατερίνης). Αυτές χαρακτηρίζονται από κοινωνικές και

δημογραφικές προκλήσεις (ανεργία, γήρανση και χαμηλό βαθμό αντικατάστασης). Οι οικονομίες τους στηρίζονται κυρίως στην τοπική παραγωγή του αγροδιατροφικού τομέα και τις δραστηριότητες της αλυσίδας αξίας του. Ως εκ τούτου η αναπτυξιακή πορεία τους καθορίζεται σε σημαντικό βαθμό από τις εξελίξεις και τις διακυμάνσεις του τομέα αυτού. Παράλληλα, ως παλαιά αστικά κέντρα, οι κεντρικές τους περιοχές αντιμετωπίζουν οξυμένα κυκλοφοριακά προβλήματα (συμφόρηση, θόρυβο, ρύπανση, κακή πεζή προσβασιμότητα), έλλειψη πράσινων υποδομών και ανεπάρκεια πολεοδομικού σχεδιασμού.

Ανάδραση Στρατηγικής

Οι αστικές ΟΧΕ για ΒΑΑ θα υλοποιηθούν στην ΛΜΠ Θεσσαλονίκης (όπως ορίζεται με τα κριτήρια του Περιφερειακού Χωροταξικού και του ΟΟΣΑ/ΕΕ και είναι υπό εξειδίκευση βάσει ειδικής εμπειρογνομosύνης για να αντιμετωπιστεί το rural-urban divide) και στις πόλεις με αστικό πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων (Σέρρες και Κατερίνη).

Α) Θεσσαλονίκη:

Η Στρατηγική θα επικαιροποιηθεί και θα περιλάβει το σύνολο της ΛΜΠ. Η αναθεώρηση θα γίνει σε συνάφεια με επιλογές ΠεΠ 2021-27 και με συμπερίληψη έργων και δράσεων χωροταξικής ρύθμισης, εξυγίανσης της παραγωγικής εγκατάστασης, προστασίας, ανάδειξης και προβολής πολιτισμού, της δημιουργικής βιομηχανίας και του τουρισμού, ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής, ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την μείωση τον ανθρακικού αποτυπώματος της πόλης, ορισμένα από τα οποία προωθούνται στο πλαίσιο Ειδικών Χωρικών Σχεδίων και Μεγάλων Έργων αξιοποίησης δημόσιας περιουσίας Στο πλαίσιο της θα ενσωματωθούν προβλέψεις εγκεκριμένων ΣΒΑΚ ειδικά για ενίσχυση της μικρο-κινητικότητας και πολυτροπικότητας (ενόψει έναρξης και συμπληρωματικά της λειτουργίας του Μετρό) αλλά και βελτίωσης αστικών οδικών αξόνων με έντονα προβλήματα συμφόρησης ή ασφάλειας και θα ενσωματωθεί η αρχή της *Διαμόρφωσης πιο όμορφων, βιώσιμων και συμπεριληπτικών μορφών συμβίωσης* (New European Bauhaus). Βαρύτητα θα δοθεί στην ενεργοποίηση μέτρων υποστήριξης της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης που έχουν πληγεί από τις επιπτώσεις της πανδημίας, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και θα αναπτυχθούν συνέργειες με δράσεις του ΕΚΤ+.

Η επικαιροποίηση της στρατηγικής γίνεται στη βάση του Οράματος που καθορίστηκε το 2016 και αναφέρεται σε μια «Θεσσαλονίκη ανταγωνιστική και καινοτόμα, συνεκτική, βιώσιμη και ισόρροπη, πράσινη και ανθεκτική».

Επίσης, στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.1 υπάρχει ισχυρή δέσμευση για την πραγματοποίηση παρεμβάσεων που συμβάλουν στην θεματική συγκέντρωση για τα κλίμα (πεδία παρέμβασης 077, 081, 082 και 083).

Σε ότι αφορά το σύστημα μητροπολιτικής διακυβέρνησης, θα συνεχιστεί η ενδυνάμωση του. Η διακυβέρνηση θα βασιστεί στην Αστική Αρχή που δημιουργήθηκε για την Στρατηγική ΒΑΑ 2014-2020 και η οποία περιλαμβάνει:

- ένα πολιτικό όργανο με συμμετοχή της Τ.Α. Α' και Β' Βαθμού, το οποίο θα διευρυνθεί στα όρια της νέας περιοχής
- ένα συντονιστικό / διαχειριστικό όργανο που λειτουργεί υπό την Μ.Ε.Θ.
- τους φορείς υλοποίησης.

Με βάση και την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την περίοδο 2014-2020 θα προωθηθεί περαιτέρω ο συντονισμός Δήμων σε προγραμματικό και επιχειρησιακό επίπεδο, η συμμετοχικότητα φορέων, εταιρών και της κοινωνίας των πολιτών, και η λειτουργία δομών παρακολούθησης και αξιολόγησης για να υποστηριχθεί τεχνικά η ενιαία μητροπολιτική διακυβέρνηση.

Τέλος, σε σύνδεση με την EUSAIR και την νέα προσέγγιση για βιώσιμη γαλάζια ανάπτυξη στην ΕΕ (COM 240/17.05.2021) θα ενσωματωθούν ενέργειες συντονισμού, προετοιμασίας και ωρίμανσης μιας Ολοκληρωμένης Στρατηγικής για την Γαλάζια Ανάπτυξη του Θερμαϊκού Κόλπου προκειμένου η πόλη να αξιοποιήσει οργανωμένα και αποτελεσματικότητα την σημαντική αυτή προοπτική.

Β) Πόλεις > 50.000 κατοίκων (Σέρρες, Κατερίνη):

Θα επικαιροποιηθούν/ενισχυθούν οι Στρατηγικές ΒΑΑ στα χωρικά όρια εφαρμογής των ΔΚ των Σερρών και Κατερίνης. Τα σχέδια αυτά θα στοχεύσουν στην διαμόρφωση πιο όμορφων, βιώσιμων και συμπεριληπτικών μορφών συμβίωσης (New European Bauhaus) για την επίλυση των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών προβλημάτων τους. Τα Σχέδια ΒΑΑ θα επικεντρωθούν σε παρεμβάσεις ανάπλασης του αστικού χώρου, έργα ενίσχυσης της Βιώσιμης Κινητικότητας (στο πλαίσιο εγκεκριμένων ΣΒΑΚ) καθώς και συμπληρωματικές δράσεις που αντιστοιχούν στα λοιπά πεδία παρέμβασης των ΣΠ2 και 4 (ΕΤΠΑ).

Οι στρατηγικές (περίπτωση Α και Β) δύναται να συνεχιστούν μετά από την κατάλληλη επικαιροποίησή τους και εφόσον αξιολογηθούν θετικά από την ΕΥΔ. Η έγκριση των στρατηγικών αυτών θα γίνει το αργότερο σε 18 μήνες μετά την έγκριση του προγράμματος. Η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών και την επίσπευση των διαδικασιών υλοποίησης. Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των ΟΧΕ-ΒΑΑ, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «αδιοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους.

Οι Αστικές/τοπικές Αρχές είναι υπεύθυνες για την κατάρτιση και την εφαρμογή των χωρικών στρατηγικών, ενώ θα συμμετέχουν στην επιλογή των πράξεων που θα στηριχθούν από τις χωρικές στρατηγικές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29 του ΚΚΔ.

Τα έργα ενεργειακής ανακαίνισης θα είναι κατ' αποκλειστικότητα με αναβάθμιση τουλάχιστον 3 ενεργειακές κλάσεις κατά ΚΕΝΑΚ και με τουλάχιστον 30% μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκ των προτέρων εκπομπές. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Παράλληλα, οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές, τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος, που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας κι εκπαίδευσης, κλπ).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον ΕΣ

Βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης στα αστικά κέντρα.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Αστικές Αρχές, κάτοικοι περιοχών που καλύπτονται από στρατηγικές ΒΑΑ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα θα υλοποιηθούν σε περιοχές εφαρμογής Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης ή Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να αποτιμάται η συνεισφορά των δράσεων στο πλαίσιο υλοποίησης της κάθε στρατηγικής.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Ο Αξονας ευθυγραμμίζεται και συνεισφέρει στους Πυλώνες: 1 (Μπλε Ανάπτυξη) και 4 (Βιώσιμος Τουρισμός). Ειδικότερα το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

- BOLSTERING CAPACITY BUILDING AND EFFICIENT COORDINATION OF PLANNING AND LOCAL DEVELOPMENT ACTIVITIES FOR IMPROVING MARINE AND MARITIME GOVERNANCE AND BLUE GROWTH SERVICES
- DEVELOPMENT OF THE NETWORK OF SUSTAINABLE TOURISM BUSINESSES AND CLUSTERS GREEN MAPPING FOR THE AI REGION - SUPPORTING DEVELOPMENT AND MARKET ACCESS FOR RESPONSIBLE AND SUSTAINABLE TOURISM DESTINATIONS AND MICRO/SME OPERATIONS IN THE EUSAIR REGION

Οι δράσεις μπορεί να έχουν συνέργειες με έργα των προγραμμάτων ΕΕΣ που μετέχει η Περιφέρεια. Σε διασυνοριακό επίπεδο συνέργειες μπορούν να αναπτυχθούν με:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία Βόρειας Μακεδονίας 2021-27»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2021-2027».

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	5,00	39,20
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO57	Ικανότητα φιλικού προς το περιβάλλον τροχαίου υλικού μαζικών δημόσιων συγκοινωνιών	επιβάτες	0,00	450,00
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	3,00	29,00
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR62	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών	χρήστες/έτος	0,00	2021	246.375,00	Αστικές Αρχές	
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2021	900.000,00	Αστικές Αρχές	
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει	άτομα	0,00	2021	760.000,00	Αστικές Αρχές	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές					Αρχές	
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR259	Πληθυσμός που καλύπτεται από Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης	Άτομα	0,00	2021	950.000,00	Αστικές Αρχές	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	39.000.000,00
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	081. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές	8.000.000,00
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	20.000.000,00
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	8.500.000,00
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	113.024.258,00
05	RSO5.1	Σύνολο			188.524.258,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	188.524.258,00
05	RSO5.1	Σύνολο			188.524.258,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομοπόλεις και προάστια	23.500.000,00
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. ΟΕΕ — Λειτουργικές αστικές περιοχές	165.024.258,00
05	RSO5.1	Σύνολο			188.524.258,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	188.524.258,00
05	RSO5.1	Σύνολο			188.524.258,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναπτυξιακές Ανάγκες

Ο μη αστικός χώρος της Περιφέρειας περιλαμβάνει χωρικές ενότητες που αντιμετωπίζουν διαφοροποιημένες προκλήσεις όσον αφορά το εισόδημα, την έκθεση στον κίνδυνο φτώχειας, τη δημογραφική γήρανση και εξάρτηση, τη σύνθεση των τομέων και κλάδων της οικονομίας, την κατάσταση των υποδομών, ενδεχόμενες δια-περιφερειακές και δια-συνοριακές επιρροές, και οι οποίες αναγνωρίζονται στο ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας ως 12 διακριτές αναπτυξιακές ενότητες. Σε μια γενική θεώρηση εντοπίζονται καταρχάς 5 Εσωτερικές Ορεινές - ημιορεινές ενότητες όπου οι προκλήσεις είναι η σταδιακή εγκατάλειψη, η γήρανση του πληθυσμού και η ανάγκη παραγωγικής αναδιάρθρωσης του πρωτογενούς τομέα. Εντοπίζονται επίσης 2 Παράκτιες ενότητες με κύριες προκλήσεις τις συγκρούσεις χρήσεων γης, τον κίνδυνο περιβαλλοντικής υποβάθμισης και εξάντλησης της φέρουσας ικανότητας, την ανάγκη προστασίας του φυσικού κεφαλαίου και των πόρων, τις ανάγκες σε πρόσθετες υποδομές που θα υποστηρίξουν ένα βιώσιμο και ανθεκτικό μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης. Τέλος, 5 Πεδινές – ημιορεινές ενότητες με κυρίαρχη χρήση την αγροτική και με ευρύ δίκτυο αστικών και ημι-αστικών κέντρων, αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως τους θύλακες χαμηλού εισοδήματος ή/και γήρανσης, τα προβλήματα διαθεσιμότητας φυσικών πόρων και ποιότητας περιβάλλοντος, τη μείωση του εισοδήματος σε άλλοτε ανεπτυγμένες βιομηχανικές περιοχές, την εξάρτηση του αγροτικού τομέα από τις ενισχύσεις. Η ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση και η αντιμετώπιση της ανεργίας είναι οριζόντιες προκλήσεις σε όλες.

Οι οριζόντιες προκλήσεις θα αντιμετωπιστούν κατά περίπτωση με αξιοποίηση όλων των σχετικών μέσων που παρέχονται από το ΕΠ για όλους τους ΣΠ και ιδιαίτερες χωρικά εντάσεις των προβλημάτων θα αντιμετωπιστούν με την προτεραιοποίηση των οριζόντιων παρεμβάσεων.

Παράλληλα όμως, στη συνολική έκταση τους ή σε μέρος ορισμένων από αυτές τις ενότητες, εντοπίζονται ειδικές περιοχές όπου μια αυξημένη διαθεσιμότητα πλουτοπαραγωγικών πόρων και ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών (κυρίως πολιτιστικών, περιβαλλοντικών, τοπικής παραγωγής και βιώσιμης τουριστικής ικανότητας) δίνει τη δυνατότητα για μια χωρικά ολοκληρωμένη παρέμβαση κατά τρόπον ώστε να δημιουργούνται αναπτυξιακά οφέλη οπωσδήποτε τοπικά για κάθε περιοχή αλλά και συνολικά για την Περιφέρεια, η οποία θα επωφεληθεί από τη διαμόρφωση πόλων με θεματική ή/ και χωρική συνέχεια που θα ενισχύουν τη διεθνή εμβέλεια της Περιφέρειας μέσω συνεργειών διεθνούς εμβέλειας οικολογικού και πολιτιστικού αποθέματος, πρακτικών βιώσιμου τουρισμού, αξιόλογων παραδοσιακών δραστηριοτήτων και τοπικής μικρο-επιχειρηματικότητας. Τέτοιοι πόλοι θα μπορούν να αξιοποιηθούν σε επόμενο στάδιο για τη διάχυση στην Περιφέρεια του υποδείγματος «βιώσιμος, ποιοτικός τουρισμός», το οποίο θα έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη σε όλους τους συνδεδεμένους κλάδους (αγροδιατροφή, μεταποίηση, υπηρεσίες προς επιχειρήσεις, ψηφιοποίηση – ΤΠΕ – στοχευμένη μικρο-έρευνα / καινοτομία,

λιανικό εμπόριο, τοπικές μεταφορές, κ.λπ.).

Η Περιφέρεια, με την αυξημένη αλλά μονοσήμαντη τουριστική κίνηση που προσελκύει, έχει ανάγκη από ολοκληρωμένη τουριστική – πολιτιστική ανάπτυξη που δίνει την δυνατότητα δημιουργίας προστιθέμενης αξίας στο τουριστικό προϊόν αλλά και προοπτική δημιουργίας νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας και αύξησης των εισοδημάτων.

Ανάδραση Στρατηγικής, Ενδεικτικοί τύποι Δράσεων

Στην περίοδο 2014-20 δεν υλοποιήθηκαν στην Κ. Μακεδονία μη αστικές ΟΧΕ και η στήριξη της τοπικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης προήλθε από τα προγράμματα CLLD του ΠΑΑ και συμπληρωματικές δράσεις ΕΚΤ από το ΕΠ. Με δεδομένη όμως τη στρατηγική, κανονιστική και χρηματοδοτική έμφαση στον ΣΠ 5 στη νέα περίοδο, κρίνεται σκόπιμο το ΕΠ να υλοποιήσει χωρικές στρατηγικές (υπό μορφήν ΟΧΕ ή με άλλα κατάλληλα επιλέξιμα εργαλεία) σε εκείνες τις ενότητες όπου, αξιοποιώντας τους τοπικούς αλλά κρίσιμους για όλη την Περιφέρεια πόρους, αναμένεται βάσιμα να προκύψει αυξημένο και τοπικό και ευρύτερο περιφερειακό ή ακόμη και δια-περιφερειακό, αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 προσδιορίζει ως περιοχές για εφαρμογή Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων περιοχές με θεματική ή/ και χωρική συνέχεια, δυνατότητα αξιοποίησης πλουτοπαραγωγικών πόρων και ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών (πολιτιστικών, τοπικής παραγωγής και βιώσιμης τουριστικής δραστηριότητας) και με δυνατότητα συνέργειας με άλλα μέσα πολιτικής (π.χ. σε περιοχές Natura 2000). Ειδική μέριμνα επιβάλλεται να ληφθεί για αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και της κλιματικής αλλαγής και την αύξηση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας (Εδαφική Ατζέντα) ενώ οι στρατηγικές μπορούν να εντάσσονται και σε διαπεριφερειακές και διασυνοριακές συνεργασίες ή να είναι θεματικές.

Οι δύο ΟΧΕ θα υλοποιηθούν:

(α) Στη δυτική ορεινή-ημιορεινή ζώνη που ορίζει το Χωροταξικό της Περιφέρειας βάσει κοινών γεωγραφικών, κοινωνικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών συνθηκών και κοινών προκλήσεων και περιλαμβάνει περιοχές με κεντρικά-ομογενοποιητικά στοιχεία τις δυνατότητες στον τομέα του ορεινού-ημιορεινού τουρισμού με το δίκτυο αντίστοιχων εγκαταστάσεων-επιχειρήσεων-φορέων μαζί με το υπό διαμόρφωση δίκτυο αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων, και με πόλους έλξης διεθνούς εμβέλειας όπως Βεργίνα και Δίον αφενός και Όλυμπος (παγκόσμιο Απόθεμα Βιόσφαιρας - MAB - της UNESCO) αφετέρου. Το δίκτυο των αστικών και ημιαστικών οικισμών που υποστηρίζει τις δραστηριότητες στη ζώνη αυτή θα εξεταστεί επίσης με βάση και τις μελέτες οικισμών με ιδιαίτερους μορφολογικούς κανόνες του ΥΠΠΝ.

(β) Στην ομόλογη ανατολική ζώνη που ορίζει το Χωροταξικό κατά μήκος της ακτής του Στρυμονικού κόλπου, με αυξημένες επίσης δυνατότητες στον τομέα

του τουρισμού και με «αγκύρωση» στους δύο πολιτιστικούς πόρους διεθνούς εμβέλειας και πόλους έλξης της Αμφίπολης βόρεια (περιλαμβάνεται) και του Αγ. Όρους νότια (δεν περιλαμβάνεται).

Ειδική εμπειρογνωμοσύνη με ορίζοντα ολοκλήρωσης εντός του έτους θα οριστικοποιήσει τα εδαφικά όρια, τις κύριες δράσεις και το σύστημα διακυβέρνησης των δύο περιοχών.

Ήδη οι περιοχές αποτελούν κύριο στόχο του προγράμματος τουριστικής προβολής της ΠΚΜ και η αναπτυξιακή στόχευση σε αυτές θα συνεργεί με τη στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης.

Μέριμνα θα ληφθεί για τον διαχωρισμό / συνέργειες με όσες δράσεις CLLD θα αναληφθούν στις δύο περιοχές.

Τέλος, και αναφορικά με το σύστημα διακυβέρνησης

- η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησης των στρατηγικών και την επίσπευση των διαδικασιών υλοποίησης.
- Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης των OXE, OXE-BAA, θα υποστηρίζεται από μια συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της «διοκτησίας» των στρατηγικών από τους δικαιούχους (ΟΤΑ).

Οι τοπικές Αρχές είναι υπεύθυνες για την κατάρτιση και την εφαρμογή των χωρικών στρατηγικών, ενώ θα συμμετέχουν στην επιλογή των πράξεων που θα στηριχθούν από τις χωρικές στρατηγικές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 29 του ΚΚΔ.

Παράλληλα, οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές, τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος, που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας κι εκπαίδευσης, κλπ).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή δράσεων στον Ειδικό Στόχο

Προστασία του οικολογικού αποθέματος, ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης σε νέες ειδικές μορφές τουρισμού: (αρχαιολογικός, θρησκευτικός, περιπατητικός). Υποστήριξη βιώσιμων θέσεων εργασίας και ενίσχυση πλεονεκτημάτων / άμβλυνση μειονεκτημάτων που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα τουριστικών περιοχών.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Φορείς και σχήματα συνεργασίας ΟΤΑ, τοπικές αναπτυξιακές εταιρίες και ενώσεις, οι τοπικές κοινωνίες.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Οι δράσεις και τα έργα που περιλαμβάνονται θα υλοποιηθούν σε περιοχές εφαρμογής Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων και θα συνεκτιμάται η συνεισφορά των δράσεων στο πλαίσιο υλοποίησης καθεμίας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Η Προτεραιότητα ευθυγραμμίζεται και συνεισφέρει στους Πυλώνες: 1 (Μπλε Ανάπτυξη) και 4 (Βιώσιμος Τουρισμός). Ειδικότερα το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

- BOLSTERING CAPACITY BUILDING AND EFFICIENT COORDINATION OF PLANNING AND LOCAL DEVELOPMENT ACTIVITIES FOR IMPROVING MARINE AND MARITIME GOVERNANCE AND BLUE GROWTH SERVICES
- DEVELOPMENT OF THE NETWORK OF SUSTAINABLE TOURISM BUSINESSES AND CLUSTERS GREEN MAPPING FOR THE AI REGION - SUPPORTING DEVELOPMENT AND MARKET ACCESS FOR RESPONSIBLE AND SUSTAINABLE TOURISM DESTINATIONS AND MICRO/SME OPERATIONS IN THE EUSAIR REGION
- PROTECTION AND ENHANCEMENT OF NATURAL TERRESTRIAL HABITATS AND ECOSYSTEMS
- PROMOTION OF SUSTAINABLE GROWTH OF THE AI REGION BY IMPLEMENTING ICZM AND MSP ALSO TO CONTRIBUTE CRF ON ICZM OF BARCELONA CONVENTION AND THE MONITORING AND MANAGEMENT OF MARINE PROTECTED AREA
- EXPANDING THE TOURIST SEASON TO ALL-YEAR ROUND
- DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE AND THEMATIC CULTURAL ROUTES/CONNECTING CULTURAL ROUTES IN EUSAIR

Οι δράσεις μπορεί να έχουν συνέργειες με έργα των προγραμμάτων ΕΕΣ που μετέχει η Περιφέρεια. Σε διασυνοριακό επίπεδο συνέργειες μπορούν να αναπτυχθούν με:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREG IPA CBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας «Ελλάδα - Βουλγαρία 2021-2027».

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Το σύνολο των έργων αφορούν επιχορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
05	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
05	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR260	Πληθυσμός που καλύπτεται από Ολοκληρωμένες Χωρικές Στρατηγικές	Άτομα	0,00	2021-2029	30.000,00	Φορείς Υλοποίησης	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	30.689.996,00
05	RSO5.2	Σύνολο			30.689.996,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	30.689.996,00

05	RSO5.2	Σύνολο			30.689.996,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. ΟΕΕ — Νησιά και παράκτιες περιοχές	30.689.996,00
05	RSO5.2	Σύνολο			30.689.996,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
05	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	30.689.996,00
05	RSO5.2	Σύνολο			30.689.996,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 06Α. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η Προτεραιότητα 6Α Τεχνική Βοήθεια – ΕΤΠΑ αποσκοπεί στην παροχή υποστήριξης για την οργανωτική, διοικητική, διαχειριστική και τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής και των εμπλεκόμενων Εθνικών, Περιφερειακών, Τοπικών και λοιπών φορέων που ορίζονται ως δικαιούχοι πράξεων του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

A. Διοικητική Ενδυνάμωση

Στο επίκεντρο της σκοπιμότητας της Προτεραιότητας 6Α είναι η επίλυση των ζητημάτων περιφερειακού χαρακτήρα (δηλαδή ζητημάτων που δεν αφορούν το νομικό πλαίσιο υλοποίησης και αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων) που καθυστερούν ή μειώνουν την διαφάνεια την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων (ΤΒΥΔ) προβλέπεται η υλοποίηση οριζόντιων δράσεων για την ενίσχυση των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων σε συγκεκριμένους τομείς και ειδικότερα: στη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ, ΔΕΥΑ), στην έρευνα και καινοτομία, στην ενέργεια, στην αστική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της e-κινητικότητας, στην αντιπλημμυρική προστασία και στις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις.

Το Πρόγραμμα ΚΜ στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας θα περιλαμβάνει δράσεις ενίσχυσης δικαιούχων που είτε δεν εμπίπτουν στους παραπάνω τομείς υποστήριξης δικαιούχων του Προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας είτε λειτουργούν συμπληρωματικά για την κάλυψη τοπικών ιδιαιτεροτήτων ή άμεσων αναγκών. Δύναται επίσης να συμπεριλάβει (σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές) δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των ΔΑ και των περιφερειακών και τοπικών φορέων σε θέματα όπως η μετάβαση σε ψηφιακές, πράσινες και καινοτόμες συμβάσεις, την έξυπνη εξειδίκευση κλπ.

Ως προς τα παραπάνω και σύμφωνα με τα αναγνωρισμένα μαθήματα του παρελθόντος θα ενισχύσει:

- Την διοικητική και τεχνική ικανότητα των φορέων υλοποίησης δράσεων, περιλαμβανομένης της εκπαίδευσης και κατάρτισης των στελεχών τους σε ζητήματα συναρμογής και υλοποίησης των πράξεων του Προγράμματος, την μέτρηση των αποτελεσμάτων τους και την διαχείριση τους (των πράξεων).
- Σχέδια Δράσης και ενέργειες για την υποστήριξη πράξεων που αντιμετωπίζουν απρόβλεπτα προβλήματα κατά την υλοποίησή τους.

B. Διαχείριση και Παρακολούθηση του Προγράμματος

Για την διαχείριση του Προγράμματος, στο πλαίσιο της ΤΒ θα υποστηριχθούν:

- υποστήριξη της λειτουργίας και της διαχειριστικής ικανότητας της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027
- μέτρα που αφορούν την ανάλυση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την ανταλλαγή πληροφοριών και την εκτέλεση δράσεων του ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027 καθώς και μέτρα που αφορούν την εφαρμογή συστημάτων ελέγχου και τεχνική και διοικητική βοήθεια
- μελέτες που συνδέονται με τις εκθέσεις Παρακολούθησης των πράξεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027
- αξιολογήσεις, εκθέσεις εμπειρογνομόνων, στατιστικές και μελέτες, μεταξύ άλλων και μελέτες γενικής φύσης, σχετικά με την τρέχουσα και μελλοντική λειτουργία του Προγράμματος.
- εγκατάσταση, λειτουργία και διασύνδεση μηχανογραφικών συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης, λογιστικού ελέγχου, ελέγχου και αξιολόγησης·
- λειτουργία και συντήρηση υποδομών, κτιρίων και εξοπλισμού.

Γ. Προβολή - Επικοινωνία:

Θα υποστηριχθούν οι παρακάτω δράσεις:

- Σύνταξη – εφαρμογή Σχεδίων δράσης για διάδοση πληροφοριών, υποστήριξη της δικτύωσης κατά περίπτωση, πραγματοποίηση δραστηριοτήτων επικοινωνίας με ιδιαίτερη προσοχή στα αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία της στήριξης από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027, ευαισθητοποίηση και προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειριών, μεταξύ άλλων και με τρίτες χώρες·
- Διάδοση ορθών πρακτικών

- Γενικότερα δράσεις προβολής και επικοινωνίας για δράσεις ΕΤΠΑ και για το περιεχόμενο του ΠεΠ ΚΜ και τα αποτελέσματά τους στο ευρύ κοινό, καθώς και ενέργειες ενημέρωσης και προβολής στα κοινά-στόχος της επικοινωνίας για τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες των δράσεων ΕΤΠΑ και του Προγράμματος, σύμφωνα με τη Στρατηγική Επικοινωνίας (βλ. Κεφάλαιο 7).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, δυνητικοί δικαιούχοι και φορείς υλοποίησης πράξεων του Προγράμματος.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	2,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	8,00	62,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	2,00	8,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	3,00	18,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

06A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	2.554.796,00
06A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	3.000.000,00
06A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	1.400.000,00
06A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	2.900.000,00
06A	Σύνολο			9.854.796,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
06A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	9.854.796,00
06A	Σύνολο			9.854.796,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 06B. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η Προτεραιότητα 6B Τεχνική Βοήθεια – ΕΚΤ+ αποσκοπεί στην παροχή υποστήριξης για την οργανωτική, διοικητική, διαχειριστική και τεχνική υποστήριξη της Διαχειριστικής Αρχής και των εμπλεκόμενων Εθνικών, Περιφερειακών, Τοπικών και λοιπών φορέων που ορίζονται ως δικαιούχοι πράξεων του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

A. Διοικητική Ενδυνάμωση

Στο επίκεντρο της σκοπιμότητας της Προτεραιότητας 6B είναι η επίλυση των ζητημάτων περιφερειακού χαρακτήρα (δηλαδή ζητημάτων που δεν αφορούν το νομικό πλαίσιο υλοποίησης και αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων) που καθυστερούν ή μειώνουν την διαφάνεια την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων (ΤΒΥΔ) προβλέπεται η υλοποίηση οριζόντιων δράσεων για την ενίσχυση των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων σε συγκεκριμένους τομείς και ειδικότερα: στη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ, ΔΕΥΑ), στην έρευνα και καινοτομία, στην ενέργεια, στην αστική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της e-κινητικότητας, στην αντιπλημμυρική προστασία και στις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις.

Το Πρόγραμμα ΚΜ στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας θα περιλαμβάνει δράσεις ενίσχυσης δικαιούχων που είτε δεν εμπίπτουν στους παραπάνω τομείς υποστήριξης δικαιούχων του Προγράμματος Τεχνικής Βοήθειας είτε λειτουργούν συμπληρωματικά για την κάλυψη τοπικών ιδιαιτεροτήτων ή άμεσων αναγκών. Δύναται επίσης να συμπεριλάβει (σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές) δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των ΔΑ και των περιφερειακών και τοπικών φορέων σε θέματα όπως η μετάβαση σε ψηφιακές, πράσινες και καινοτόμες συμβάσεις, την έξυπνη εξειδίκευση κλπ.

Στον τομέα αυτό σύμφωνα με τα αναγνωρισμένα μαθήματα του παρελθόντος θα ενισχύσει:

- Την διοικητική και τεχνική ικανότητα των φορέων υλοποίησης δράσεων, περιλαμβανομένης της εκπαίδευσης και κατάρτισης των στελεχών τους σε

ζητήματα συναρμογής και υλοποίησης των πράξεων του Προγράμματος, την μέτρηση των αποτελεσμάτων τους και την διαχείριση τους (των πράξεων).

- Σχέδια Δράσης και ενέργειες για την υποστήριξη πράξεων που αντιμετωπίζουν απρόβλεπτα προβλήματα κατά την υλοποίηση τους.

B. Διαχείριση και Παρακολούθηση του Προγράμματος

Για την διαχείριση του Προγράμματος, στο πλαίσιο της ΤΒ θα υποστηριχθούν οι παρακάτω δράσεις:

- υποστήριξη της λειτουργίας και της διαχειριστικής ικανότητας της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027
- μέτρα που αφορούν την ανάλυση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την ανταλλαγή πληροφοριών και την εκτέλεση δράσεων του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027 καθώς και μέτρα που αφορούν την εφαρμογή συστημάτων ελέγχου και τεχνική και διοικητική βοήθεια
- μελέτες που συνδέονται με τις εκθέσεις Παρακολούθησης των πράξεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ στο πλαίσιο του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027
- αξιολογήσεις, εκθέσεις εμπειρογνομόνων, στατιστικές και μελέτες, μεταξύ άλλων και μελέτες γενικής φύσης, σχετικά με την τρέχουσα και μελλοντική λειτουργία του Προγράμματος
- εγκατάσταση, λειτουργία και διασύνδεση μηχανογραφικών συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης, λογιστικού ελέγχου, ελέγχου και αξιολόγησης
- λειτουργία και συντήρηση υποδομών, κτιρίων και εξοπλισμού.

Γ. Προβολή - Επικοινωνία:

Θα υποστηριχθούν δράσεις:

- Σύνταξη – εφαρμογή Σχεδίων δράσης για διάδοση πληροφοριών, υποστήριξη της δικτύωσης κατά περίπτωση, πραγματοποίηση δραστηριοτήτων επικοινωνίας με ιδιαίτερη προσοχή στα αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία της στήριξης από το ΕΚΤ+ στο πλαίσιο του Προγράμματος ΠΚΜ 2021-2027, ευαισθητοποίηση και προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειριών, μεταξύ άλλων και με τρίτες χώρες
- Διάδοση ορθών πρακτικών
- Γενικότερα δράσεις προβολής και επικοινωνίας για δράσεις ΕΚΤ+ και τα αποτελέσματά τους στο ευρύ κοινό, καθώς και ενέργειες ενημέρωσης και προβολής στα κοινά-στόχος της επικοινωνίας για τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες των δράσεων ΕΚΤ+ και του Προγράμματος, σύμφωνα με τη

Στρατηγική Επικοινωνίας (βλ. Κεφάλαιο 7).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, δυνητικοί δικαιούχοι και φορείς υλοποίησης πράξεων του Προγράμματος.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	2,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	5,00	25,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	0,00	5,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	6,00	30,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
06B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	1.014.209,00
06B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	2.500.000,00

06B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	900.000,00
06B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταιρών	2.156.837,00
06B	Σύνολο			6.571.046,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
06B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	6.571.046,00
06B	Σύνολο			6.571.046,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
06B	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	6.571.046,00
06B	Σύνολο			6.571.046,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14 και 26 του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26 και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 26, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	MME (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

--

Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17B: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες						
Σύνολο												

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

--

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
		2025	2026	2027	Σύνολο
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*				

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19B: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
		2025	2026	2027	Σύνολο
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*				

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος								
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο	
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας									

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						
	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Ταμείο Συνοχής
InvestEU / Μέσο	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σφαιρικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		152.692.611,00	156.426.132,00	159.504.570,00	162.700.160,00	68.067.036,00	68.067.036,00	69.752.001,00	69.752.001,00	906.961.547,00
Σύνολο ΕΤΠΑ			152.692.611,00	156.426.132,00	159.504.570,00	162.700.160,00	68.067.036,00	68.067.036,00	69.752.001,00	69.752.001,00	906.961.547,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		53.390.455,00	54.695.404,00	55.769.791,00	56.887.497,00	23.799.746,00	23.799.745,00	24.391.568,00	24.391.567,00	317.125.773,00
Σύνολο ΕΚΤ+			53.390.455,00	54.695.404,00	55.769.791,00	56.887.497,00	23.799.746,00	23.799.745,00	24.391.568,00	24.391.567,00	317.125.773,00
Σύνολο			206.083.066,00	211.121.536,00	215.274.361,00	219.587.657,00	91.866.782,00	91.866.781,00	94.143.569,00	94.143.568,00	1.224.087.320,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΑΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Μικρότερο ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	01	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161.742.571,00	137.164.677,00	24.577.894,00	28.542.807,00	28.542.807,00		190.285.378,00	84,9999998423%
2	02	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	247.114.250,00	209.563.542,00	37.550.708,00	43.608.398,00	43.608.398,00		290.722.648,00	84,9999997248%
3	03	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	89.678.559,00	76.051.286,00	13.627.273,00	15.825.629,00	15.825.629,00		105.504.188,00	84,9999992417%
4	04Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179.357.117,00	152.102.571,00	27.254.546,00	31.651.256,00	31.651.256,00		211.008.373,00	84,999999763%
4	04Β	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	310.554.727,00	263.361.969,00	47.192.758,00	54.803.776,00	54.803.776,00		365.358.503,00	84,9999998495%
5	05	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	219.214.254,00	185.903.142,00	33.311.112,00	38.684.869,00	38.684.869,00		257.899.123,00	84,9999997867%
ΤΑ36(4)	06Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	9.854.796,00	8.357.292,00	1.497.504,00	1.739.082,00	1.739.082,00		11.593.878,00	84,9999974124%
ΤΑ36(4)	06Β	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	6.571.046,00	5.572.492,00	998.554,00	1.159.597,00	1.159.597,00		7.730.643,00	84,9999928855%
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	906.961.547,00	769.142.510,00	137.819.037,00	160.052.041,00	160.052.041,00		1.067.013.588,00	84,9999997376%
Σύνολο			ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	317.125.773,00	268.934.461,00	48.191.312,00	55.963.373,00	55.963.373,00		373.089.146,00	84,9999997052%
Γενικό σύνολο					1.224.087.320,00	1.038.076.971,00	186.010.349,00	216.015.414,00	216.015.414,00		1.440.102.734,00	84,9999997292%

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες. Για το ΕΚΤ+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΠΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΔΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΔΜ, οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΔΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΔΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία.</p> <p>β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>	Ναι	ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ	<p>Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά συστήματα</p> <p>α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)</p> <p>β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων.
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) • Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports	Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		ΕΑΑΔΗΣΥ - ΌΛΕΣ οι ανακοινώσεις ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020 Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020	DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports). https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoys-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en . Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής. (https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvasewn-periodou-2018-2020)
				5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 3959_2011-antagonismos Ρ43ΤΟΕΤΒ-96Ω_Μνημονιο	Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.</p>		<p>συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING) ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών ΩΡΕ3ΟΞΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned 699ΤΟΞΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned Οδηγός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1) ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2)</p>	<p>ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό</p> <p>Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. ☐ Τυχαίας δειγματοληψίας <p>Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετόνων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ☐ Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ☐ Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
2. Εργαλεία και ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις			Ναι	<p>Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις:</p> <p>1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.</p>	Ναι	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εγκύκλιος 101270/EYKE3633/30-9-2016 2. 42649/EYKE5351/10-4-2017 3. 64925/EYKE579/9-6-2017 4. Εγκύκλιος 122645/EYKE2260/27-11-2019 5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019 6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlimatiki_epix_Orismos_update_2.pdf 	<p>Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ.</p> <p>Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις.</p> <p>Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6).</p> <p>Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ.</p> <p>Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδεύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το ΤΑΧΙΣ και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Μέσω της πρόσβασης σε συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.	Ναι	<ol style="list-style-type: none"> 1. Νόμος 4152/2013 2. Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015 3. Εγκύκλιος 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 4. Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016 5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β). 6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019 7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017 8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016 9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018 	<p>Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγχρ/μενες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							τηλεκπαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), οι οποίοι περιλαμβάνουν: 1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησης τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 ☐ Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων ☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...»	<p>Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:</p> <p>Προγρ/σμοί: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							☐ προστασία προσωπικών δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ ☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).
				2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Ναι	Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων	Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ. Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ. Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για:</p> <p>☐ αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων</p> <p>☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους</p> <p>διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.</p>
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/EK του Συμβουλίου			Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο περιλαμβάνει:	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται
				1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.			
				2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται
				3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 7.			
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Όχι	Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από:	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.			
				2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.			
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.	Ναι	<p>– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).</p> <p>□ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p>	<p>Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως.</p> <p>Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίστηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ.</p> <p>Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι οι «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	<p>– Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf</p>	<p>Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.</p>
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και	Ναι	<p>- National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p> <p>- Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final.</p>	Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				περιλαμβάνει:1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.			<p>δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).</p> <p>Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.</p>
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.	Ναι	National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	<p>Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων.</p> <p>Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.</p> <p>Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)	<p>Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (KEMEA και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυναμικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα.</p> <p>Η ΓΓ Πολ.Προ. προέβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP).</p> <p>Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσινα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες –</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (ΧΒΡΠ) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr)	<p>Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040.</p> <p>Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους.</p> <p>Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και ΧΒΡΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομόνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις.</p> <p>Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).
			Ναι	3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.	Ναι	☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) ☐ Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS doc)	<p>Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο.</p> <p>Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	Όχι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει: 1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης: α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων· β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ· γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.			
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ένδειξη των δυνατικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
2.6. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	ΕΤΠΑ	RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Όχι	Εφαρμόζονται ένα ή περισσότερα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα οποία καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους, και περιλαμβάνουν: 1. Ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την διαχείριση αποβλήτων στην οικεία γεωγραφική περιοχή, όπου περιλαμβάνονται το είδος, η ποσότητα και η πηγή των παραγόμενων αποβλήτων και αξιολόγηση της μελλοντικής εξέλιξής τους, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στο ή στα	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.			
				2. Εκτίμηση των υφιστάμενων συστημάτων συλλογής αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα συλλεγόμενα υλικά και η εδαφική κάλυψη της χωριστής συλλογής και μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της, καθώς και εκτίμηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εκτίμηση του επενδυτικού κενού που αιτιολογεί την ανάγκη για κλείσιμο των υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων και πρόσθετες ή αναβαθμισμένες υποδομές αποβλήτων, με πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των διαθέσιμων εσόδων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών για τον τρόπο προσδιορισμού των μελλοντικών τοποθεσιών εγκαταστάσεων και για τη χωρητικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας	ΕΤΠΑ	RSO2.7.	Ναι	Για παρεμβάσεις που υποστηρίζουν μέτρα διατήρησης της φύσης σε σχέση με περιοχές	Ναι	ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα σύμφωνα	Τα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας (ΠΔΠ) αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού τα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση		Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης		Natura 2000 οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου: Έχει θεσπιστεί πλαίσιο δράσης προτεραιότητας κατά το άρθρο 8 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το πρότυπο για το πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027, όπως συμφωνήθηκε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων προσδιορισμού των μέτρων προτεραιότητας και εκτίμησης των χρηματοδοτικών αναγκών.		με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027 (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/PAF-EL_FINAL.pdf)	<p>οποία έχουν ως στόχο την ολοκληρωμένη παρουσίαση των μέτρων που απαιτούνται για τη διαχείριση και προστασία του πανευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής και τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ.</p> <p>Σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης, ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών».</p> <p>Η νομική βάση του πλαισίου δράσεων προτεραιότητας είναι το άρθρο 8 παράγραφος 1 της Οδηγίας για τους οικοτόπους, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποστέλλουν, κατά περίπτωση, στην Επιτροπή τις εκτιμήσεις τους.</p>
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης,	Όχι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία: 1. Περιλαμβάνει οικονομική	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα		εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.			
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.			
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	EKT+	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.	Όχι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.			
4.2. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων	EKT+	ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ισότητα των φύλων, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένο προσδιορισμό των προκλήσεων για την ισότητα των φύλων.	Ναι	☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ ☐ https://ypergasias.gov.gr/isotita-ton-fylon/ ☐ Ν. 4531/2018 ☐ Ν. 4604/2019 και στη σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής ☐ Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 στο opengon.gr όπου βλ. ειδικότερα στο Κεφάλαιο 1: Πλαίσιο πολιτικής Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025	Το Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων λειτουργεί στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας & Ψηφιακής Υποστήριξης στη ΓΓ Δημογραφικής & Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΠΦ) στο Υπ. Εργασίας & Κοιν. Υποθέσεων (ΥΠΕΚΥΠ) και αποτελεί τον εθνικό μηχανισμό συλλογής και διάχυσης δεικτών φύλου με σκοπό να παρακολουθεί διαχρονικά τις τάσεις, εξελίξεις καθώς και τα κρίσιμα μεγέθη για την ανισότητα των φύλων στην Ελλάδα. Βασίζεται σε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που προέρχονται από την ΕΛΣΤΑΤ, την EUROSTAT και πλήθος άλλων εθνικών και διεθνών πηγών, θα συνεχίσει να λειτουργεί και θα ενισχυθεί ο ρόλος του. Όπως αναφέρεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 (ΕΣΔΙΦ), παρόλο που έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων με βάση το φύλο, πρέπει να υπάρξει ενίσχυση και ευθυγράμμιση με τις κατευθύνσεις της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και για το λόγο αυτό, υπογραμμίζεται η σημασία της αναβάθμισης του Παρατηρητηρίου in-house και της εμπλοκής όλων των ενδιαφερομένων, των κυβερνητικών φορέων και αρχών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, της κοινωνίας των πολιτών και των επίσημων υπηρεσιών συλλογής δεδομένων.
			Ναι	2. Μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς την απασχόληση, τις αμοιβές, τις συντάξεις και την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, με στόχους και με παράλληλο σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων.	Ναι	☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 στο κεφ. 3 του ΕΣΔΙΦ αναλυτικά ☐ Ν. 4808 /2021 ☐ #GIL4W	<p>ΕΣΔΙΦ κεφ. 3 αναλυτικά.</p> <p>Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 οργανώνεται γύρω από 4 Άξονες, ο καθένας εκ των οποίων επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη θεματική διάσταση των πολιτικών ισότητας των φύλων. Η εξειδίκευση των αξόνων σε στόχους βασίστηκε στο πλαίσιο στρατηγικής που προσδιορίζεται από την Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, την Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ισότητα των Φύλων 2018-2023, την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025, το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία και τις απαιτήσεις για την Ισότητα των Φύλων στο πλαίσιο της νέας ΠΠ 2021-2027.</p> <p>Ο Ν. 4808 / 2021 θεσπίστηκε για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και την προστασία από τη βία και την παρενόχληση στην εργασία και ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2019 / 1158. Με τον ίδιο νόμο κυρώνεται η Σύμβαση 190</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							του ΔΟΕ για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία και ολοκληρώνεται το ισχύον νομικό πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων και την ίση μεταχείριση στην εργασία και στην απασχόληση. Στα εμβληματικά έργα του ΕΣΔΙΦ συμπεριλαμβάνονται οι Νταντάδες της Γειτονιάς και το ελληνικό Κέντρο Καινοτομίας για Γυναίκες.
				3. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής και των μεθόδων συλλογής δεδομένων που βασίζονται σε δεδομένα με ανάλυση ανά φύλο.	Ναι	☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ ☐ Ν. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής ☐ Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ) ☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στο κεφ 4. Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ όπου περιγράφει τα επίπεδα παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης του για την περίοδο εφαρμογής.	ΕΣΔΙΦ κεφ. 4. Το ΕΣΔΙΦ είναι ένα δυναμικό στρατηγικό κείμενο το οποίο θα επανεξετάζεται ετησίως, με εξαίρεση το πρώτο έτος εφαρμογής, δηλαδή το 2021. Η ανάγκη για αναθεώρηση και προτεινόμενες διορθώσεις θα εξετάζονται κατά κύριο λόγο από το Εθνικό Συμβούλιο για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΙΦ) σε μια διευρυμένη συνεδρίαση, ακολουθούμενη από θεματική διαβούλευση. Πρόκειται για την πρώτη προσπάθεια δημιουργίας μιας πολυεπίπεδης διαδικασίας παρακολούθησης, η οποία παρέχει πληροφορίες ανατροφοδότησης για όλα τα έργα που υλοποιούνται μέσω όλων των διαύλων πολιτικής, όπως περιγράφεται στο άρθρο 10 του ν. 4604/2019 και την πρώτη εγκύκλιο εφαρμογής του. Όλες οι πληροφορίες που θα επιλεγούν θα αναλυθούν και θα μετατραπούν σε στατιστικά δεδομένα προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόοδος

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>της εφαρμογής και να αναβαθμιστούν τα δεδομένα που αφορούν το φύλο που διατηρούνται στο Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων.</p> <p>Οι δείκτες που θα απολογίζονται με ποσοτικούς όρους το ΕΣΔΙΦ είναι διαθέσιμοι και συνάδουν με την ευρωπαϊκή στοχοθεσία και τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Παράλληλα η υλοποίηση θα απολογίζεται και με ποιοτικά κριτήρια όπως παραγωγή νομοθεσίας κ.λπ.</p>
			<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων φορέων ισότητας, κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων φορέων ισότητας, κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>Ναι</p>	<p>☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/</p> <p>☐ Ν. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής</p> <p>☐ Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ)</p> <p>☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στα κεφ. 2, 4 και 5</p>	<p>Το ΕΣΙΦ είναι ο υπεύθυνος φορέας για τη διαβούλευση και παρακολούθηση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων και ενεργεί ως συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο στη ΓΓΟΔΠΦ. Απαρτίζεται από εκπροσώπους των κυβερνητικών οργανισμών, άτομα αναγνωρισμένου κύρους και εκπροσώπους ΜΚΟ. Εκτός από τη μόνιμη του σύνθεση, μπορεί επίσης να λειτουργεί με έκτακτες συνεδριάσεις και ημερήσια διάταξη.</p> <p>Επιπρόσθετα, η ΓΓΟΔΠΦ βρίσκεται σε συνεχή ανεπίσημο διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να προωθήσει τη διάσταση του φύλου, να ευαισθητοποιήσει και να εντείνει τη συνεργασία μεταξύ όλων των μερών.</p> <p>Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 αναρτήθηκε στο opengov.gr όπου όλοι οι ενδιαφερόμενοι</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							μπορούν να σχολιάσουν το περιεχόμενο του, να προτείνουν πιθανές βελτιώσεις και προσθήκες. Βλ. για τη διαδικασία διαμόρφωσης του ΕΣΙΦ στα κεφάλαια 2.1 Διαβούλευση στο ΕΣΙΦ και 2.2 Συμμετοχή των κυβερνητικών φορέων στην διαμόρφωση των τομεακών πολιτικών για την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου, καθώς και στο κεφ. 5, ενώ στο κεφ. 4. Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ περιγράφεται το σχήμα που εφαρμόζεται σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης		αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.			
				4. Μηχανισμός συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				8. Μέτρα για την προώθηση της	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				κινητικότητα των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.			
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.	Ναι	1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027: - Ενότητα 8.3 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726	Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από: 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, ΜΥ SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης 5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020. Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΠΙΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΠΙΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.
			2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.		Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: - Ενότητα 8.1 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)	Στην ΕΣΚΕ 2021-2027: - προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, - κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, - συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περίθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.	Ναι	<p>1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ)</p> <p>2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση)</p> <p>3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p> <p>4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση,</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ - Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) - ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ - Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ - Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. <p>Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρόιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαντόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p> <p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή - δράσεις για την συμμετοχή

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς - Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α.
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: ο Ενότητες 8.4 και 8.5 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο) 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»	Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ). Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω: • της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης • της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου • της συνεργασίας της Δ/σης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπΕΚΥ, Δ/σεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας).

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/ση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	ΕΚΤ+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Όχι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει:1. Μέτρα για την επίτευξη της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός,	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.			
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει: 1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		<p>προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της</p>		<p>αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.</p>			

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας					

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	Εδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	Αγγελική Ωραιοπούλου	Προϊσταμένη	loraiopoulou@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	grammateia_edel@edel.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Αρχή Πιστοποίησης	Προϊστάμενος Αρχής Πιστοποίησης	Προϊστάμενος Αρχής Πιστοποίησης	sra@mnec.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Εδώ και μια δεκαετία, η εταιρική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων και έχει συνδεθεί στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η αρχή της εταιρικής σχέσης συνεπάγεται στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δημόσιων αρχών των Κρατών Μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και του ιδιωτικού τομέα. Οι εταίροι στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής των Προγραμμάτων (σχεδιασμός, προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση).

Στη βάση της εταιρικής σχέσης, η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση σημαίνει συντονισμένη δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Κρατών Μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών με σκοπό τη χάραξη και εφαρμογή πολιτικών της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η εφαρμογή των πολιτικών των ΕΔΕΤ, βελτιώνεται η συλλογική δέσμευση, αυξάνεται η αφομοίωση συγκεκριμένων πολιτικών, αναπτύσσεται γνώση και τεχνογνωσία, ενσωματώνονται απόψεις και οπτικές ενώ διασφαλίζεται μεγαλύτερη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης της Πρότασης διαμόρφωσης των βασικών κατευθύνσεων της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2021-2027 κατά την 1η Εγκύκλιο του ΥΠΑΝΕ, η Περιφέρεια οργάνωσε πλάνο διαβούλευσης με τους τοπικούς κοινωνικοοικονομικούς φορείς το διάστημα Μάρτιος-Ιούνιος 2020. Λόγω των συνθηκών που είχαν διαμορφωθεί για τον περιορισμό της διασποράς του COVID-19, η όλη διαδικασία της διαβούλευσης πραγματοποιήθηκε μέσω ψηφιακού καναλιού με τη χρήση κατάλληλα διαμορφωμένου εργαλείου έρευνας και καταγραφής προτάσεων το οποίο κοινοποιήθηκε σε κατάλληλα διαμορφωμένη λίστα συμμετόχων (stakeholders). Η πλατφόρμα και το εργαλείο έρευνας τέθηκαν σε παραγωγική λειτουργία στο δικτυακό τόπο της Περιφέρειας (<http://survey.pkm.gov.gr/index.php/393253?lang=el>) την 31η Μαρτίου 2020 και δέχθηκε συμπληρωμένα ερωτηματολόγια και προτάσεις των φορέων μέχρι τις 19.06.2020 που ορίστηκε ως καταληκτική ημερομηνία αποστολής. Η αποστολή της ηλεκτρονικής διαβούλευσης ήταν διττή: αφενός καλούσε τους φορείς-συμμετόχους να αξιολογήσουν την πρόταση διαμόρφωσης στρατηγικών κατευθύνσεων ανά ΣΠ, η οποία περιελάμβανε μία συνοπτική περιγραφή των αναγκών και των προκλήσεων, πλήρη αναφορά στους ειδικούς στόχους που τέθηκαν και τα προτεινόμενα μέσα εφαρμογής που είχαν συσχετιστεί με κάθε ειδικό στόχο, και αφετέρου καλούσε σε υποβολή προτάσεων για υλοποίηση έργων στην ερχόμενη Προγραμματική Περίοδο με δομημένο τρόπο (συνοπτικός τίτλος, συνοπτική περιγραφή, σύνοψη αναγκών ή ευκαιριών που σχετίζονται με την πρόταση, επίπεδο ωριμότητας, εκτίμηση προϋπολογισμού και πρόβλεψη για ιδιωτική συμμετοχή, και αναμενόμενα οφέλη).

Μετά την εκκαθάριση των δεδομένων υποβολής (έλλειψη στοιχείων ταυτοποίησης, πολλαπλές υποβολές με τις ίδιες ακριβώς απαντήσεις, κλπ.) έγινε η κατηγοριοποίηση των δεδομένων ανά προέλευση φορέα υποβολής όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ (Τομέας / Έγκυρες / %)

Ανώτατη Εκπαίδευση και Έρευνα (ΑΕΙ, Δημόσια Ερευνητικά Κέντρα): 4 / 6.1%

Επιχειρηματικός τομέας (Επιμελητήρια, Σύνδεσμοι Επιχειρήσεων, κλπ): 14 / 22.4%

Κοινωνία των Πολιτών (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Κοινωνικές Επιχειρήσεις, κλπ): 4 / 6.1%

Κυβέρνηση ή Αυτοδιοίκηση (περιλαμβάνει αναπτυξιακές εταιρείες ΟΤΑ, δημοτικές επιχειρήσεις, κλπ) 33 / 65.3%

ΣΥΝΟΛΟ: 55

Η υπεροχή του δημόσιου τομέα εξηγείται εύκολα καθώς περιλαμβάνει και την τοπική αυτοδιοίκηση, ενώ και ο επιχειρηματικός τομέας είχε σημαντική σχετικά εκπροσώπηση. Σε ό,τι αφορά την εμπλοκή των

συμμετόχων στους στόχους πολιτικής αυτή παρουσιάζεται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

ΒΑΘΜΟΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Ανώτατη Εκπαίδευση και Έρευνα ΣΠ1: 3, ΣΠ2: 2, ΣΠ3: 0, ΣΠ4: 1
Αξιολόγηση Μέσων Εφαρμογής ΣΠ1: 3, ΣΠ2: 2, ΣΠ3: 0, ΣΠ4: 1
Τεκμηρίωση Αξιολόγησης ΣΠ1: 1, ΣΠ2: 2, ΣΠ3: 0, ΣΠ4: 1
Κατάθεση Προτάσεων ΣΠ1: 1, ΣΠ2: 2, ΣΠ3: 0, ΣΠ4: 1
Επιχειρηματικός τομέας Επιλογή ΣΠ ΣΠ1: 11, ΣΠ2: 7, ΣΠ3: 5, ΣΠ4: 4
Αξιολόγηση Μέσων Εφαρμογής ΣΠ1: 10, ΣΠ2: 7, ΣΠ3: 5, ΣΠ4: 3
Τεκμηρίωση Αξιολόγησης ΣΠ1: 8, ΣΠ2: 5, ΣΠ3: 4, ΣΠ4: 3
Κατάθεση Προτάσεων ΣΠ1: 7, ΣΠ2: 5, ΣΠ3: 1, ΣΠ4: 3
Κοινωνία των Πολιτών Επιλογή ΣΠ ΣΠ1: 2, ΣΠ2: 2, ΣΠ3: 2, ΣΠ4: 4
Αξιολόγηση Μέσων Εφαρμογής ΣΠ1: 2, ΣΠ2: 2, ΣΠ3: 2, ΣΠ4: 4
Τεκμηρίωση Αξιολόγησης ΣΠ1: 1, ΣΠ2: 1, ΣΠ3: 1, ΣΠ4: 3
Κατάθεση Προτάσεων ΣΠ1: 0, ΣΠ2: 9, ΣΠ3: 9, ΣΠ4: 1
Κυβέρνηση ή Αυτοδιοίκηση Επιλογή ΣΠ ΣΠ1: 16, ΣΠ2: 25, ΣΠ3: 13, ΣΠ4: 14
Αξιολόγηση Μέσων Εφαρμογής ΣΠ1: 16, ΣΠ2: 24, ΣΠ3: 12, ΣΠ4: 13
Τεκμηρίωση Αξιολόγησης ΣΠ1: 14, ΣΠ2: 22, ΣΠ3: 10, ΣΠ4: 12
Κατάθεση Προτάσεων ΣΠ1: 9, ΣΠ2: 13, ΣΠ3: 7, ΣΠ4: 10
ΣΥΝΟΛΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΠ ΣΠ1: 32, ΣΠ2: 36, ΣΠ3: 20, ΣΠ4: 23
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΠ1: 31, ΣΠ2: 35, ΣΠ3: 19, ΣΠ4: 21
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΠ1: 24, ΣΠ2: 30, ΣΠ3: 15, ΣΠ4: 19
ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΠ1: 17, ΣΠ2: 20, ΣΠ3: 8, ΣΠ4: 15

Όπως είναι σαφές από τα δεδομένα, όλοι οι συμμετοχοί αξιολόγησαν την καταλληλότητα των μέσων εφαρμογής ως προς την αποτελεσματικότητά τους για την επίτευξη των στόχων. Από κει και πέρα, η τεκμηρίωση της αξιολόγησης της καταλληλότητας των μέσων εφαρμογής κυμάνθηκε σε υψηλά επίπεδα (ελάχιστο 75% για τον ΣΠ1, μέγιστο 83,3% για τον ΣΠ2) ενώ η κατάθεση προτάσεων σε ικανοποιητικά επίπεδα (ελάχιστο 40% για τον ΣΠ3, μέγιστο 65,2% για τον ΣΠ4). Ο συνολικός αριθμός των προτάσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διαδικασία διαβούλευσης ήταν 220. Ο βαθμός αποδοχής των συμμετόχων σε ό,τι αφορά στα προτεινόμενα μέσα εφαρμογής ανά Στόχο Πολιτικής ήταν όπως αναφέρθηκε παραπάνω κύριο ζητούμενο της διαβούλευσης.

Η γενική εικόνα είναι ό,τι οι συμμετέχοντες θεωρούν ό,τι τα προτεινόμενα μέσα εφαρμογής για τους ΣΠ2 και 4 (~60%) είναι πιο κατάλληλα σε σχέση μ' εκείνα που προτάθηκαν για τους ΣΠ1 και 3 (~40%).

Σε ό,τι αφορά στις προτάσεις/ιδέες για νέα έργα που θα άξιζε να εξεταστούν και να υλοποιηθούν στην ερχόμενη Προγραμματική Περίοδο, συνοπτικά μπορούν να αναφερθούν τα εξής: Στον ΣΠ1 οι προτάσεις για ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις φαίνεται να έχουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τους συμμετέχοντες. Στον ΣΠ2 το μεγαλύτερο ενδιαφέρον εστιάζεται στον τομέα της Ενεργειακής Αποδοτικότητας και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (κυρίως προστασία από πλημμύρες). Στον ΣΠ3 το ενδιαφέρον των φορέων αφορούσε κύρια την διατύπωση τοπικών αιτημάτων για οδικές συνδέσεις, ως εκ τούτου το μεγαλύτερο τμήμα των προτάσεων κρίνεται μη επιλέξιμο, ενώ στον ΣΠ4 (όπως είναι αναμενόμενο) κύριο βάρος χρηματοδοτικά δίνεται στις υποδομές υγείας και εκπαίδευσης. Σε ό,τι αφορά σε ποσοτικά δεδομένα υποβληθεισών ιδεών/προτάσεων ισχύουν τα εξής: 24 φορείς κατέθεσαν 38 προτάσεις για τον ΣΠ1 με συνολικό προϋπολογισμό 278 Μ€, 37 φορείς κατέθεσαν 93 προτάσεις για τον ΣΠ2 με συνολικό προϋπολογισμό 890 Μ€, 19 φορείς κατέθεσαν 34 προτάσεις για

τον ΣΠ3 με συνολικό προϋπολογισμό 397 Μ€, 24 φορείς κατέθεσαν 56 προτάσεις για τον ΣΠ4 με συνολικό προϋπολογισμό 340 Μ€.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το είδος, την ωριμότητα, τον εκτιμώμενο προϋπολογισμό και την κατανομή των προτάσεων στους Ειδικούς Στόχους κάθε ΣΠ αναφέρονται στο 2ο παραδοτέο της «Εμπειρογνομosύνης υποστήριξης της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την κατάρτιση πρότασης διαμόρφωσης των βασικών κατευθύνσεων της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2021-2027».

Σε συνέχεια της 2ης Εγκυκλίου για τον Σχεδιασμό των Προγραμμάτων 2021-27 (ΕΑΣ) και παράλληλα με τις τεχνικές συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς πολιτικής για τον διαχωρισμό των δράσεων (demarcation) μεταξύ των Τομεακών και των Περιφερειακών Προγραμμάτων με πρωτοβουλία της ΕΑΣ, η Διαχειριστική Αρχή (α) ανάρτησε το 1ο ανεπίσημο Σχέδιο Προγράμματος 2021-27, σε ειδικό χώρο στην ιστοσελίδα του προγράμματος, (β) απευθύνθηκε με επιστολές στους κοινωνικο-οικονομικούς εταίρους της Περιφέρειας προκειμένου να καταθέσουν τις προτάσεις τους επί του πρώτου άτυπου σχεδίου Προγράμματος και (γ) προχώρησε σε στοχευμένη διαβούλευση με εν δυνάμει δικαιούχους του Προγράμματος, κάνοντας πράξη την συμμετοχικότητα στην διαμόρφωση του Προγράμματος για την ππ 2021-27.

7. Επικοινωνία και προβολή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

Γενικοί Επικοινωνιακοί Στόχοι:

A. Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης

B. Η διασφάλιση της διαφάνειας ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση του Προγράμματος και αύξηση της εμπιστοσύνης στην Ε.Ε.

Γ. Η δημοσιοποίηση στους πολίτες του ρόλου και των επιτευγμάτων της πολιτικής για τη Συνοχή και των Ταμείων, η ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας, της συμβολής της Ε.Ε. στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Ειδικοί επικοινωνιακοί στόχοι:

1. Η χρήση των αποτελεσμάτων της προηγούμενης περιόδου ως μέσο για να «εισαχθεί» η ενημέρωση για την ΠΠ 2021-2027, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης πολιτικής Συνοχής.

2. Η διασφάλιση ενιαίας οπτικοακουστικής ταυτότητας επικοινωνίας, η αποφυγή πρόσθετης λογοτύπησης, καθώς και η απλότητα της γλώσσας που χρησιμοποιείται, ώστε να είναι οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται αντιληπτές από όλους.

3. Προς το ευρύ κοινό, η επικοινωνία θα εστιάσει κατά κύριο λόγο στην ανάδειξη της ωφέλειας από την ολοκλήρωση των δράσεων στην καθημερινότητα του πολίτη, κυρίως με χρήση μαρτυριών (testimonials).

4. Υποστήριξη των δικαιούχων κατά την υλοποίηση των έργων ως προς την επικοινωνία και προβολή των αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου των πράξεων που υλοποιούν, ιδιαίτερα για έργα μεγάλου π/υ. Στην περίπτωση της ανάγκης προβολής πράξεων στρατηγικής σημασίας, η ΔΑ θα υποστηρίξει τους δικαιούχους με τεχνογνωσία, με συμπληρωματικές προωθητικές ενέργειες, καθώς και με την ενδεχόμενη πρόσληψη τεχνικού συμβούλου επικοινωνίας.

Κοινά – στόχος:

- Δυνητικοί δικαιούχοι

- Δικαιούχοι

- Ευρύ κοινό

- Ωφελούμενοι δράσεων ΕΚΤ (κυρίως ευπαθείας ομάδες πληθυσμού όπως ΑμεΑ, άνεργοι, μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, άτομα κάτω από τα όρια της φτώχειας, Ρομά κλπ.)

- Σχολεία (μαθητές, δάσκαλοι και καθηγητές, γονείς)

- Επιχειρήσεις

- Ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης

- Πολλαπλασιαστές: ΜΜΕ, δημοσιογράφοι, διαμορφωτές κοινής γνώμης στο διαδίκτυο και τα social media

- Κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι (επιμελητήρια, σύνδεσμοι, επαγγελματικές οργανώσεις, ΜΚΟ κλπ.)

- Μέτοχοι του οικοσυστήματος διαχείρισης και παραγωγής καινοτομίας στην ΠΚΜ

- Ευρωπαϊκοί Φορείς και Δίκτυα (Αντιπροσωπεία της Ε.Ε., Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, Κέντρα Πληροφόρησης Europe Direct κλπ.)

- Επιστημονική και Εκπαιδευτική Κοινότητα.

Μέσα επικοινωνίας:

1. Προβολή στα ΜΜΕ (τηλεόραση, ραδιόφωνο, τύπος, διαδίκτυο) και στα social media
2. Έντυπες και ηλεκτρονικές/ οπτικοακουστικές παραγωγές
3. Προωθητικά υλικά (ημερολόγια, σελιδοδείκτες, USB sticks, τσάντες, κλπ.)
4. Προωθητικές ενέργειες (εκδηλώσεις προβολής αποτελεσμάτων, road shows, ετήσιες εκδηλώσεις, συμμετοχή σε εκθέσεις, προβολή σε λεωφορεία, e-newsletter, διοργάνωση επισκέψεων σε έργα κλπ.)
5. Συμμετοχή σε ευρωπαϊκές καμπάνιες (Europe in my Region, Green trip Project, κλπ.)
6. Ενέργειες γραφείου τύπου
7. Ενημερωτικές συναντήσεις, τεχνικές συσκέψεις με δικαιούχους, δυνητικούς δικαιούχους, ημερίδες, συνεδριάσεις ΕπΠα, συνδιοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων με φορείς κλπ.
8. Επίσημη παρουσία στο διαδίκτυο και στα social media (επίσημη ιστοσελίδα ΔΑ, e-newsletter, YouTube channel, λογαριασμός Facebook κλπ.)
9. Έρευνες αναγνωρισιμότητας και ποιοτικές έρευνες σε δικαιούχους ωφελούμενους και το ευρύ κοινό.

Υπεύθυνος ενημέρωσης & επικοινωνίας:

Η ΔΑ ορίζει Υπεύθυνο Επικοινωνίας, ο οποίος μεριμνά για τη διαφάνεια της ενωσιακής στήριξης και των χρηματοδοτικών ευκαιριών του Προγράμματος καθώς και την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τον ρόλο και τα επιτεύγματα των Ταμείων. Μεριμνά για το συντονισμό και την λειτουργία του ιστότοπου της ΔΑ και τη σύνδεσή του με την ενιαία εθνική ιστοσελίδα *espa.gr*, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του άρθρου 49 του ΚΚΔ. Έχει την ευθύνη της υποστήριξης των δικαιούχων στις υποχρεώσεις επικοινωνίας που έχουν, στη βάση του άρθρου 50 του ΚΚΔ και όλως ιδιαιτέρως για τις πράξεις στρατηγικής σημασίας, για τις οποίες υποστηρίζει και παρέχει στους δικαιούχους τεχνογνωσία και τα κατάλληλα μέσα και πόρους.

Προϋπολογισμός:

Ο Π/Υ για δράσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας θα διαμορφωθεί περίπου στα 3 εκατ. € ΔΔ για το ΕΤΠΑ και 1,2 εκατ. € ΔΔ για το ΕΚΤ.

Παρακολούθηση & αξιολόγηση:

Οι δείκτες παρακολούθησης & αξιολόγησης των ενεργειών ενημέρωσης και επικοινωνίας είναι ενδεικτικά:

- Προβολή στα ΜΜΕ. Δείκτης Υλοποίησης (ΔΥ): Αρ. σποτ/ μηνυμάτων/ ΚΤΧ, συχνότητα εμφανίσεων. Δείκτης Αποτελέσματος (ΔΑ): Τηλεθέαση, GRPs, ακροαματικότητα, επισκεψιμότητα
- Προβολή στα social media. ΔΥ: Αρ. social media, αρ. αναρτήσεων. ΔΑ: Αρ, fans, followers, reach, views κλπ.
- Παραγωγές & προωθητικό υλικό. ΔΥ: Αρ. παραγωγών/ υλικών. ΔΑ: Αρ. παραγωγών που διανεμήθηκαν/ διάχυση.
- Προωθητικές ενέργειες, ευρωπαϊκές καμπάνιες κλπ. ΔΥ: Αρ. εκδηλώσεων/ συναντήσεων, αρ. προσκεκλημένων. ΔΑ: Αρ. συμμετεχόντων, ποιοτική αξιολόγηση εκδηλώσεων.
- Ενέργειες γραφείου τύπου. ΔΥ: Αρ. ενεργειών/ δελτίων τύπου. ΔΑ: Αρ. καταχωρήσεων, αρ. δημοσιογράφων.
- Παρουσία στο internet. ΔΥ: Αριθμός αναρτήσεων. ΔΑ: Επισκεψιμότητα (visits, unique visitors κλπ.), αρ. followers, comments κλπ.

Δείκτης Επίπτωσης (ΔΕ): Επισκεψιμότητα, αρ. followers, reactions, comments κλπ. / Θετική άποψη για το Πρόγραμμα και τη συμβολή της Ε.Ε / Βαθμός εμπιστοσύνης στις περιφερειακές, εθνικές &

ευρωπαϊκές αρχές.

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι) καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος 1 του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Προτεινόμενες Δράσεις

1. **"Επενδυτικά Σχέδια Καινοτομίας"**, από επιχειρήσεις και ερευνητικούς φορείς της ΠΚΜ με στόχο την ενίσχυση έργων ερευνητικής ανάπτυξης προϊόντων ή και υπηρεσιών, σε στρατηγικούς τομείς της Περιφερειακής RIS3. Η δράση αναμένεται να ανταποκριθεί ουσιαστικά στις ανάγκες και προσδοκίες των επιχειρήσεων της ΠΚΜ, κεφαλαιοποιώντας συσσωρευμένη γνώση σε τομείς όπου η Περιφέρεια έχει εμπειρία, παράδοσης και διαπιστωμένο δυναμικό ανάπτυξης υψηλού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.
2. **"Περιβαλλοντική αναβάθμιση και απόδοση σε κοινή χρήση του Μητροπολιτικού Πάρκου Παύλου Μελά"**, στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής ΒΑΑ της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης.
3. **"Βιοκλιματική Αναβάθμιση και Βιώσιμη κινητικότητα στην περιοχή Κηφισιάς – Βότση"**, στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής ΒΑΑ της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα

1. Τα προς ενίσχυση σχέδια της Δράσης αναμένεται να ενταχθούν εντός του Β' Εξαμήνου του 2022 και η διάρκεια τους να κυμανθεί μεταξύ 18 και 24 μηνών. Έτσι η Δράση αναμένεται να ολοκληρωθεί το Β' εξάμηνο του 2024.
2. Αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος της προγραμματικής περιόδου.
3. Αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος της προγραμματικής περιόδου.

Προϋπολογισμός Δράσεων

1. 40 εκατ. €, σε όρους Δημόσιας Δαπάνης.
2. 10,78 εκατ. €, σε όρους Δημόσιας Δαπάνης.
3. 10 εκατ. €, σε όρους Δημόσιας Δαπάνης.

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Programme snapshot 2021EL16FFPR007 1.2	Συνοπτική απεικόνιση δεδομένων πριν από την αποστολή	19 Αυγ 2022		Ares(2022)5817313	Programme_snapshot_2021EL16FFPR007_1.2_en.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR007_1.2_el.pdf Programme snapshot 2021EL16FFPR007 1.2 - Machine Translated	19 Αυγ 2022	Κονδύλη, Ιουλία